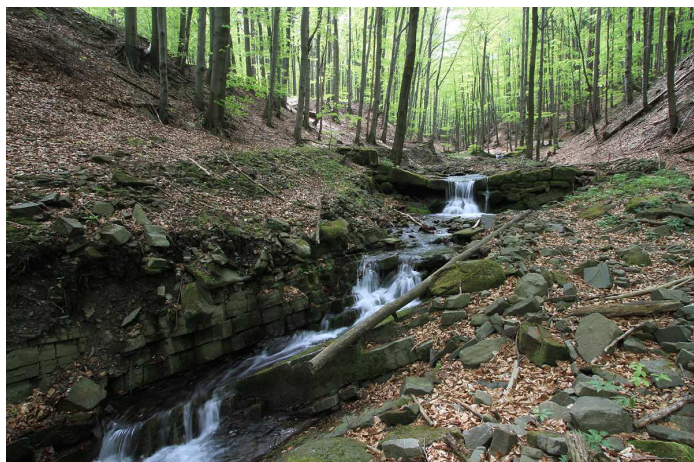
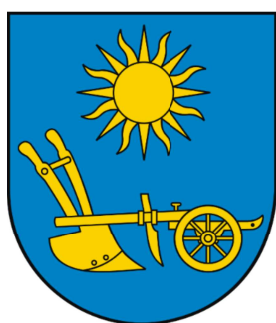

*PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA USTROŃ
NA LATA 2020-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025*

MIASTO USTROŃ

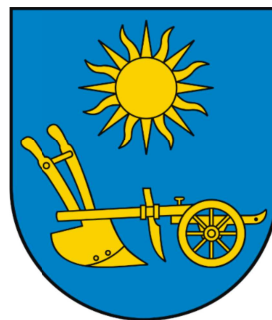


2020 - 2021



ZLECENIODAWCA:

MIASTO USTRÓŃ
ul. Rynek 1, 43-450 Ustroń



WYKONWACA:

„4eco” Projektowanie w Ochronie Środowiska
ul. Błogocka 42/5, 43-400 Cieszyn



Autorzy opracowania:

mgr inż. Maciej Majer

.....

mgr Marek Fiedor

.....

Spis treści

1. WSTĘP.....	5
1.1. WYKAZ SKRÓTÓW.....	5
1.2. PODSTAWY I UWARUNKOWANIA PRAWNE OPRACOWANIA.....	5
1.3. STRUKTURA I ZAKRES PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA USTROŃ.....	6
1.4. METODYKA OPRACOWANIA.....	7
1.5. SPÓJNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM.....	7
2. ISTNIEJĄCE UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE.....	22
2.1. UWARUNKOWANIA FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I GEOMORFOLOGICZNE	22
2.2. WARUNKI GEOLOGICZNE I GLEBY.....	22
2.2.1. Zasoby geologiczne.....	23
2.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	24
2.3.1. Hydrogeologia.....	24
2.3.2. Hydrologia.....	28
2.4. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	29
2.5. WARUNKI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE.....	30
3. OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	32
3.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	32
3.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	35
3.3. JAKOŚĆ GLEB	36
3.4. ZANIECZYSZCZENIE ŚRODOWISKA HAŁASEM.....	37
3.5. INNE POTENCJALNE ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA	37
3.5.1. Poważne awarie przemysłowe.....	37
3.5.2. Zagrożenie powodzią.....	38
3.5.3. Zagrożenie pożarem.....	39
3.5.4. Zagrożenia skażeniem środowiska.....	39
3.5.5. Zanieczyszczenie środowiska promieniowaniem elektromagnetycznym	40
3.5.6. Zagrożenia geologiczne.....	40
3.5.7. Zagrożenia zewnętrzne dla środowiska	42
3.6. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	42
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA OCHRONY ŚRODOWISKA NA TERENIE MIASTA USTROŃ.....	42
4.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	42
4.2. ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW.....	43
4.2.1. Oczyszczalnie ścieków.....	43
4.2.2. Sieci kanalizacji sanitarnej.....	44
4.2.3. Kanalizacja deszczowa.....	45
4.3. ELEKTROENERGETYKA.....	45
4.4. SIECI GAZOWE.....	46
4.5. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO.....	46
4.6. GOSPODARKA ODPADAMI.....	46
4.7. KOMUNIKACJA DROGOWA.....	48
4.8. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU.....	49
5. ANALIZA SWOT GMINY USTROŃ W ASPEKCIE ŚRODOWISKOWYM.....	54
6. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE.....	58
6.1. Nadrzędny cel programu.....	58
CELE I ZADANIA O CHARAKTERZE SYSTEMOWYM.....	58
1.. Włączenie aspektów ekologicznych polityk sektorowych.....	58
2.. Aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska.....	58
3.. Mechanizmy ekonomiczne i systemy finansowania.....	59
4.. Wzmocnienie instytucjonalne.....	60

5.. Edukacja ekologiczna, dostęp do informacji o poszerzanie dialogu społecznego.....	60
6.. Monitoring jakości środowiska.....	60
6.2 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska.....	61
6.3. Zagadnienia horyzontalne	82
6.3.1. Adaptacja do zmian klimatu	82
6.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska	82
6.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe	83
6.3.4 Monitoring środowiska	83
6.4. Instrumenty realizacji programu	84
7. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU.....	85
8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMU.....	97
9. SYSTEM OCENY REALIZACJI PROGRAMU WRAZ Z PROPONOWANYMI WSKAŹNIKAMI.....	98
9.1. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA USTROŃ NA LATA 2014 - 2017.....	98
9.2. ETAPY PROCESU MONITORINGU ORAZ WSKAŹNIKI OCENY STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA USTROŃ NA LATA 2020-2021.....	99
10. STRESZCZENIE.....	102
11. LITERATURA I ŹRÓDŁA DANYCH.....	106

1. WSTĘP

1.1. WYKAZ SKRÓTÓW

W celu uniknięcia powielania najczęściej używanych nazw własnych i tytułów dokumentów, w niniejszym opracowaniu przyjęto następujące skróty (w kolejności alfabetycznej), które dla lepszego wyróżnienia w tekście każdorazowo pisane są kursywą:

- *ARiMR* – Agencja Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa
- *GUS* – Główny Urząd Statystyczny
- *MPZP* – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
- *NFOŚiGW* - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- *ODR* – Ośrodek Doradztwa Rolniczego
- *PGW Wody Polskie* – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
- *POIiŚ* – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- *Program* – Program Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020 – 2021 z perspektywą na lata 2022 – 2025.
- *RDOŚ* – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach;
- *SM* – Straż Miejska w Ustroniu
- *Studium, SUIKZP* – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Ustroń
- *UM* – Urząd Miejski w Ustroniu
- *WIOŚ* – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach
- *WFOŚiGW* – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
- *WojPOŚ* – Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024
- *WPGO* – Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022
- *WZC* – Wodociąg Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. z siedzibą w Ustroniu

1.2. PODSTAWY I UWARUNKOWANIA PRAWNE OPRACOWANIA

Ochrona środowiska naturalnego jest obowiązkiem wszystkich mieszkańców i władz publicznych, które poprzez politykę zrównoważonego rozwoju powinny zapewnić nie tylko bezpieczeństwo ekologiczne, ale i dostęp do nieuszczerplonych zasobów nie tylko współczesnemu, ale i przyszłym pokoleniom. Obowiązek ten jest zapisany w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.

Na poziomie lokalnych władz samorządowych powyższy obowiązek powinien być realizowany poprzez harmonijnie prowadzoną politykę ekologiczną, zgodną z przyjętymi dokumentami strategicznym określonymi na poziomie lokalnym i ponadlokalnym. Efektywność działań zależy od przyjętych kierunków i rozwiązań, a także współpracy pomiędzy podmiotami i jednostkami samorządu terytorialnego szczególnie w zidentyfikowanych obszarach problemowych. Niezbędne jest więc przyjęcie dokumentów zarządzania strategicznego, który określi zadania dla wszystkich podmiotów korzystających z zasobów i mających swój udział w ochronie środowiska.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 roku nawiązuje co do zakresu i podjętych działań do przyjętego uchwałą NR XLVIII/517/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 28 sierpnia 2014 r. Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021.

Dokument został opracowywany zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t. j. Dz.U. 2019 poz. 1396) w celu realizacji polityki ochrony środowiska, a także z uwzględnieniem wytycznych Ministerstwa Środowiska z dnia 2 września 2015 roku. Niniejszy dokument został sporządzany przy współpracy z Wydziałem Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Ustroń oraz z wykorzystaniem danych przekazanych przez instytucje, podmioty i przedsiębiorstwa działające na terenie gminy Ustroń.

Głównym i nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska jest wyznaczenie strategicznych obszarów rozwojowych oraz celów krótko- i długookresowych w zakresie ochrony środowiska dla Miasta Ustroń. Ponadto w opracowaniu zawarto analizę i weryfikację podjętych na poziomie gminy działań w obszarze środowiskowym wraz z aktualną oceną stanu środowiska, w porównaniu do zakładanych efektów, a także uaktualnienie celów polityki ekologicznej Gminy z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego. W Programie wskazany został sposób realizacji celów strategicznych w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy zgodnie z wytycznymi priorytetami ekologicznymi i działaniami w perspektywie do 2025 roku, zgodnymi z celami ustalonymi w strategiach, programach i dokumentach programowych szczebla międzynarodowego i krajowego. Wyznaczono również harmonogram działań w oparciu o wszystkie komponenty środowiska naturalnego, wraz z aspektami finansowymi realizacji proponowanych inwestycji i koncepcją prowadzenia monitoringu, a także aktualizacji założeń. Istotnym celem jest również włączenie społeczeństwa na etapie kreowania dokumentu, a następnie przy jego realizacji i ewaluacji podjętych działań, co przyczyni się do uspołecznienia procesu, a tym samym spełni edukacyjną rolę dokumentu.

1.3. STRUKTURA I ZAKRES PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA USTRÓŃ

Struktura i zakres Programu ochrony środowiska dla Miasta Ustroń jest spójny z dokumentami o charakterze strategicznym wyższego szczebla (wojewódzkim i powiatowym), z uwzględnieniem zakresu i specyfiki właściwych dla szczebla samorządu gminnego. Ponadto zakres opracowania dostosowany został do opublikowanych w 2015 r. przez Ministerstwo Środowiska *Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*. Zgodnie z powyższymi dokumentacją w niniejszym opracowaniu zawarto:

1. Wykaz wykorzystanych skrótów wraz z rozwinięciem i wyjaśnieniem;
2. Wstęp zawierający podstawę prawną, cel i metodykę tworzenia opracowania, a także opis struktury dokumentu, zgodność ze strategicznymi dokumentami i charakterystykę realizacji założeń przedstawionych w dotychczas obowiązującym programie ochrony środowiska;
3. Streszczenie w języku niespecjalistycznym pozwalające na pełne zrozumienie dokumentu przez wszystkich potencjalnych odbiorców;
4. Ocenę aktualne stanu środowiska, w którym zawarto również charakterystykę gminy i zagrożenia powodujące emisję zanieczyszczeń na analizowanym obszarze. Stan środowiska został podzielony na dziesięć obszarów interwencyjnych, dla których sporządzona została analiza SWOT wraz z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, działania edukacyjne i monitoring, będąca podsumowaniem każdego obszaru interwencyjnego:
 - ochrona klimatu i jakość powietrza atmosferycznego,
 - klimat akustyczny,
 - promieniowanie elektromagnetyczne,
 - zasoby wodne,
 - gospodarkę wodno-ściekową,
 - zasoby geologiczne i kopaliny,
 - warunki glebowe i ukształtowanie terenu,
 - gospodarka odpadami,
 - zasoby przyrodnicze,

- awarie przemysłowe.
- 5. Cele ochrony środowiska w oparciu o wydzielone obszary interwencyjne wymagające reakcji wraz z działaniami pozwalającymi na osiągnięcie zakładanych efektów i harmonogramem rzeczowo-finansowym uwzględniającym finansowanie zewnętrzne i własne gminy;
- 6. System realizacji programu ochrony środowiska, w którym zawarta została współpraca z interesariuszami, zarządzanie i monitoring, a także ewaluacja wyników wraz z raportowaniem i aktualizacją.

Zakres czasowy odpowiada perspektywie na lata 2020 – 2021 z uwzględnieniem lat 2022 - 2025. Aktualny stan środowiska został opisany w oparciu o dostępne dane publikowane, bądź pochodzące z opracowań i analiz własnych. Opierano się przy tym na możliwie najnowszych dostępnych informacjach. Opracowanie, jako dokument programowy wyznacza właściwe cele i kierunki działań z zakresu ochrony środowiska, konieczne do realizacji na terenie Miasta Ustroń.

1.4. METODYKA OPRACOWANIA

Główne założenia do sporządzenia Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń zostały określone w opracowaniu *„Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”* wydane przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015r. Zgodnie z tym opracowaniem podczas przygotowywania programów ochrony środowiska należy kierować się następującymi zasadami:

1. Zwięzłość i prostota
2. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi
3. Konsekwentne i świadome stosowanie terminów
4. Wyznaczenie ram czasowych
5. Oparcie na wiarygodnych danych

Metodyka opracowania POŚ bazowała na prostocie, zwięzłości i jak najefektywniejszym ujęciu wykorzystanych danych. Dokument został opracowany zgodnie z celami przedstawionymi w dokumentach strategicznych i programowych z uwzględnieniem założonych ram czasowych dla podejmowanych działań i kierunków rozwoju, w oparciu o wiarygodne i aktualne, w momencie powstawania, dane statystyczne i pomiarowe.

Przedstawione w POŚ cele rozwoju zostały sporządzone zgodnie z zasadą SMART pozwalającą na określenie możliwie jak najbardziej konkretnych kierunków działania, których wykonanie jest mierzalne, akceptowalne i realne do osiągnięcia dla osób i podmiotów, a także wskazuje terminy, w których powinny zostać ukończone. Zastosowany, przy tworzeniu opracowania, został również model DPSIR, w którym określone zostały warunki występujące na analizowanym obszarze wraz z opisem wywieranych przez nie presji środowiskowych, a także oceną obecnego stanu środowiska i jego wpływu na warunki społeczno-gospodarcze, co z kolei, powoduje reakcję poprzez utworzoną politykę ekologiczną oddziałyującą i kształtującą wszystkie elementy modelu.

Stworzony projekt dokumentu został poddany procedurze opiniowania odpowiednim organom i konsultacjom społecznym celem umożliwienia przekazania uwag i komentarzy mieszkańców zainteresowanych opracowaniem, które zostały uwzględnione przy opracowaniu wersji finalnej Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020 – 2021 z perspektywą do roku 2025.

1.5. SPÓJNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

Niniejszy *Program*, z mocy obowiązujących przepisów i wytycznych, jest dokumentem komplementarnym w stosunku do analogicznych programów, sporządzanych na szczeblu powiatowym i wojewódzkim, którymi w przypadku Miasta Ustroń są:

1. *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”. Trzecia Fala Nowoczesności*, przyjęta uchwałą Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 2013 r.
2. *Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku*, przyjęta uchwałą Nr 202/2009 Rady Ministrów z

dnia 10 listopada 2009 r.

3. *Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” perspektywa do 2020 r.*, przyjęta uchwałą Nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r.
4. *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r.
5. *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*, zaakceptowany przez Komisję Europejską decyzją z dnia 16 grudnia 2014 r.
6. *Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych – piąta aktualizacja*, zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2017 r.
7. *Krajowy programu zwiększania lesistości – aktualizacja 2014*,
8. *Program wodno-środowiskowy kraju wraz z jego aktualizacją z 2016 r.* przyjęty w 2010r.
9. *Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030*, przyjęta uchwałą nr IV/28/2/2012 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 12 listopada 2012 r.
10. *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”*, aktualizacja przyjęta uchwałą nr III/47/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 17 lutego 2010 r.
11. *Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020*, wersja 6 zaakceptowany przez Komisję Europejską decyzją w dniu 18 grudnia 2014 r.
12. *Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego na lata 2016–2022*, przyjęty uchwałą nr V/37/7/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2017 r.
13. *Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji*, przyjęty uchwałą nr IV/57/3/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 17.11.2014r.
14. *Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2018 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu powyżej 3.000.000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30.000 pociągów rocznie*, przyjęty uchwałą nr V/15/1/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16 listopada 2015 r.
15. *Program małej retencji dla Województwa Śląskiego – aktualizacja 2016*, przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 2390/155/V/2016 z dnia 24 listopada 2016 r.
16. *Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024*, opracowany w czerwcu 2015 r. i przyjęty uchwałą nr V/11/8/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r.
17. *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego*, opracowany w sierpniu 2016 r. i przyjęty uchwałą Nr XXXII/201/17 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 30 maja 2017 r.
18. *Strategia rozwoju Miasta Ustroń do roku 2020* opracowana w 2014r. i przyjęty uchwałą Rady Miasta Ustroń NR XXXIX/425/2013 z dnia 19 grudnia 2013 r.
19. *Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń do roku 2020* opracowany w 2015r. i przyjęty uchwałą Rady Miasta Ustroń NR XIV/158/2016 z dnia 28 stycznia 2016 r.
20. *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Miasta Ustroń* opracowany w 2016r. i przyjęty uchwałą Rady Miasta Ustroń NR XIV/157/2016 z dnia 28 stycznia 2016 r.
21. *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Ustroń na lata 2015-2032* opracowany w 2015r. i przyjęty uchwałą NR VI/60/2015 z dnia 30 kwietnia 2015r.

W poniższej tabeli dokonano analizy powiązań i zgodności celów Aktualizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń* z celami wybranych dokumentów strategicznych i programowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego. Porównanie to ma na celu ocenę spójności celów pod kątem ochrony środowiska oraz zasady zrównoważonego rozwoju.

Tabela 1: Powiązania i zgodności celów, kierunków interwencji i zadań aktualizacji Programu z odpowiednimi zapisami wybranych dokumentów strategicznych i programowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

Wybrane cele i kierunki interwencji/działania wskazane w dokumentach strategicznych	Cele i kierunki działań określone w POŚ dla Miasta Ustroń
Poziom krajowy	
<i>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”. Trzecia Fala Nowoczesności</i>	
Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska. Kierunek interwencji: 7.8. Zwiększenie poziomu ochrony środowiska: – Ochrona czystości wód poprzez zakończenie do 2015 r. realizacji Krajowego programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (redukcja zanieczyszczeń i związków biogenych (azot, fosfor) odprowadzanych do wód oraz kontynuacja procesu sanitacji wsi. – Wprowadzenie monitorowania i ochrony różnorodności biologicznej i przeciwdziałania fragmentacji ekosystemów. – Ustanowienie narzędzi finansowania różnorodności biologicznej (w tym podnoszenia świadomości ekologicznej obywateli). – Opracowanie oraz wdrożenie strategicznego planu adaptacji do zmian klimatu obejmującego m.in. szczegółowe kryteria użyte do określenia priorytetowych inwestycji w obszarze adaptacji do zmian klimatu ocenę aktualnego wpływu oraz wpływu przyszłych zmian klimatu na szczególnie wrażliwe sektory i obszary (wielowariantową ocenę ryzyka klęsk żywiołowych) oraz odpowiednie działania adaptacyjne wraz z ich szacowanymi kosztami. – Wprowadzenie instrumentów polityki publicznej integrujących działania w poszczególnych sektorach (gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, transportu, zdrowia, budownictwa, gospodarki przestrzennej, gospodarki morskiej, turystyki, energetyki) dla zwiększenia ochrony klimatu. – Ograniczenie negatywnych skutków powodzi poprzez minimalizowanie ryzyka powodziowego, wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania zlewniami oraz odbudowę naturalnej retencji wodnej. – Wdrożenie programów małej retencji wodnej na obszarach szczególnie narażonych na powódź i susz.	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA - o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: IV. ZAGROŻENIA HAŁASEM I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI - o Cel: IV.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi Obszar interwencji: V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW - o Cel: V.1. Racjonalna gospodarka odpadami Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów żywnościowych, nieożywnościowych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA - o Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych - o Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>	
Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko, w tym: Kierunek interwencji: • Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód • Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania • Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego • Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA - o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO

degradacją • Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi • Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami • Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych	- o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów żywnościowych, nieżywnościowych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych - o Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	
Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I)	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA - o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych - o Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II)	Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III)	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA - o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych - o Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV)	Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA o Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, w tym:	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa

Kierunek interwencji 1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych - o Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	
Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej: Kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA - o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów żywnościowych, nieożywności oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA - o Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna
Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku	
Kierunek działań: Poprawa efektywności energetycznej. Kierunek działań: Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii w tym biopaliw. Kierunek działań: Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA - o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA - o Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna - o Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości ekologicznej oraz zaangażowania lokalnej społeczności w zagadnienia związane z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	
Cel 1 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska Wybrane kierunki działania: 1.1 – Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu. 1.3 – Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu. 1.4 – Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu.	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA - o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

1.5 – Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie.	- o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów żywnościowych, nieżywnościowych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA - o Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych - o Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Cel 3 – Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu Wybrane kierunki działania: 3.1 – Wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu. 3.2 – Zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
Cel 4 – Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu. Wybrane kierunki działania: 4.1 – Monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie). 4.2 – Miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA – Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
Cel 6 – Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. Wybrane kierunki działania: 6.1 – Zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu. 6.2 – Ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.	Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA – Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych – Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	
Oś priorytetowa I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Wybrane priorytety inwestycyjne: – 4.I. Wsparcie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. – 4.III. Wsparcie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym. – 4.V. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych, mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu. – 4.VI. Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA

do zmian klimatu. Wybrane priorytety inwestycyjne: – 5.II. Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami. – 6.I. Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie. – 6.II. Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie. – 6.III. Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program Natura 2000 i zieloną infrastrukturę. – 6.IV. Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.	JAKOŚCI POWIETRZA - o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: IV. ZAGROŻENIA HAŁASEM I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI - o Cel: IV.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi Obszar interwencji: V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW - o Cel: V.1. Racjonalna gospodarka odpadami Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA - o Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych - o Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Oś priorytetowa VI: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach. Priorytety inwestycyjne: – 4.V. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej, mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych, mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA – Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
Oś priorytetowa VII: Poprawa bezpieczeństwa energetycznego. Wybrane priorytety inwestycyjne: 7.e. Zwiększenie efektywności energetycznej i bezpieczeństwa dostaw poprzez rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii oraz poprzez integrację rozproszonego wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA – Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
Oś priorytetowa VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury. Wybrane priorytety inwestycyjne: 6.c. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu

	przestrzennego
Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych – piąta aktualizacja	
Cel programu – ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa
Krajowy programu zwiększania lesistości – aktualizacja 2014	
Cel programu – zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości kraju do 30%, a także optymalnego rozmieszczenia zalesień, ustalenia priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz instrumentów realizacyjnych.	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
Poziom regionalny	
Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030	
I. Cel strategiczny: Zachowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności w dobrym stanie umożliwiającym korzystanie z ich zasobów obecnym i przyszłym pokoleniom. Wybrane kierunki działań: – I.1. Racjonalizacja i wzmocnienie systemu obszarów chronionych. – I.2. Poprawa stanu ekosystemów i stanu gatunków oraz odtwarzanie utraconych elementów różnorodności biologicznej. – I.3. Przeciwdziałanie zagrożeniom dla różnorodności biologicznej i georóżnorodności. – I.4. Zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. – I.5. Wzmocnienie i wsparcie finansowe służb ochrony oraz instytucji i organizacji pozarządowych realizujących działania z zakresu ochrony przyrody. – I.6. Wspieranie i rozwój badań nad różnorodnością biologiczną i georóżnorodnością województwa śląskiego.	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
II. Cel strategiczny: Zachowanie i ochrona obszarów o wysokich walorach krajobrazowych oraz powstrzymanie degradacji krajobrazu i przywracanie ładu przestrzennego. Wybrane kierunki działań: – II.1. Rozwój sieci obszarów chroniących prawnie walory krajobrazu. – II.2. Zrównoważone użytkowanie przestrzeni, powstrzymanie nieoszczędnego, degradującego krajobraz zagospodarowania przestrzeni oraz rewitalizacja obszarów zdegradowanych. – II.3. Wspieranie i rozwój badań nad krajobrazem i zagospodarowaniem przestrzennym województwa śląskiego.	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
III. Cel strategiczny: Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym i przestrzenią. Wybrane kierunki działań: – III.1. Standaryzacja i integracja informacji o stanie przyrody (zasobach, zagrożeniach, ochronie,	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO – Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu

użytkowaniu) i jej badaniach. – III.2. Budowa regionalnego systemu monitoringu stanu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego. – III.3. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób i podmiotów zaangażowanych w procesy zarządzania ochroną i użytkowaniem różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz krajobrazu. – III.4. Rozwój współpracy w zakresie zarządzania środowiskiem przyrodniczym i przestrzenią województwa śląskiego. – III.5. Wspieranie zmian organizacyjno-prawnych w zakresie ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej i georóżnorodności, ochrony krajobrazu oraz gospodarowania przestrzenią.	Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU – Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna – Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
IV. Cel strategiczny: Wysoki poziom świadomości ekologicznej i holistycznej wiedzy o przyrodzie i krajobrazie oraz zaangażowanie mieszkańców województwa śląskiego w ich ochronę. Wybrane kierunki działań: – IV.1. Powszechny dostęp mieszkańców województwa do aktualnych informacji o zasobach, stanie, zagrożeniach oraz zasadach ochrony i wykorzystywania różnorodności biologicznej, georóżnorodności i krajobrazu oraz działaniach z zakresu edukacji ekologicznej. – IV.2. Opracowanie i wdrożenie kompleksowego programu regionalnej edukacji ekologicznej w województwie śląskim. – IV.3. Rozwój bazy dydaktycznej edukacji ekologicznej. – IV.4. Wysoki poziom aktywności społecznej i instytucjonalnej na rzecz ochrony przyrody i krajobrazu.	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA - o Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”	
Obszar priorytetowy B. Szanse rozwojowe mieszkańców. Wybrane cele i kierunki działań: Cel operacyjny B3 – Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców: – zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach związanych z zachowaniem i eksponowaniem unikalności dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego województwa oraz jego charakterystycznych obszarów.	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO – Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU – Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna – Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA – Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna
Obszar priorytetowy C. Przestrzeń. Wybrane cele i kierunki działań: Cel operacyjny C1 – Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska: – promowanie działań oraz wdrażanie technologii ograniczających antropopresję na środowisko przyrodnicze, – wspieranie działań na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych oraz ochrony wód podziemnych i racjonalizacji ich wykorzystania, – wspieranie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności, – wspieranie działań na rzecz zmniejszenia uciążliwości hałasu,	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA – Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI – Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA – Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: IV. ZAGROŻENIA HAŁASEM I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI – Cel: IV.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi

– wsparcie rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy minimalizacji kosztów środowiskowych i krajobrazowych, – wspieranie edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw prośrodowiskowych, – rekultywacja terenów zdegradowanych na cele środowiskowe. Cel operacyjny C2 – Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi: – poprawa powiązań transportowych poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej wzmacniającej zwiazki funkcjonalne i przestrzenne a obejmującej m.in. rozbudowę i modernizację dróg wojewódzkich, w tym budowę obwodnic miejscowości, – wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu, w tym transportu publicznego obejmującego różne środki transportu i elementy infrastruktury takie jak: kolej, tramwaj, inny transport publiczny, lotniska, systemy kierowania ruchem, obiekty „parkuj i jedź” oraz infrastruktury rowerowej. Cel operacyjny C3 – Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni: – rewitalizacja terenów i obiektów, w tym przemysłowych i zdegradowanych na tereny/obiekty o funkcjach społeczno- gospodarczych oraz zapewnienie ich dostępności, – poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast i centrów dzielnic oraz przestrzeni recepcyjnych, – tworzenie i rewitalizacja obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych, – rewitalizacja osiedli mieszkaniowych, w tym starych dzielnic.	Obszar interwencji: V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW – Cel: V.1. Racjonalna gospodarka odpadami Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO – Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU – Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna – Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020	
Oś Priorytetowa IV – Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna. Wybrane cele szczegółowe: – zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych; – zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym; – zwiększony udział produkcji energii w wysokosprawnej kogeneracji; – zwiększona atrakcyjność transportu publicznego dla pasażerów.	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA – Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
Oś Priorytetowa V – Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów. Wybrane cele szczegółowe: – lepsze wyposażenie służb ratowniczych; – zwiększony udział unieszkodliwionych odpadów komunalnych i niebezpiecznych (azbest); – zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych; – wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej w regionie.	Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI – Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA – Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW – Cel: V.1. Racjonalna gospodarka odpadami Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO – Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu

	Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU – Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego na lata 2016–2022	
Wybrane cele: 5.1. Zapobieganie powstawaniu odpadów: a) komunalnych, b) opakowaniowych (z uwagi na znaczny udział w odpadach komunalnych, zwłaszcza z obszarów miejskich, instytucji i przedsiębiorstw), c) żywności (z uwagi na możliwość lepszego gospodarowania żywnością z korzyścią dla osób potrzebujących), d) zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (z uwagi na znaczące oddziaływanie na środowisko podczas produkcji sprzętu elektrycznego i elektronicznego, rosnącą konsumpcję i stale skracający się okres użytkowania tych urządzeń oraz potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko na etapie zagospodarowania odpadów). 5.2. Cele w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji: 1) Zmniejszenie ilości powstających odpadów: a) ograniczenie marnotrawienia żywności, b) wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia. 2) Zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji. 3) Doprowadzenie do funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami [umożliwiającego osiągnięcie]: a) poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy (do 2020 r.), – maksymalnie 30% udziału masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych (do 2020 r.), – poziomu recyklingu odpadów komunalnych, wynoszącego co najmniej 60% – do 2025 r. i co najmniej 65% – do 2030 r., – maksymalnie 10% poziomu składowania odpadów komunalnych (do 2030 r.). Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie). Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, umożliwiające osiągnięcie w 2020 r. poziomu składowania nie przekraczającego 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.	Obszar interwencji: V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW – Cel: V.1. Racjonalna gospodarka odpadami Kierunek interwencji: ● Racjonalna gospodarka odpadami poprzez ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zwiększenie udziału odzysku odpadów ● Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania ● Promowanie właściwych postaw w zakresie gospodarowania odpadami

Zaprzestanie składowania selektywnie zebranych odpadów ulegających biodegradacji.	
Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.	
Zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.	
Utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi.	
Monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12).	
Zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.	
Właściwa gospodarka poszczególnymi rodzajami odpadów niebezpiecznych, umożliwiającą osiągnięcie celów wskazanych w WPGO (PCB, oleje odpadowe, baterie i akumulatory, odpady medyczne i weterynaryjne, pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady zawierające azbest, przeterminowane środki ochrony roślin)	
Właściwa gospodarka pozostałymi rodzajami odpadów, umożliwiającą osiągnięcie celów wskazanych w WPGO (zużyte opony, odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, komunalne osady ściekowe, odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne, odpady opakowaniowe).	
Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji	
Ograniczenie emisji z urządzeń małej mocy do 1 MW: – wymiana niskosprawnych urządzeń, wykorzystywanych w indywidualnych systemach grzewczych o mocy do 1 MW, – termomodernizacje budynków, – rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej, – kontrole gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania warunków spalania paliw w kotłach i piecach.	OBSZAR INTERWENCJI I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA o CEL I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Kierunek Interwencji: • Bieżąca aktualizacja i wdrażanie planów i programów w zakresie ochrony powietrza • Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, w tym głównie sektora komunalnego • Wsparcie w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków i zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii • Działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony powietrza oraz
Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych: – poprawa organizacji ruchu, skutkująca ograniczeniem emisji, – ograniczenie transportu ciężkiego w centrach miast, – tworzenie stref płatnego parkowania` – tworzenie stref ruchu pieszo-rowerowego i rozwój infrastruktury rowerowej, – rozwój i modernizacja elementów komunikacji publicznej, w tym wymiany pojazdów na ekologicznie czyste (LPG, CNG, hybrydy, elektryczne, EURO 6) i integracja transportu publicznego	
Ograniczenie emisji ze źródeł punktowych, obejmujące działania kompensacyjne na etapie wydawania pozwoleń	

na emisję pyłów i gazów oraz pozwoleń zintegrowanych na obszarach o przekroczonych standardach jakości powietrza, a także prowadzenie kontroli wydanych pozwoleń i przestrzegania obowiązujących przepisów.	
Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów zawierających wymagania w zakresie stosowanych sposobów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe niepowodujące nadmiernej emisji zanieczyszczeń, a także zachowanie i powiększanie obszarów zieleni ochronnej w miastach, zapewniającej wymianę powietrza w obszarach gęstej zabudowy.	upowszechnianie informacji o stanie i jakości powietrza
Edukacja ekologiczna w zakresie dbania o należyty stan jakości powietrza i zapewnienie społeczeństwu aktualnej informacji o wielkościach emisji i stanie jakości powietrza.	- Edukacja ekologiczna w zakresie właściwych praktyk służących ochronie powietrza - Ograniczanie negatywnego wpływu transportu drogowego na jakość powietrza
Poziom lokalny	
Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2017-2025	
CEL STRATEGICZNY 1. Poprawa jakości życia mieszkańców powiatu Cieszyńskiego, zwiększanie atrakcyjności powiatu Cieszyńskiego jako miejsca osiedlania się i lokowania inwestycji	
CEL OPERACYJNY 1.1. Rozbudowa infrastruktury technicznej	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA - Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych - Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
CEL OPERACYJNY 1.2. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Cieszyńskiego - kształtowanie postaw proekologicznych	Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna
CEL OPERACYJNY 1.4. Współdziałanie samorządów w dążeniu do osiągnięcia standardów jakości środowiska	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA - Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu
CEL OPERACYJNY 1.5. Promocja i wspieranie wdrażania niekonwencjonalnych źródeł energii	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

	o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
CEL OPERACYJNY 1.7. Poprawa wizerunku i ładu przestrzennego powiatu	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego	
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza CEL: Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze powiatu cieszyńskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych CEL: Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
Obszar interwencji: Ochrona przed hałasem CEL: Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska	Obszar interwencji: IV. ZAGROŻENIA HAŁASEM I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI o Cel: IV.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi
Obszar interwencji: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym CEL: Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach	
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami CEL: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa
Obszar interwencji: Ochrona gleb CEL: Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi CEL: Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów CEL: Racjonalna gospodarka odpadami CEL: Gospodarowania odpadami innymi niż komunalne	Obszar interwencji: V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW o Cel: V.1. Racjonalna gospodarka odpadami
Obszar interwencji: Ochrona przyrody i krajobrazu CEL: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu	Obszar interwencji: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO - o Cel: VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU - o Cel: VII.1. Racjonalna gospodarka rolna - o Cel: VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego

	przestrzennego
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami CEL: Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych CEL: Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska CEL: Edukacja społeczeństwa w zakresie świadomości ekologicznej i zarządzania środowiskowego	Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych o Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa CEL: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA CEL III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Kierunek Interwencji: • Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej • Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi; • Propagowanie wiedzy na temat konieczności poprawy jakości i stanu wód powierzchniowych i podziemnych • Zapewnienie dostępu do czystej wody dla ludności i gospodarki
Obszar interwencji: Gospodarowanie zasobami geologicznymi CEL: Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami ze złóż CEL: Racjonalna gospodarka zasobami geologicznymi	Obszar interwencji: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU CEL VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego • Kierunek interwencji: Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i poprawa jakości przestrzeni miejskiej Obszar interwencji: IX. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM I MINIMALIZACJA SKUTKÓW SYTUACJI NADZWYCZAJNYCH CEL: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami • Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii i klęsk żywiołowych oraz ograniczanie skutków ich wystąpienia
Strategia Rozwoju Miasta Ustroń do roku 2020	
Cel strategiczny: 3. Ochrona ustrońskiego środowiska naturalnego – Cel operacyjny: 3.1. Kompleksowa i efektywna gospodarka wodno-ściekowa	Obszar interwencji: II. GOSPODAROWANIE WODAMI - o Cel: II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód Obszar interwencji: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - o Cel: III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa
– Cel operacyjny: 3.2. Poprawa jakości powietrza w Ustroni	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
– Cel operacyjny: 3.3. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego, edukacja ekologiczna oraz zwiększenie efektywności gospodarki odpadami	Obszar interwencji: V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW - o Cel: V.1. Racjonalna gospodarka odpadami Obszar interwencji: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA - o Cel: VIII.1. Edukacja ekologiczna Obszar interwencji: IX. Zapobieganie poważnym awariom i minimalizacja skutków sytuacji nadzwyczajnych - o Cel: IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń do roku 2020	
Głównym celem Programu ograniczenia niskiej emisji dla Miasta Ustroń jest redukcja ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w procesie spalania paliw na	Obszar interwencji: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA o Cel: I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa

cele grzewcze w indywidualnych budynkach mieszkalnych oraz zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii. Cel główny realizowany będzie poprzez cele cząstkowe: – uświadomienie mieszkańcom Miasta zagrożeń środowiskowych wynikających z prowadzenia nieracjonalnej gospodarki energetycznej w budynkach, – wskazanie kierunków działań prowadzących do optymalizacji zużycia energii, w tym wykorzystujących jej odnawialne źródła, – wskazanie korzyści ekonomicznych na etapie eksploatacji wysokosprawnych urządzeń, – wytworzenie mechanizmu zachęt finansowych dla przyspieszenia procesu modernizacyjnego (pod względem energetycznym) w budynkach.	jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
---	---

2. ISTNIEJĄCE UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

2.1. UWARUNKOWANIA FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I GEOMORFOLOGICZNE

Miasto Ustroń leży w południowej części województwa śląskiego i graniczy z:

- miastem i gminą Skoczów – od północy,
- gminą Brenna – od wschodu,
- miastem Wisła – od południa,
- gminą Golezów – od zachodu.

Część granicy południowej stanowi jednocześnie granicę państwową pomiędzy Polską, a Republiką Czeską. Miasto leży na głównym szlaku komunikacyjnym Katowice–Wisła oraz w pobliżu kilku przejść granicznych.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski na regiony (Kondracki 2002), Ustroń położony jest w obrębie dwóch jednostek:

Prowincji: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem (51),

Podprowincji: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513),

Makroregionie: Pogórze Śląskie (513.3),

Mezoregionie: **Pogórze Śląskie** (513.32) – centralna i północna część gminy.

Makroregionie: Beskidy Zachodnie (513.4),

Mezoregionie: **Beskid śląski** (513.45) – południowa część gminy.

Rzeźba tego terenu ma układ równoleżnikowy, nawiązujący do poszczególnych jednostek fizycznogeograficznych. W obrębie Pogórza Śląskiego jest ona wyżynno-pagórkowata, a wzniesienia osiągające wysokość 400-500 m n.p.m., mają płaskie, szerokie garby (np. góra Kopieniec). Beskid Śląski wznosi się ponad strefę Pogórza wyraźnym progiem denudacyjnym, osiągającym 400 m wysokości względnej. Próg ten jest rozcięty przez Wisłę i jej dopływy.

Obszar miasta jest urozmaicony, położony na wysokości od ok. 314 m n.p.m. (Nierodzim w dolinie rzeki Wisły), do 995 m n.p.m. (szczyt Czantorii Wielkiej) i otoczony następującymi szczytami górskimi:

- od wschodu – Żarnowiec (668 m n.p.m.), Lipowski Groń (743 m n.p.m.), Równica (884 m n.p.m.), Beskidek (700 m n.p.m.), Trzy Kopce (803 m n.p.m.)
- od zachodu – Czantoria Mała (866 m n.p.m.), Czantoria Wielka (995 m n.p.m.).

Masyw Czantorii stanowi granicę zlewni Odry i Wisły, z kolei wschodni łańcuch górski – granicę zlewni rzek Wisły i Brennicy. Obrzeże południkowo ułożonej doliny Wisły tworzy od strony wschodniej masyw Równicy (884 m n.p.m.), natomiast od strony zachodniej nieco cofnięty, ale wyższy masyw Czantorii.

2.2. WARUNKI GEOLOGICZNE I GLEBY

Pod względem geologicznym rejon Miasta Ustroń przynależy do zewnętrznych Karpat Fliszowych,

zlokalizowany jest w obrębie jednostki strukturalnej zwanej Płaszczowiną Śląską z pasmami Beskidu Śląskiego. Miejscami spod Płaszczowiny Śląskiej pojawiają się w formie okien tektonicznych utwory brzeżnej części formacji Karpat Zewnętrznych t.j. jednostki podśląskiej (w granicach Ustronia jest to głównie północno-zachodnia część gminy, obejmująca tereny Nierodzimia). W budowie geologicznej terenu udział biorą utwory:

- Czwartorzędowe,
- Kredowe.

Utwory czwartorzędowe – reprezentowane są na wzniesieniach przez gliny zwietrzelinowe i zwietrzelinę piaskowo-tupkową, miejscami piaszczystą, natomiast w dolinach większych cieków powierzchniowych (głównie w dolinie Wisły) występują osady akumulacji rzeczne w postaci glin, ilów, namulów i utworów piaszczysto-żwirowo-otoczkowych (materiał piaszczysty), słabo obtoczonych i często zaglinionych lub zailonych. Miąższość ogólna utworów czwartorzędowych jest zmienna i waha się w granicach 1,0-5,0 m.

Utwory kredowe – zalegają bezpośrednio pod pokrywą czwartorzędową i wykształcone są jako utwory fliszowe Karpat Zewnętrznych, przynależne tektonicznie do Płaszczowiny Śląskiej. Są to:

- piaskowce grubo- i cienkoławicowe oraz łupki (warstwy godulskie środkowe),
- piaskowce i zlepieńce gruboławicowe, piaskowce średnioławicowe i łupki.

Wiekowo ww. utwory przynależą do kredy górnej – cenoman i senon. Utwory fliszowe są pofałdowane i zaburzone tektonicznie. Cechą charakterystyczną fliszu karpackiego jest brak makroskamieniałości przy jednoczesnej dużej ilości mikrofauny, liczne struktury sedimentacyjne z widocznymi hieroglifami, ostre oddzielenia spągu bloków piaskowców, przy jednoczesnej niewyraźnej granicy ich stropowych fragmentów przechodzących w łupki. Dominujący element krajobrazu geologicznego górskiej części Ustronia stanowią warstwy godulskie, budujące większość szczytów Beskidu Śląskiego i sięgające na tym obszarze miąższość dochodzącą do 2000 m. Utworzone są one z gruboławicowych piaskowców glaukonitowych, przewarstwionych czarnymi i zielonymi łupkami, bądź seriami zlepieńców i łupków. Warstwy godulskie poprzez swoją miąższość i dominację odpornych na wietrzenie ogniw piaskowcowych, stanowią główny element budowy masywów Równicy oraz Czantorii. Na terenie Ustronia warstwy te były w przeszłości eksploatowane w szeregu różnej wielkości kamieniołomach – pozostałości dwóch tego rodzaju wyrobisk (Kamieniołomy Skalica i Czantoria) objęte zostały ochroną w postaci stanowisk dokumentacyjnych. W obrębie nieczynnego kamieniołomu na stokach Skalicy, na wysokości ok. 390 m n.p.m. w blokach piaskowca warstw godulskich zlokalizowana jest niewielka, szczelinowa jaskinia – „Jaskinia Przechodnia”, o deniwelacji wynoszącej 5 m i długości 11 m.

Gleby na terenie miasta powstały na podłożu ciężkim, w obrębie stożka napływowego Wisły nieco lżejszym, gdzie występują gliny lekkie – przeważnie pylaste, rzadziej gliny średnie – na ogół pylaste, w rejonie Polany – piaski gliniaste mocno pylaste. W rejonie Małej Czantorii, w Dobce, na stokach góry Jastrzębia pojawiają się gliny lekko pylaste. W zachodniej części Hermanic, południowej i południowo-zachodniej części Lipowca, w rejonie Równicy, górnego Jaszowca, Dobki, Polany przeważa podłoże glin średnich pylastych. Gliny ciężkie występują na stokach Jelenicy i południowo-wschodnich stokach Kopieńca, natomiast gliny ciężkie pylaste dominują w rejonach Lipowca i Zawodzia. Podłoże bardzo ciężkie występuje rzadziej, głównie w niższych częściach stoków. Przeważa ono w rejonie Jelenicy i Gojów. W partiach szczytowych Kopieńca występują rędziny ciężkie. Dominującym typem gleb w obrębie doliny Wisły są brunatne mady pyłowe i gliniaste, a także żwiry rzeczne. Na niewielkim obszarze w Lipowcu występują gleby brunatne właściwe. Inne typy gleb występują rzadziej. Część gleb jest rolniczo nieprzydatna. Obszar korzystny dla prowadzenia działalności rolniczej to część północna miasta – dzielnica Lipowiec, która ma sprzyjające ukształtowanie terenu oraz zwarte kompleksy wartościowych gleb. Stosunkowo zwarte kompleksy wartościowych gleb znajdują się w dzielnicy Goje i na Jelenicy oraz w Ustroniu w rejonie ul. Polańskiej.

2.2.1. Zasoby geologiczne

W obrębie Miasta Ustroń Na terenie miasta Ustroń występują dwa udokumentowane złoża kopalin. Są to:

1. Złoże kruszywa naturalnego w Ustroniu Nierodzimiu o zasobach bilansowych 1086 tyś. Ton (obecnie nieeksploatowane).
2. Wody lecznicze – złożo obecnie eksploatowane przez Przedsiębiorstwo Uzdrawiskowe "Ustroń" S.A. o zasobach dyspozycyjnych 25 m³/h i rocznej eksploatacji 4806m³.

W przeszłości eksploatowane były surowce skalne w kilku kamieniołomach: pod Skalicą, na północno-wschodnim zboczu Czantorii oraz w rejonie Jelenicy (Kopieniec). Eksploatowane tu były surowce skalne (piaskowce, łupki i wapienie). Eksploatacja tych złóż została zaniechana w latach 70 XX w. W Nierodzimiu eksploatowane było złożo kruszyw naturalnych oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej „Nierodzim”, obecnie eksploatacja złoża została zaniechana, na terenie powyrobiskowym utworzone zostały stawy.

Na obszarze miasta znajduje się złożo wód leczniczych „Ustroń”. Jest to złożo wód leczniczych chlorkowych jodo- i bromonośnych radoczynnych o mineralizacji ogólnej 9-13% typie wody Cl-Na-Ca+Br+J+Fe+HBO₂ i temperaturze na wypływie 34°C, a więc zalicza się je do wód zmineralizowanych i termalnych. Solanka stosowana jest do zabiegów terapeutycznych. Dla złoża utworzono obszar i teren górniczy, obejmujące praktycznie cały obszar uzdrawiskowej dzielnicy Ustronia na prawym brzegu Wisły.

Tuż za południowa granicą miasta znajduje się kamieniołom Obłaziec, jeden z największych kamieniołomów w Beskidach. Fragment terenu górniczego wyznaczonego dla eksploatacji tego złoża wkracza na teren Ustronia.

2.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

2.3.1. Hydrogeologia

Obszar miasta Ustroń należy do karpackiego regionu hydrogeologicznego. Wody podziemne występują tu w postaci wód szczelinowych, rzadziej szczelinowo-porowych w utworach kredy i czwartorzędu. Głębokość zalegania wód podziemnych waha się od kilku metrów w dolinach rzecznych do kilkudziesięciu metrów w obrębie kulminacji górskich. W rejonie Ustronia wyróżnia się, cztery piętra wodonośne (Chowaniec J., 1993):

- kredowo-paleogeńskie,
- neogeńskie,
- karbońskie,
- dewońskie.

Piętro kredowo-paleogeńskie. W piętrze kredowo-paleogeńskim (fliszowym) J. Chowaniec (1993) wyróżnił dwa poziomy:

- w jednostce śląskiej,
- w jednostce podśląskiej.

Zróżnicowane warunki zasilania i wykształcenie litologiczne utworów kredowo- paleogeńskich powodują, że wody występujące w wyróżnionych poziomach charakteryzują się różną mineralizacją i składem chemicznym.

Wody poziomu związanego z jednostką śląską są typu wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowego lub wodorowęglanowo-sodowego. Ich mineralizacja nie przekracza 2,0 g/dm³.

W jednostce podśląskiej stwierdzono wody chlorkowo-sodowe, bromkowe, jodkowe o ogólnej mineralizacji od 2,5 do 3,2 g/dm³.

Piętro karbońskie. Wykształcenie litologiczne utworów karbonu nie sprzyja gromadzeniu i przewodzeniu wód podziemnych. W otworze U-3 w Ustroniu-Zawodziu z utworów karbonu stwierdzono niewielki dopływ wody o mineralizacji 26 g/dm³ i typie chlorkowo-sodowym.

Piętro dewońskie. Ze względu na występowanie mineralnych wód (solanek) leczniczych jest to niezwykle istotne piętro wodonośne w rejonie Ustronia. Zostało w różnym zakresie przebadane we wszystkich głębokich otworach za wodami leczniczymi w Ustroniu. Skalica oraz zachodnie zbocza Równicy pomiędzy doliną potoku Jaszowiec a doliną potoku Gościradowiec zlokalizowane są w obrębie obszaru górniczego „Ustroń”, utworzonego decyzją Ministra Zasobów Naturalnych i Ochrony Środowiska z dnia 17 marca 1976 r., dla eksploatacji złoża solanek leczniczych, występujących w

węglanowych utworach dewonu (nr złoża WL 7940). Jest to złożo wód leczniczych chlorkowych jodo- i bromonośnych, radocząnych o mineralizacji ogólnej wynoszącej 103,1-126,1 mg/dm³, typie wody Cl-Na-Ca+Br+J+Fe+HBO₂ i temperaturze na wypływie 34°C. Wody te występują w węglanowych utworach dewońskich paleozoicznego podłoża Karpat na głębokości około 1600 m. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w dwóch czynnych otworach (eksploatacyjny + awaryjny) wynoszą 6 m³/h. Solanka w ilości 375 m³/miesiąc kierowana jest do miejscowego Zakładu Przyrodoleczniczego, funkcjonującego w ramach Przedsiębiorstwa Uzdrowiskowego „USTROŃ” S.A., gdzie stosowana jest do terapeutycznych kąpiei wannowych i basenowych. Dla złoża utworzono obszar i teren górniczy „Ustroń 1”, obejmujący dużą część strefy uzdrowiskowej A, na terenie której zlokalizowane są odwierty eksploatacyjne złóż solanki (U-3 i U-3A). Wokół odwiertów istnieje ogrodzona i oznakowana strefa ochrony bezpośredniej, mająca znaczenie również ze względu na zagrożenie gazowe, występujące w związku ze znaczną zawartością metanu w eksploatowanych wodach leczniczych. Solanki pozabiegowe zatłaczane są do otworu chłonnego w rejonie rzeki Wisły. W granicach rozpatrywanego terenu granica złoża pokrywa się z granicami obszaru górniczego i terenu górniczego, wyznaczonymi dla jego eksploatacji.

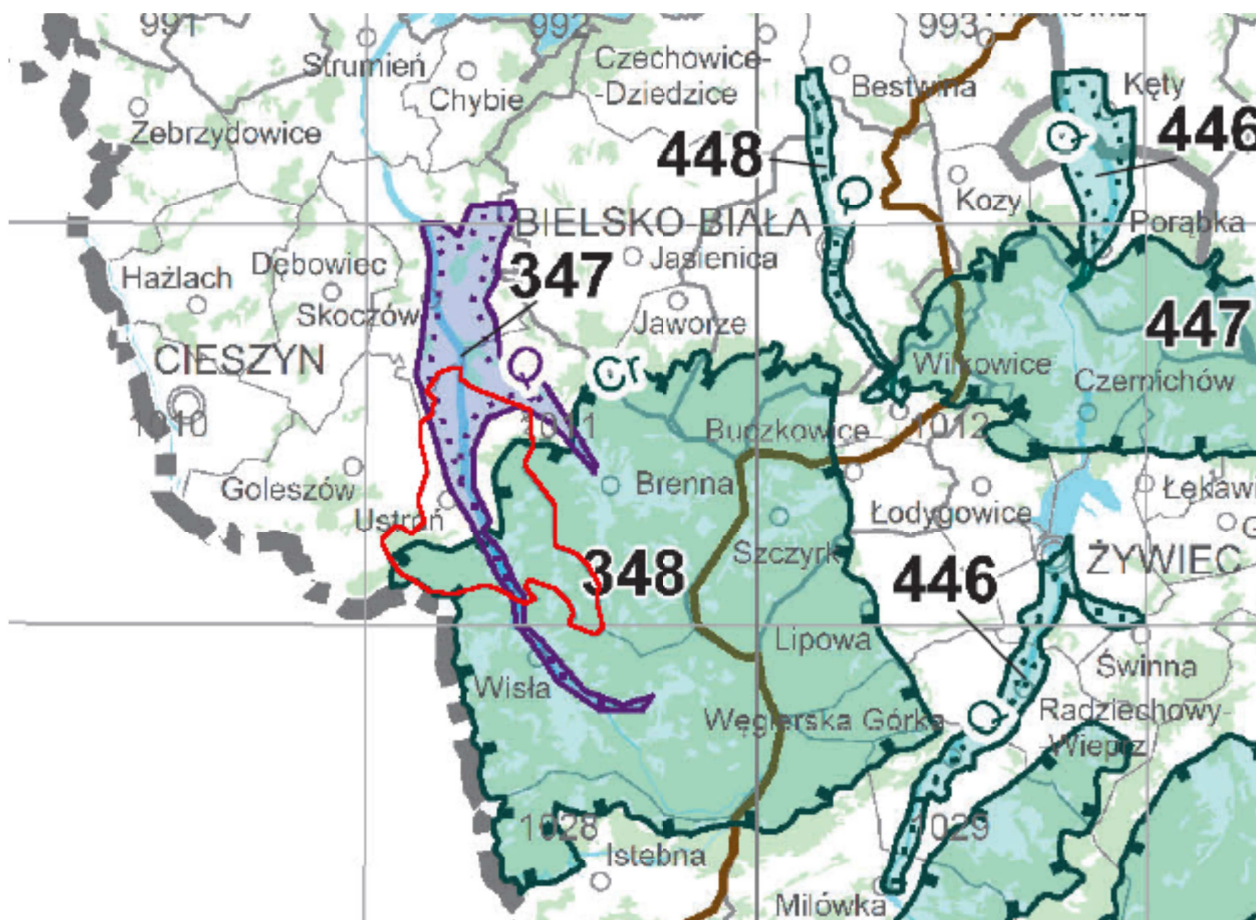
Na terenie Ustronia główne użytkowe poziomy wodonośne związane są z czwartorzędowym poziomem wodonośnym doliny Wisły oraz poziomami związanymi z utworami fliszowymi. Średnia głębokość występowania poziomu wodonośnego na obszarze fliszu wynosi 10-40 m p.p.t., a potencjalna wydajność ujęć studziennych nie przekracza 5 m³/h. Moduł zasobów dyspozycyjnych fliszowego poziomu wodonośnego szacuje się na około 65 do 73 m³/dobę/km², a lokalnie nawet 207 m³/dobę/km². W obszarze doliny Wisły poziom wodonośny znajduje się na głębokości od 2 do 10 m p.p.t., a wydajność ujęć wynosi do 30 m³/h. Głębokość występowania lustra wody jest zależna od wielkości opadów atmosferycznych, których infiltracja odbywa się bezpośrednio w podłoże z uwagi na brak izolacji poziomu wodonośnego. Na terenie fliszu stopień zagrożenia wód jest określony jako niski, niemniej izolacja jest słaba, brak jest jednak ognisk zanieczyszczeń. Obszar Ustronia jest zasadniczo zaopatrywany w wodę z ujęcia powierzchniowego zlokalizowanego poza obszarem Gminy – na zbiorniku zaporowym w Wiśle Czarnej. Niemniej w granicach miasta funkcjonują 2 mniejsze ujęcia:

- w Ustroniu Polanie, w rejonie ul. Chabrów zlokalizowane są dwie studnie głębinowe (S1 o głębokości 12 m i S2 o głębokości 8,5 m), o łącznej średniej wydajności wynoszącej 400 m³/dobę, stanowiące ujęcie wód czwartorzędowych, eksploatowane przez Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. z Ustronia, zapewniające zaopatrzenie w wodę m.in. dla dzielnicy Jaszowca;
- w Ustroniu Poniwcu, na potoku Gronik, zainstalowane jest ujęcie wody wraz z budynkiem stacji uzdatniania, o średniej dobowej produkcji wynoszącej 80 m³.

Na analizowanym terenie wyznaczono jeden Główny Zbiornik Wód Podziemnych - czwartorzędowy GZWP nr 347 Dolina rzeki Górna Wisła. Zasoby dyspozycyjne tego zbiornika oszacowano na 13 600 m³/d.

Ponadto Miasto Ustroń położone jest w obrębie części szczelinowo-porowego, fliszowego Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 348 warstw Godula-Beskid Śląski, który został wyodrębniony w Masywie Karpackim, jednostce godulskiej (Kleczkowski, 1990). Szacunkowe zasoby dyspozycyjne GZWP Godula wynoszą 90 tys. m³/d, a średnia głębokość ujęć wynosi ok. 60 m. W Gminie Ustroń wody podziemne pod względem właściwości fizykochemicznych zaliczają się do wód chlorkowo-sodowo-wapniowych oraz bromkowych i jodkowych. Wody te zostały uznane jako posiadające właściwości lecznicze.

Rysunek 1. Miasto Ustroń na tle głównych zbiorników wód podziemnych



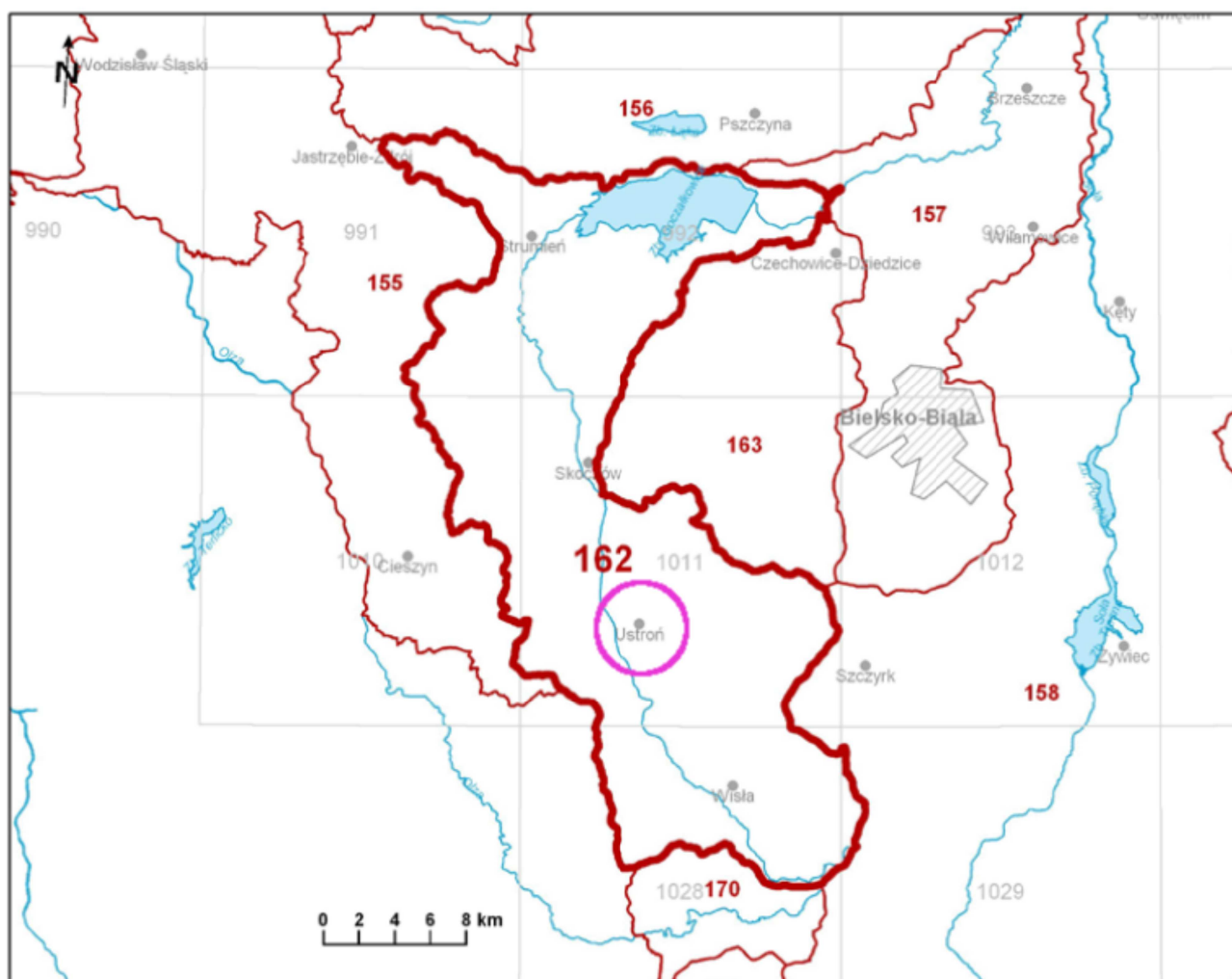
Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny

W obrębie górskich utworów fliszowych Ustronie występuje szereg źródeł, z których kilka posiada znaczenie i funkcje kulturowo-historyczno-rekreacyjne:

- **Źródło Karola** zlokalizowane jest u podnóża zachodniego zbocza Lipowskiego Gronia, w dolinie potoku Głębiec, na wysokości 449 m n.p.m. Wydajność źródła Karola podlega istotnym wahaniom i wynosi od około 2 do 10 l/min. Temperatura wody na wypływie waha się w granicach od 5 do 10 °C. Obszarem zasilania źródła Karola jest maszyn Lipowskiego Gronia. Woda wypływa z warstw cieszyńskich górnych (kreda dolna) litologicznie wykształconych jako ciemne łupki margliste z wkładkami piaskowców cienkoławicowych wapnistych. Woda jest niskozmineralizowana, typu wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowo-magnezowego. W wodzie tej nie występują składniki tzw. swoiste, które pozwoliłyby ją zaliczyć do wód leczniczych. Obiekt stanowi jedną z ogólnodostępnych, hydrogeologicznych atrakcji miasta. Źródło zostało obudowane w 1916 roku w formie pomnika wykonanego z bloków piaskowca godulskiego.
- **Źródło Żelaziste** usytuowane jest na wysokości ok. 395 m n.p.m., w przy ścieżce prowadzącej w dolinie potoku Gościradowiec, rozdzielającego maszyn Lipowskiego Gronia i Równicy. Wypływająca ze źródła woda, o charakterystycznym rdzawym zabarwieniu, zawierająca m.in. jony żelaza, sól, potas i wapń, była na przełomie XIX i XX wieku wykorzystywana do kuracji pitnych. Źródło to zostało odkryte w 1883 roku, w trakcie prac górniczych prowadzonych w celu wydobywania rudy żelaza – syderytu. Wydajność źródła sukcesywnie maleje na przestrzeni lat, osiągając w połowie II dekady XXI w. wartość zaledwie 2 l/min.
- **Źródło przy Kamieniu na Równicy** znajduje się na wysokości 682 m n.p.m., w źródłiskowym obszarze potoku Gościradowiec, przy czerwonym szlaku turystycznym prowadzącym na Równicę.

Gmina Ustroń zlokalizowana jest w obrębie JCWPd: 162 (PLGW2000162). Wody tej JCWPd występują w piętrze czwartorzędowym - jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej oraz w piętrze kredowym (fliszowe) zbudowanym z utworów piaskowcowo – łupkowych.

Rysunek 2. Lokalizacja miasta Ustroń na tle granic JCWPd



Wody podziemne zasilane są głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także w niewielkim stopniu poprzez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Zasilanie piętra fliszowego zależy głównie od charakteru litologicznego zwietrzliny i kąta nachylenia stoków. Najdogodniejsze warunki infiltracji istnieją w obrębie dolin rzecznych oraz kotlin. Przepływ wód podziemnych odbywa się w kierunku dolin rzecznych, które stanowią podstawę drenażu. Granice hydrodynamiczne bieżą po działach wód podziemnych, które pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Granicę JCWPd wyznacza zasięg zlewni Górnej Wisły od źródeł po ujście rzeki Łownicy do Wisły oraz zlewni potoku bez nazwy przepływającego przez Strumień będącego lewobrzeżnym dopływem Wisły. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i cieki powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych jest to głównie rzeka Wisła. Funkcję drenażu pełnią także ujęcia wód podziemnych (studnie wiercone i kopane, źródła). Kierunki krążenia wód podziemnych są często skomplikowane ze względu na wykształcenie litologiczne i tektonikę. Generalnie jednak wody wszystkich pięter/poziomów wodonośnych przepływają w kierunku naturalnych stref drenażu.

Poniżej przedstawiono ocenę stanu i jakości wód w obrębie JCWPd nr 162:

- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,

- ogólna ocena stanu JCWPd – dobry,
- ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona.

Na terenie Miasta Ustroń istnieją zasoby wodne wykorzystywane do celów komercyjnych. Złoże eksploatowane za pomocą studni głębinowych w rejonie Jelenicy oraz ul. Asnyka, wykorzystywane są przez Wytwórnię Wód Mineralnych „Ustronianka”. Źródła mają określone strefy ochrony bezpośredniej, pośredniej, wewnętrznej oraz pośredniej zewnętrznej (tylko dla ujęć w rejonie ul. Asnyka).

2.3.2. Hydrologia

Miasto Ustroń jest zlokalizowane w dorzeczu rzeki Wisły, która wypływa spod szczytu Baraniej Góry i na analizowanym obszarze przepływa z południa na północ. W zlewni rzeki Wisły przeważa odpływ półroczna zimowego. Najwyższe przepływy obserwowane są wiosną z maksimum w kwietniu oraz drugorzędne wezbranie w lipcu. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę hydrograficzną rzeki Wisły, w oparciu o dane pochodzące z posterunków hydrowskazowych w Wiśle, Ustroniu i Skoczowie, z wielolecia 1955-2004 (Węglarczyk 2014).

Tabela 2. Charakterystyka hydrologiczna rzeki Wisły w wieloleciu 1955-2004.

Parametr charakteryzujący posterunek	Posterunek wodowskazowy na rzece Wiśle:		
	Wiśła	Ustroń	Skoczów
Powierzchnia (w km ²)	54,6	107,5	296,1
Kilometraż rzeki	94	86,5	71,1
NNQ (m ³ /s) – najniższy przepływ w wieloleciu	0,05	0,12	0,08
SNQ (m ³ /s) – średni niski przepływ (średnia z minimalnych przepływów)	0,164	0,351	0,672
SSQ (m ³ /s) – średni przepływ w wieloleciu (średnia ze średnich przepływów)	1,36	2,65	6,21
WWQ (m ³ /s) – najwyższy przepływ w wieloleciu (największy przepływ z maksymalnych przepływów rocznych – tzw. „wielka woda”)	62,8	123	274
Średni spływ jednostkowy (l/s x km ²)	24,9	24,7	21,0

Na sieć hydrograficzną w rejonie Miasta oprócz rzeki Wisły składa się wiele potoków górskich i podgórskich, stanowiących jej dopływy, z których najistotniejsze to: Dobka (6 km długości), Jaszowiec (3,3 km), Poniwiec (4 km), Gościradowiec (2,8 km), Lipowiec (3,6 km) oraz Bładnica (7,8 km, z czego ok. 3,9 km w granicach Gminy Ustroń). Do innych niewymienionych cieków należy Młynówka, która powstała dla zapewnienia napędu dawnych młynów oraz tartaków jako sztuczny kanał wypływający z koryta rzeki Wisły w rejonie Obłaźca poprzez zlokalizowany tam jaz. Po drodze ciek ten przyjmuje wody części lewobrzeżnych dopływów rzeki Wisły, a także wody powierzchniowe.

Ustroń znajduje się w regionie wodnym Małej Wisły, niemal w całości wchodząc w skład jednolitej części wód powierzchniowych o kodzie PLRW20009211151 („Wiśła od Dobki do Bładnicy”). Niewielki fragment południowej części Ustronia zlokalizowany jest w obrębie JCWP o kodzie PLRW20009211151 („Wiśła od Dobki do Bładnicy”) Poniżej przedstawiono charakterystykę tej JCWP.

Tabela 3. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie miasta Ustroń.

Nazwa JCWP	Europejski kod JCWP	Region wodny	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Wisła do Dobki bez Kopydła	PLRW20001221113549	Małej Wisły	Silnie zmieniona część wód	zły stan wód	niezagrożona
Wisła od Dobki do Bładnicy	PLRW20009211151	Małej Wisły	Silnie zmieniona część wód	zły stan wód	niezagrożona

Zgodnie z Planem Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły przyjętym przez Radę Ministrów dnia 22 lutego 2011r. (M.P. 2011 nr 49 poz. 549) i zaktualizowanym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911), celami środowiskowymi dla ww. JCWP jest:

- dobry stan chemiczny,
- dobry stan ekologiczny.

Struktura i ułożenie utworów fliszu karpackiego połączone z występowaniem nieprzepuszczalnych łupków powodują, że obszar ten wyróżnia się małą retencyjnością wodną. W związku z czym znaczna część wody opadowej odpływa powierzchniowo lub przypowierzchniowo. Wywołuje to zjawiska gwałtownych odpływów i wezbrań wód w rzekach i potokach.

2.4. WARUNKI KLIMATYCZNE

Rejon Ustronia odznacza się znacznym zróżnicowaniem warunków meteorologicznych z uwagi na lokalizację na styku dwóch dzielnic klimatycznych tj. podkarpackiej (pogórza) i karpackiej (gór). Klimat tego regionu wykazuje wyraźną zależność od usłonecznienia i cyrkulacji mas powietrza, które powodują duże nieregularności stanów pogody i znaczne wahania temperatur w ciągu roku.

Mikroklimat obszaru jest z kolei określony przez bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu oraz lokalne zagospodarowanie terenu (obszary zabudowane, pola uprawne, zadrzewienia, lasy). Warunki pogodowe są kształtowane głównie przez masy powietrza polarno-morskiego napływającego znad Atlantyku (ok. 65 % dni w roku). Największa częstość napływu tych mas zaznacza się w listopadzie i w czerwcu, zaś najmniejsza w marcu i we wrześniu. Powietrze polarno-kontynentalne napływa przez ok. 20% dni w roku z wyraźnym maksimum w styczniu oraz z dużą częstotliwością w marcu, a minimum w kwietniu i listopadzie. Powietrze arktyczne pojawia się w ciągu ok. 6 % dni w roku z wyraźnym maksimum w kwietniu i we wrześniu oraz minimum w lipcu. Najrzadziej (zaledwie ok. 3% dni w roku) napływają masy powietrza zwrotnikowego. Ich maksimum przypada na kwiecień.

Temperatura

Średnia roczna temperatura powietrza dla Ustronia wynosi 6,8°C. Najwyższe wartości średnich temperatur miesięcznych w ciągu roku przypadają na lipiec i wynoszą w rejonach górskich około 14,5°C. Liczba dni przymrozkowych wynosi od 110 do 175 w ciągu roku. Liczba dni mroźnych od 30 do 70 w ciągu roku, natomiast liczba dni gorących o temperaturze powyżej 25°C wynosi średnio od 7 do 32 dni w ciągu roku. Średni czas trwania zimy wynosi od 60 do 100 dni, zaś lata od 65 do 90 dni.

Opady atmosferyczne

Zróżnicowanie średnich rocznych sum opadów w rejonie inwestycji jest duże i wiąże się z lokalizacją na styku oddziaływań różnych stref klimatycznych oraz dużego zróżnicowania terenu. Na wielkość oraz natężenie opadów atmosferycznych w decydujący sposób wpływa ekspozycja terenu względem wiatrów opadonośnych, wysokość nad poziomem morza, a także szata roślinna. Największą ilość opadów przynoszą wiatry zachodnie. Na omawianym terenie notuje się największą po Tatrach ilość opadów atmosferycznych, które są często źródłem gwałtownych przyborów wód w rzekach i potokach, a niekiedy także krótkotrwałych powodzi. Dla powiatu cieszyńskiego średnia suma opadów wynosi 996 mm. Dla miasta Ustroń najwyższa średnia suma opadów rocznych wynosiła 1200 mm. Największe ulew

i deszczy nawalnych przypada przy niżowych sytuacjach barycznych. Suma opadów lipca wynosi 140 mm, natomiast suma opadów stycznia kształtuje się na poziomie 40 – 50mm. Średnia liczba dni z opadami śniegu zależy zarówno od wilgotności powietrza jak i od stanu termicznego atmosfery. Na rozpatrywanym obszarze w najniższych punktach wysokościowych utrzymuje się średnio przez ok. 100 dni w roku. Ze względu na ekspozycję wiatrów opadonośnych zjawisko zaniku pokrywy śnieżnej przebiega wcześniej na formach wklęsłych.

Wiatr

Napływ mas powietrza głównie z kierunku zachodniego, jak również układ dolin, mają istotny wpływ na kierunki wiatrów. Udział wiatrów z sektora zachodniego (SW, W, NW) wynosi 32%, wiatrów południowo-wschodnich (SE) – 29 %, a cisza – 18%. Średnia prędkość wiatru dla miasta Ustroń wynosi 2,2 m/s.

Według literatury największą prędkość osiągają wiatry fenowe – tzw. halne, związane z głębokimi okładami niżowymi zbliżającymi się od strony zachodniej, podczas gdy od strony wschodniej dominuje wyż. Ta sytuacja synoptyczna powoduje gwałtowny przepływ powietrza znad obszarów położonych na południe od Karpat. Po przekroczeniu bariery geograficznej powietrze spływa gwałtownie wzdłuż zbocza, jednocześnie ogrzewając się i osuszając. W wyniku czego wiatry fenowe są ciepłe i suche, a ich prędkość dochodzi do 60 m/s na stokach i 30 m/s w dolinach. Kierunek tych wiatrów zależy głównie od przebiegu ważniejszych dolin decydujących o spływie powietrza. Częstotliwość tych wiatrów u podnóża prognozy Beskidu Śląskiego wynosi aż 47%.

Zachmurzenie i usłonecznienie

Czynnikiem determinującym warunki osłonecznienia/zachmurzenia na danym obszarze jest położenie w określonym regionie fizyczno-geograficznym. Na terenie pogórza usłonecznienie jest stosunkowo niewielkie. Średnio na dobę przypadają tylko 4 godziny ze słońcem (tzn. z bezpośrednim promieniowaniem słonecznym). W przebiegu rocznym największe usłonecznienie obserwuje się w czerwcu – średnie wartości usłonecznienia wynoszą dla tego rejonu ok. 3,7 – 4,2 h/d, natomiast najniższe występują w grudniu, kiedy dzień jest najkrótszy i wynoszą ok. 1,5 h/d.

2.5. WARUNKI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Według klasyfikacji geobotanicznej Polski (Matuszkiewicz 2008), Gmina Ustroń usytuowana jest w:

Dziale Wyżyn Południowopolskich (C)

Krainie Kotliny Oświęcimskiej (C.7)

Okręgu Oświęcimskim (C.7.1)

Podokręgu Dolina Wisły „Ustroń – ujście Skawy” (C.7.1.c) – północna część

Dziale Zachodniokarpackim (H)

Krainie Karpat Zachodnich (H.1)

Podkrajnie Zachodniobeskidzkiej (H.1a)

Okręgu Pogórza Śląskie (H.1a.1)

Podokręgu Cieszyńskim (H.1a.1.a) – centralno-zachodnia część

Podokręgu Bielskim (H.1a.1.b) – centralno-wschodnia część

Okręgu Beskidzkim - Żywieckim (H.1a.5)

Podokręgu Beskidu Śląskiego (H.1a.5.a) – południowa część.

Pod względem wysokościowym północna część Ustronia należy do piętra pogórza, natomiast beskidzka część południowa – do regła dolnego. Podział ten znajduje odzwierciedlenie w składzie gatunkowym flory miasta, w której udział mają zarówno gatunki niżowe (np. pszeniec gajowy, psianka słodkogórz), jak i gatunki górskie, wśród których wyróżnić można gatunki podgórskie (reprezentowane we florze Ustronia np. przez pióropusznika strusiego, skrzypa olbrzymiego), gatunki reglowe (np. jodła pospolita, parzydło leśne, paprotnik kolczysty, lepieźnik biały, starzec Fuchsa), a także gatunki wysokogórskie (np.

omieć górski, ciemniżyca zielona).

Przyrodnicza różnorodność wynikająca z odmienności podłoża geologicznego budującego rejon Pogórza Śląskiego i Beskidu Śląskiego, przejawia się obecnością gatunków wapieniolubnych (orlik pospolity, miesięcznica trwała, przylaszcza pospolita), jak i gatunków acidofilnych (np. borówka czarna, borówka brusznica, wrzos zwyczajny).

Usytuowanie Ustronia w osi naturalnych szlaków migracyjnych (dolina rzeki Wisły) oraz znaczących, antropogenicznych ciągów komunikacyjnych (droga wojewódzka DW 941, linia kolejowa nr 191) sprzyja przenikaniu i rozprzestrzenianiu się gatunków antropogenicznych, w tym obcych gatunków inwazyjnych. W ostatnich dekadach na terenie miasta zjawisko to w sposób szczególny uwidoczniło się w krajobrazie doliny rzecznej Wisły, gdzie nieraz na masową skalę obserwuje się takie obce gatunki roślin jak: niecierpek gruczołowaty, niecierpek drobnokwiatowy, rdestowiec ostrokończysty, rdestowiec sachaliński, kolczurka klapowana, czy barszcze kaukaskie.

W obrazie roślinności Ustronia dominującymi, leśnymi zbiorowiskami roślinnymi są:

- żyzna buczyna karpacka *Dentario glandulosae-Fagetum*, z dominującym bukiem, jodłą i świerkiem, rozwijająca się w piętrze regla dolnego. W krajobrazie Ustronia zespół ten w typowej formie rozwinął się na zboczach Czantorii Wielkiej i Równicy.
- kwaśna buczyna górska *Luzulo luzuloides-Fagetum*, z dominującym bukiem, jodłą, świerkiem i jaworem, jednak znacznie uboższym runem, w którym występuje kosmatka gajowa, trzcinnik leśny, przenęt purpurowy, starzec Fuchsa, widłaki. Zbiorowisko rozwija się płytkiej i ubogiej glebie, w reglu dolnym zajmując skaliste, szczytowe i grzbietowe partie wzniesień – w Ustroniu m.in. w rezerwacie Czantoria.
- grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* – forma podgórska, z bukiem, grabem i lipą, o bogatym runie z dużym udziałem geofitów. Fitocenoza ta stanowi klimaksowe zbiorowisko leśne w piętrze Pogórza Karpat Zachodnich. Na terenie miasta płaty roślinności nawiązujące do tego rodzaju zbiorowiska rozwijają się na niewielkich powierzchniach w obrębie Pogórza Śląskiego (m. in. na górze Kopieniec).
- dolnoreglowy bór świerkowo-jodłowy *Abieti-Piceetum montanum* – jedno z najczęstszych zbiorowisk roślinnych Beskidu Śląskiego, z dominującą jodłą i świerkiem w drzewostanie. Warstwę krzewów tworzą takie gatunki jak: leszczyna pospolita, klon jawor, czereśnia ptasia, natomiast w warstwie zielnej znaczący udział ma borówka czarna, nerecznica szerokolistna, konwalijka dwulistna oraz chroniona paproć – podrzeń żebrowiec. Zbiorowisko to występuje na sporych powierzchniach Lipowskiego Gronia, Malej Czantorii, Palenicy i Orłowej.
- nadrzeczna olszyna górska *Alnetum incanae* – zbiorowisko z olszą szarą, jesionem wyniosłym i wierzbą kruchą, a miejscowo również z jaworem, rozwijające się w zasięgu okresowych wezbrań rzecznych w górnej części doliny Wisły i jej większych dopływów.
- łęgowe lasy jesionowe *Carici remotae-Fraxinetum* – zbiorowisko wykształcające się w dolinie Wisły w jej północnej części, położonej obrębie Pogórza Śląskiego.

Zgodnie z danymi GUS za 2018r. Powierzchnia ogółem lasów na terenie Ustronia wynosiła 2668 ha, co równoznaczne jest z lesistością na poziomie ok. 45%. Właścicielem blisko 2/3 powierzchni leśnych jest Skarb Państwa, w imieniu którego zarząd nad lasami sprawuje Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Ustroń. Podstawowym dokumentem w tym zakresie jest „Plan Urządzenia Lasu na okres gospodarczy od 1 stycznia 2018r. do 31 grudnia 2027r” opracowany przez PGL Lasy Państwowe w Katowicach. Gmina Ustroń nie prowadzi własnej gospodarki leśnej.

Ustrońskie lasy mają charakter lasów górskich i pełnią istotne funkcje jako:

- ostoje bioróżnorodności (np. rez. Czantoria, starodrzew wchodzący w skład obszaru Natura 2000 zlokalizowany w podszczytowych partiach Równicy i Lipowskiego Gronia),

- tereny ochrony zasobów wodnych (źródłiska większości potoków na terenie Ustronia usytuowane są w terenach leśnych, kompleksy leśne odgrywają znaczącą rolę w retencji wód opadowych),
- zabezpieczenie przeciwerozyjne (większość kompleksów leśnych Ustronia usytuowana jest na zboczach górskich),
- tereny rekreacji i wypoczynku (w terenach leśnych Ustronia wytyczono szereg szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych i narciarskich),
- czynnik krajobrazotwórczy (to właśnie lasy górskie Ustronia decydują o atrakcyjności krajobrazu miasta).

Na mocy zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 16 z dnia 24 stycznia 1995 r. całość lasów Nadleśnictwa Ustroń została uznana za lasy ochronne. Z kolei na podstawie zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 30 z dnia 19 grudnia 1994 r. ustrońskie lasy weszły w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego”, którego celem jest:

- trwałe zachowanie i odtwarzania naturalnych walorów lasu,
- integrowanie celów trwałej gospodarki leśnej i aktywnej ochrony przyrody,
- Wszechstronne rozpoznawanie stanu biocenozy leśnej oraz zachodzących w niej zmian,
- promowanie wielofunkcyjnej o zrównoważonej gospodarki leśnej,
- prowadzenie edukacji ekologicznej społeczeństwa i szkoleń służby leśnej.

3. OCENA STANU ŚRODOWISKA

3.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Miejscowość Ustroń znajduje się na terenie strefy śląskiej wchodzącej w skład Państwowego Monitoringu Środowiska. Stacja monitoringu powietrza zlokalizowana została przy ul. Sanatoryjnej 1 (budynek administracyjny Przedsiębiorstwa Uzdrawiskowego Ustroń S.A.) i należy do Sieci Podstawowej Państwowego Monitoringu Środowiska. Istniejący stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego dla rejonu lokalizacji inwestycji został podany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej. Dane zestawiono poniżej.

Tabela 4. Aktualny stan jakości powietrza dla Ustronia za rok 2018

Stacja pomiarowa:	Średnie stężenia w 2018 r. [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]					
	PM10	PM2,5	SO ₂	NO ₂	Benzen	Ołów
Ustroń ul. Sanatoryjna	25	20	7	15	1,5	0,02
Wartość dopuszczalna	40	25	20	40	5	0,5

Zgodnie z dokumentem „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2018” obszar Ustronia został zakwalifikowany do strefy śląskiej. Na obszarze tej strefy stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości niektórych substancji.

Pył PM10

W 2018 roku spośród 23 stanowisk stężenia średnie roczne na 10 stanowiskach były niższe, 11 wyższe oraz na dwóch na poziomie dopuszczalnego stężenia średniorocznego. Przekroczenia powyżej 20% poziomu dopuszczalnego wystąpiły w Pszczynie, Rybniku, Myszkowie i Wodzisławiu Śląskim. Najniższe stężenia wynoszące ok. 65% stężenia dopuszczalnego wystąpiły w Złotym Potoku i w Ustroniu.

W Bielsku- Białej i w Częstochowie wyniosły od 33 do 39 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, (klasa A wg tego parametru), strefa śląska i aglomeracje (klasa C wg tego parametru).

Dopuszczalna częstość przekraczania stężeń dobowych powyżej 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wyniosła od 23 Złoty Potok do 125 dni. Wszystkie strefy dla tego parametru zostały zakwalifikowane do klasy C i dopuszczalna częstość przekroczenia wpłynęła na klasyfikację ogólną dla pyłu zawieszonego, zaliczając cały obszar województwa do klasy C.

Pył PM_{2,5}

W 2018 roku spośród 10 stanowisk stężenia średnie roczne były na 9 stanowiskach wyższe oraz na jednym (Złoty Potok) niższe niż poziom dopuszczalny stężenia średniorocznego. Przekroczenia powyżej 50% poziomu dopuszczalnego wystąpiło w Godowie. Najniższe stężenia wynoszące ok. 80% stężenia dopuszczalnego wystąpiło w Złotym Potoku.

Wszystkie strefy zostały zaliczone do klasy C i C1.

Benzo(a)piren

W 2018 roku średnie roczne stężenia benzo(a)pirenu na 11 stanowiskach przekroczyły wartość docelową 1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i wyniosły: w aglomeracji górnośląskiej 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, w aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej 13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, w Bielsku-Białej 4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, w Częstochowie 3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, w strefie śląskiej od 4 do 9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. W związku z powyższym wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy C).

W porównaniu do 2017 roku, na 9 stanowiskach stężenia średnioroczne zmniejszyły się od 18% w Rybniku do 56% w Zawierciu. Wzrost wartości średniorocznej wystąpił o 35% w Godowie. Na stanowisku w Knurowie stężenie pozostało na takim samym poziomie, jak w roku 2017.

Dwutlenek azotu

Najwyższe stężenia średnie roczne wystąpiły na trzech stanowiskach tła komunikacyjnego: 32 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Bielsku – Białej, 37 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Częstochowie oraz 55 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Katowicach, przekraczając o 38% poziom dopuszczalny. Na pozostałych stanowiskach wynosiły od 22% (Złoty Potok – stacja tła regionalnego) do ok. 74% poziomu dopuszczalnego (Katowice ul. Kossutha - stacja tła miejskiego).

Maksymalne 19 stężeń 1-godzinne odpowiadające dopuszczalnej częstości nie przekroczyły poziomu 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, osiągając maksymalnie 152 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na stacji komunikacyjnej w Katowicach.

Wszystkie strefy w województwie śląskim zostały zakwalifikowane do klasy A dla parametru 1-godz. oraz cztery dla parametru rok. Aglomeracja górnośląska ze względu na przekroczenia stężenia średniego rocznego na stacji komunikacyjnej w Katowicach została zakwalifikowana do klasy C.

W 2018 roku stężenia średnie roczne w Bielsku – Białej na stacji komunikacyjnej były o 11 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wyższe niż na stacji tła miejskiego. Na pozostałych stanowiskach zmieniały się nieznacznie przekraczając 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na stacjach tła miejskiego oraz 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na stacji podmiejskiej w Ustroniu i pozamiejskiej w Złotym Potoku. Maksymalne 19 stężeń 1-godzinne, poza stanowiskami komunikacyjnymi nie przekraczały 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (60% poziomu dopuszczalnego), a na stacji tła regionalnego 25%.

Dwutlenek siarki

W 2018 roku najwyższe stężenia 1-godzinne dwutlenku siarki wystąpiły na stanowiskach w Żywcu (48%), Rybniku (28%), Wodzisławiu (26%) dopuszczalnego poziomu stężeń 1-go-dzinnych. Na pozostałych stanowiskach nie przekroczyły 25% poziomu 350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Wszystkie strefy w województwie śląskim zostały zakwalifikowane do klasy A dla poszczególnych czasów uśredniania. Na żadnym stanowisku nie została przekroczona dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wynosząca 3 dni w roku.

Benzen

W 2018 roku średnie roczne stężenia benzenu nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego (5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) na żadnym stanowisku pomiarowym, wynosząc od 19% (Złoty Potok) do 83% wartości dopuszczalnej (Czerwionka Leszczyny, powiat rybnicki). W ocenie rocznej wszystkie strefy w województwie zostały zaliczone do klasy A.

Na stanowiskach, na których pomiary prowadzone były w sposób automatyczny stężenia wyniosły: w Dąbrowie Górniczej – 1,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, w Rybniku – 2,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, Czerwionce Leszczynach – 4,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Na

stanowiskach pomiarów metodą pasywną stężenia wyniosły $2,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w Bielsku-Białej, $1,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w Katowicach (stacja komunikacyjna), $3,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w Czechowicach Dziedzicach (powiat bielski). W 2018 roku w Częstochowie prowadzono badania pasywne – wzrost z $1,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $2,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

W porównaniu do 2017 roku nastąpił spadek stężeń średnich rocznych o około 10% na pięciu stanowiskach pomiarów automatycznych. Wyniki pomiarów pasywnych nie wykazały zmian stężenia w Katowicach na stacji komunikacyjnej i spadek o 4% w Czechowicach Dziedzicach. W Bielsku-Białej rozpoczęto badanie metodą automatyczną i w porównaniu do 2017 roku uzyskano stężenia niższe o $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, w Częstochowie pomiar pasywny zastąpił pomiaru automatyczny i stężenia średnie roczne wzrosły z $1,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $2,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Tlenek węgla

W 2018 roku stężenia maksymalne ośmiogodzinne tlenku węgla nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego na żadnym stanowisku i wynosiły od 19% do 43% wartości dopuszczalnej $10 \text{ mg}/\text{m}^3$ (klasa A).

Najwyższa wartość wystąpiła w Częstochowie i Bielsku-Białej ($4,3 \text{ mg}/\text{m}^3$) na stanowiskach tła komunikacyjnego. W porównaniu do 2017 roku, na wszystkich stanowiskach, na których kontynuowano pomiary stężenia zmniejszyły się: w Cieszynie o 47%, Katowicach (stacja komunikacyjna) o 38%, Żorach o 53%, Rybniku o 47%, Wodzisławiu o 57%, Zabrze o 54%, Dąbrowie Górniczej o 45% oraz w Częstochowie na stacji tła miejskiego o 41% i stacji komunikacyjnej o 34%. W 2018 roku rozpoczęto pomiary na stanowisku tła komunikacyjnego Bielsku-Białej. W porównaniu do stanowiska tła miejskiego, które funkcjonowało w 2017 roku nastąpił na stanowisku tła komunikacyjne wzrost stężenia o 8%.

Główne przyczyny wystąpienia przekroczeń

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej $1,5 \text{ m}/\text{s}$). Wiatr z prędkością niższą niż $1,5 \text{ m}/\text{s}$ (niekorzystne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń) w aglomeracji górnośląskiej występował przez ponad 80% dni w roku (Zabrze, Katowice, Dąbrowa Górnicza) oraz w Bielsku-Białej, przez około 70% dni w roku w Gliwicach, Częstochowie i Wodzisławiu. W Żłotym Potoku, Cieszynie i Godowie niekorzystne warunki występowały przez od 42% do 48 % dni w roku.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń dwutlenku azotu jest emisja ze źródeł liniowych (komunikacyjnych). Przyczyną wystąpienia przekroczeń ozonu jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych nie związanych z działalnością człowieka (S8). Z badań przeprowadzonych na terenie Polski w ramach państwowego monitoringu środowiska wynika, że ozon jest zanieczyszczeniem w strefie przyziemnej wykazującym tendencje do przekraczania poziomów dopuszczalnych na wielu obszarach kraju i Europy. Wysokie stężenia tej substancji pojawiają się w sprzyjających warunkach atmosferycznych tj. wysokiej temperatury i promieniowania słonecznego.

W strefie Śląskiej emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych pochodzi głównie od przemysłu wydobywczego: zakłady górnictwa i wydobywania (ponad 60% emisji ogółem), wprowadzając do atmosfery przede wszystkim metan oraz zakładów przetwórstwa przemysłowego (ok. 25%), a także zakładów wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (ok. 13%).

Zgodnie z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ustroń, na terenie Gminy nie funkcjonują obecnie szczególnie duże podmioty przemysłowe, przyczyniające się do znacznego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego. Tereny na których występują zakłady przemysłowe stanowią niewielki odsetek powierzchni Miasta (0,73%) i są zlokalizowane głównie na obrzeżu głównych arterii drogowych Miasta, tj. ul. Skoczowskiej i ul. Katowickiej oraz na terenach poprzemysłowych „Kuźnia-Ustroń” i w

okolicach dworca kolejowego „Ustroń”.

Z uwagi na to, iż na terenie Ustronia nie funkcjonują duże zakłady przemysłowe i energetyczne mające decydujący wpływ na jakość powietrza, przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń zanieczyszczeń, tj: pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu wskazują na lokalne, niskie źródła emisji zanieczyszczeń. Ponadto, większe stężenia zanieczyszczeń notowano przede wszystkim w sezonie zimowym, co związane jest głównie z wykorzystywaniem niskiej jakości paliw w domowych paleniskach. Mówiąc o zanieczyszczeniu powietrza na terenie Miasta nie można pomijać emisji pochodzącej ze źródeł liniowych (związanych z komunikacją) oraz transgranicznych, niemniej jednak główny problem stanowi przede wszystkim niska emisja.

Sytuacji tej można przeciwdziałać wprowadzając szereg rozwiązań na rzecz ograniczenia zapotrzebowania na energię ciepłą budynków, uzupełnionych o zmianę źródeł i systemów grzewczych na nowoczesne i wykorzystujące paliwa niskoemisyjne lub oparte na surowcach odnawialnych.

Na podstawie danych monitoringowych z województwa śląskiego, uzyskanych w 2016 r. ze 168 pomiarów wartości pH dobowych próbek opadów w ponad 35% próbek stwierdzono *kwaśne deszcze*, tj. opady o wartości pH poniżej 5,6, oznaczającej naturalny stopień zakwaszenia wód opadowych, wskazujący na zawartość w nich mocnych kwasów mineralnych. Generalnie województwo śląskie, w tym obszar Gminy Ustroń, w stosunku do reszty kraju cechuje się wysoką zawartością w wodach opadowych chlorków, siarczanów, związków azotowych, fosforu, potasu, magnezu i metali ciężkich oraz niską zawartością jonów wodorowych.

3.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Głównym zagrożeniem dla wód powierzchniowych jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa, w szczególności w sektorze komunalnym. Dotyczy to również zanieczyszczeń, które powstają w wyniku prowadzonej działalności rolniczej, a w szczególności hodowli zwierząt. Ponadto na jakość wody wpływa także tzw. spływ powierzchniowy z użytków rolnych, który to zawiera znaczne ilości zanieczyszczeń mineralnych (nawozy mineralne, nawozy organiczne, pestycydy), szczególnie azotanów. Powoduje to podniesienie tzw. żyzności wód, co prowadzi do eutrofizacji wód, w szczególności wód stojących.

Ponadto innymi potencjalnymi źródłami zanieczyszczeń wód, w szczególności wód podziemnych, mogą być:

- nieodpowiednio zabezpieczone dawne składowiska odpadów komunalnych lub miejsca nielegalnego składowania odpadów;
- nieodpowiednio zabezpieczone stacje paliw, magazyny produktów ropopochodnych, chemicznych, itp.;
- hodowlane ферmy zwierząt;
- ścieki wprowadzane do gleby poprzez nieszczelne szamba, niewłaściwe eksploatowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, nieczynne lub niewłaściwie zabezpieczone studnie wiercone.

Z uwagi na duży poziom zaawansowania, na terenie Miasta Ustroń, działań mających na celu zapewnienie właściwej gospodarki ściekowej, najistotniejsze dla zanieczyszczenia wód powierzchniowych wydają się źródła obszarowe, a szczególnie spływ zanieczyszczeń z obszarów użytkowanych rolniczo.

Do działań zmierzających do poprawy jakości wód na terenie miasta w pierwszej kolejności należy zaliczyć kontynuację działań zmierzających do uporządkowania gospodarki ściekowej, przede wszystkim w miejscowościach położonych w sąsiedztwie rzeki Wisły wraz z jej dopływami; jak również właściwe i racjonalne gospodarowanie gruntami rolnymi, szczególnie ich chemicznym nawożeniu.

Jakość i stan wód powierzchniowych

W 2018r. WIOŚ w Katowicach prowadził badania JCWP PLRW20001221113549 w punkcie pomiarowym Ustroń Obłaziec. Zgodnie z tymi pomiarami wody Wisły w tym punkcie posiadały stan chemiczny

poniżej dobrego. Ogólna ocena JCWP została określona jako zła. Pozostałych parametrów nie badano. W 2018r. nie prowadzono monitoringu JCWP PLRW20009211151.

Charakterystykę wód powierzchniowych dokonano w oparciu o wyniki pomiarów z wcześniejszych lat. W górnym odcinku rzeki Małej Wisły do potoku Dobka rzeka odpowiada II klasie czystości, natomiast poniżej ujścia Dobki ze względu na przekroczenia parametrów biologicznych – III klasie czystości. Stan ten utrzymuje się na odcinku do ujścia Bładnicy. Poniżej Skoczowa, aż do zbiornika Goczałkowickiego Wisła prowadzi wody w IV klasie jakości. Duży wpływ na jakość rzeki Małej Wisły mają jej dopływy, co ma odzwierciedlenie w wynikach analiz wód na poszczególnych jej odcinkach. Według oceny stanu potoków z zlewni Małej Wisły stwierdzono, że w górnym jej biegu dopływy Biała Wisetka, Czarna Wisetka, Malinka odpowiadały I klasie czystości wód, a potoki Jawornik, Dobka i Jaszowiec prowadziły wody II klasy czystości. Ujemny wpływ na jakość Małej Wisły mają przede wszystkim takie dopływy jak Bładnica, Knajka – potoki te prowadziły wody o III i IV klasie czystości. Pod względem fizykochemicznym dopływy Małej Wisły w jej górnym biegu odpowiadają I klasie czystości. Bładnica, Knajka i Bajerka prowadziły wody w II klasie czystości.

Ponadto WIOŚ Katowice prowadził badania jakości i stanu JCWP. Stan JCWP oceniono jako zły. Wyniki tych badań przedstawiono poniżej.

Tabela 5 Wyniki badań stanu i jakości JCWP PLRW20009211151 (WIOŚ 2015r.)

Nazwa PP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
Wisła – jaz w Ustroniu Obłązcu	-	II	II	III - umiarkowany	Poniżej dobrego
Ocena stanu JCWP – zły stan wód					
Wisła od Dobki do Bładnicy	III	II	II	III - umiarkowany	-
Ocena stanu JCWP – zły stan wód					

Jakość i stan wód podziemnych

W 2016 r. były prowadzone badania dla JCWPd nr 162. Monitoring wód podziemnych prowadzony przez WIOŚ w Katowicach wykazał, że w najbliższym punkcie o nr 109 (w sieci krajowej) w obrębie JCWPd nr 162 wody podziemne posiadają II klasę czystości. Jedynie wskaźnik temperaturowy wykazywał III klasę jakości. W kolejnych latach ta JCWPd nie była objęta monitoringiem jakości wód.

3.3. JAKOŚĆ GLEB

Gleby występujące na obszarze Miasta Ustroń powstały na podłożu ciężkim. W obrębie stożka napływowego rzeki Wisły występują gleby nieco lżejsze, lekkie, rzadziej gliny średnie, w rejonie Ustronia Polany – piaski gliniaste.

Gliny lekko pylaste znajdują się także w rejonie Małej Czantorii i Dobce. W zachodniej części dzielnicy Hermanice, w południowej i południowo-zachodniej części Lipowca, w rejonie Równicy, górnego Jaszowca, Dobki i Polany przeważa podłoże glin średnich pylastych. Gliny ciężkie występują na stokach Jelenicy i południowo-wschodnich stokach Kopieńca natomiast gliny ciężkie pylaste dominują w rejonach Lipowca i Zawodzia. Podłoże bardzo ciężkie występuje rzadziej, głównie w niższych częściach stoków. Przeważa ono w rejonie Jelenicy i Gojów. W partiach szczytowych Kopieńca występują rędziny ciężkie. Dominującym typem gleb w obrębie doliny rzeki Wisły są mady. Na niewielkim obszarze Lipowca występują gleby brunatne właściwe. Inne typy gleb występują rzadziej.

Znaczna część gleb jest w bardzo małym stopniu przydatna rolniczo. Obszar korzystny dla prowadzenia działalności rolniczej to część północna gminy – dzielnicy Lipowiec, która ma sprzyjające ukształtowanie terenu oraz zwarte kompleksy wartościowych gleb. Niewielkie arealty stosunkowo dobrych gleb znajdują się w dzielnicy Goje-Jelenica oraz w rejonie ul. Polańskiej.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczeń gleby na terenie Miasta Ustroń może być dawne składowisko

odpadów (w chwili obecnej zamknięte i zrekultywowane), ponadto:

- wprowadzane do gleby zanieczyszczone ścieki komunalne w szczególności z nieszczelnych szamb,
- chemizacja rolnictwa (nadmierne stosowanie nawozów sztucznych, pestycydów),
- emisje do atmosfery zanieczyszczeń gazowych i pyłowych,
- zlokalizowane na terenie Miasta Ustroń stacje paliw, magazyny substancji chemicznych itp.

3.4. ZANIECZYSZCZENIE ŚRODOWISKA HAŁASEM

Głównym źródłem zanieczyszczenia środowiska hałasem na terenie Miasta Ustroń jest hałas komunikacyjny. Najbardziej uciążliwe są pojazdy ciężkie, z których 80% emituje hałas o poziomie większym niż 80 dB, z czego 40% o poziomie większym niż 85 dB przy dopuszczalnej wartości w otoczeniu budynków mieszkalnych do 50 dB w porze nocnej.

Wartości dopuszczalne poziomu dźwięku określa szczegółowo Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2007.120.826 z późn. zm.). Oceniając klimat akustyczny należy brać pod uwagę również higieniczny aspekt wpływu hałasu na człowieka, kiedy przekroczenie poziomów progowych powodować może ryzyko utraty zdrowia. Państwowy Zakład Higieny opracował na podstawie badań ankietowych skale subiektywnej uciążliwości hałasu komunikacyjnego przyjmując wartości:

Mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB, średnia uciążliwość $52 < L_{Aeq} < 62$ dB, duża uciążliwość $63 < L_{Aeq} < 70$ dB, bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB. Można stwierdzić, że nawet hałas przemysłowy nie będzie w przyszłości stwarzał tak dużych problemów jak wzrastający hałas komunikacyjny. Systemy lokalizacji nowych inwestycji i sporządzania ocen ich oddziaływania na środowisko, a także kontrola i egzekucja nałożonych kar pozwalają na znaczne ograniczenie zasięgu rozprzestrzeniania się tego rodzaju hałasu. Ważne jest również to, że dla źródeł hałasu przemysłowego ze względu na ich stałe źródła i stosunkowo niewielkie wymiary istnieje wiele prostych możliwości ograniczenia emisji do środowiska poprzez skuteczne zastosowanie skutecznych rozwiązań technicznych np. tłumiki, obudowy dźwiękochłonne, zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian czy stolarki okiennej pomieszczeń, w których pracują hałasujące maszyny. Wyraźnie narastającym problemem zwłaszcza na terenach położonych wzdłuż drogi Katowice-Wisła jest natomiast hałas komunikacyjny. Uciążliwość dla ludności i środowiska związana z tym rodzajem hałasu wyraźnie wzrosła wraz ze wzrostem presji motoryzacji wiążącego gęstość sieci drogowej, natężenie ruchu i potencjalną liczbę ludności narażoną na oddziaływanie ze strony transportu.

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach realizując obowiązek mapowania akustycznego zarządzanych przez siebie dróg, wykonał opracowanie „Sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich w województwie śląskim o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów/rok, o łącznej długości odcinków dróg wynoszącej 162,305 km.” W ramach tego opracowania dokonano oceny natężenia hałasu odcinków dróg wojewódzkich na terenie woj. śląskiego, w tym także DW 941 przebiegającej przez teren miasta Ustroń. Zgodnie z wynikami monitoringu w obrębie tych dróg wojewódzkich występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, przy czym przekroczenia te dotyczą obszarów w bezpośrednim sąsiedztwie dróg oraz występują głównie w porze dziennej (6.00 – 22.00).

3.5. INNE POTENCJALNE ŹRÓDŁA ZAGROZEŃ DLA ŚRODOWISKA

3.5.1. Poważne awarie przemysłowe

Największe zagrożenie występujące na terenie Miasta Ustroń jest związane z funkcjonowaniem stacji paliw płynnych i gazowych gdzie gromadzone są znaczne ilości substancji niebezpiecznych. Innym istotnym zagrożeniem jest możliwość wystąpienia awarii wskutek wypadków drogowych głównie na drodze wojewódzkiej nr 941 relacji Wisła-Skoczów, spowodowanej rozszczelnieniem cystern i wyciekami niebezpiecznych substancji, które mogą być przewożone tą drogą. Zagrożenie takie może być związane również z przebiegiem przez centrum miasta linii kolejowej.

3.5.2. Zagrożenie powodzią

Ze względu na uregulowanie rzeki Wisły oraz istniejące wały przeciwpowodziowe na terenie Miasta Ustroń zagrożenie powodziowe występuje jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie doliny rzecznej uwarunkowane naturalnym ukształtowaniem terenu.

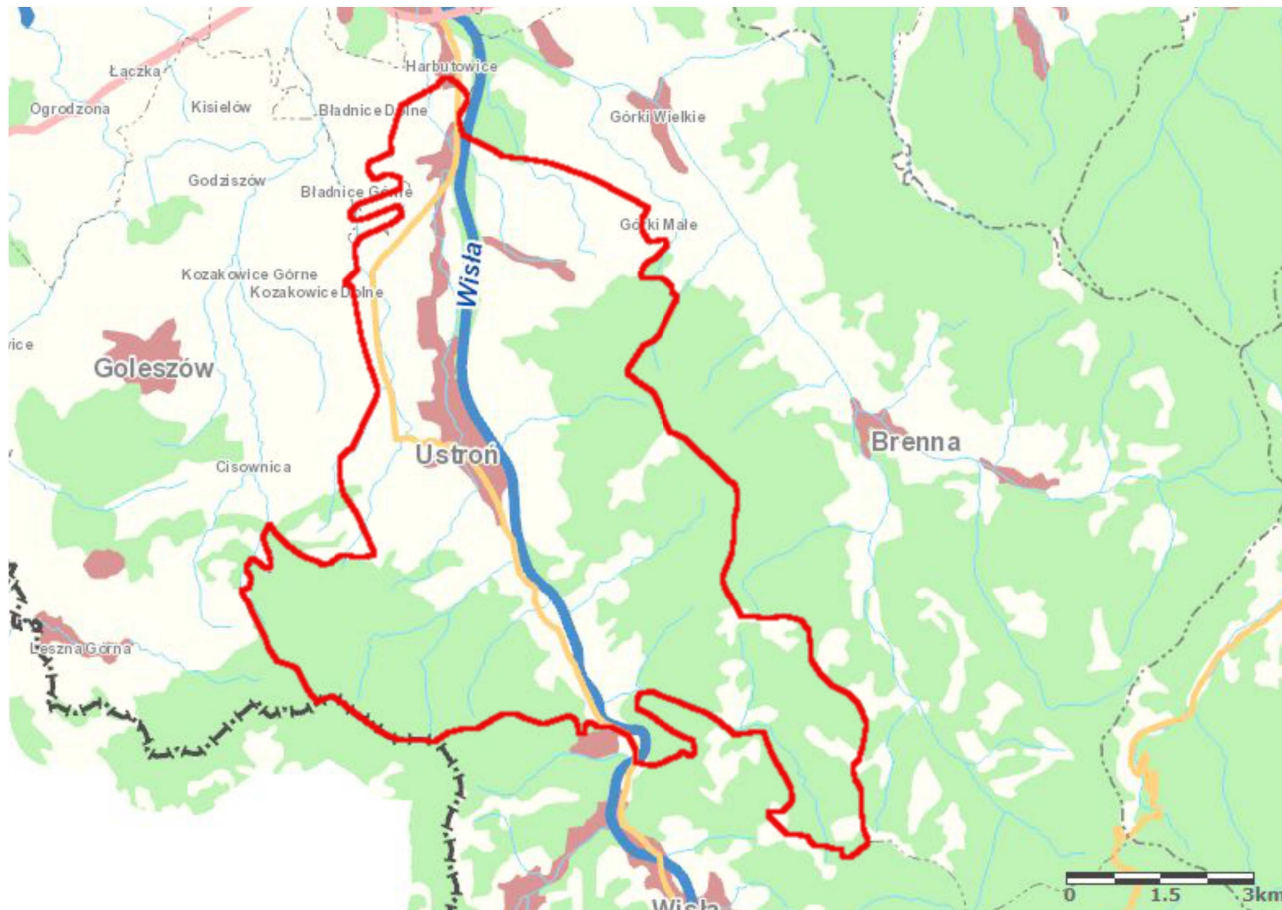
Zgodnie z opracowanym „*Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zlewni rzeki Małej Wisły od Zbiornika Wisła Czarne do Zbiornika Goczałkowice*” zostały wskazane obszary, dla których występuje ryzyko powodzi wywołane wodami zalewowymi o prawdopodobieństwie przewyższenia $p=0,5\%$ (częstotliwość wystąpienia wód maksymalnych o prawdopodobieństwie występowania raz na 200 lat) oraz $p=1\%$ (częstotliwość wystąpienia wód maksymalnych o prawdopodobieństwie występowania raz na 100 lat). Na terenie terenów zalewowych Ustronia wskazano dla terenów przykorytowych Wisły oraz dolnych odcinków Dobki i Bładnicy, a także na terenie o powierzchni ok. 40 ha w centrum miasta (pomiędzy ul. Stawową i Dworcową). Tereny te zostały wskazane jako narażone na niebezpieczeństwo powodzi w obowiązującym SUKZP z 2008 r.

Zgodnie z opracowaniem „*Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego powiatu cieszyńskiego*”, zagrożenie powodziowe w zlewni rzeki Wisły na terenie Ustronia występuje w takich obszarach jak: rzeka Wisła, potok Dobka, potok Jaszowiec, potok Poniwiec, potok Gościradowiec, potok Bładniczka, potok Młynówka.

Obszary zagrożenia powodziowego położone w rejonie pomiędzy ulicami Dworcową i Cieszyńską, w sąsiedztwie Kozakowic Wielkich oraz w okolicach Do Kidonia - gdzie występuje bezpośrednio ryzyko powodzi wodami zalewowymi rzeki Bładnicy

Po obu stronach rzeki Wisły w pasie terenu o szerokości 40-80 m, od ul. Armii Krajowej do granicy Miasta Ustroń istnieje bezpośrednie ryzyko powodzi wywołane wodami zalewowymi rzeki Wisły.

Rysunek 3. Obszary zagrożenia powodziowego na terenie miasta Ustroń.



Źródło: <http://mapy.isok.gov.pl>

Wody zalewowe rzeki Dobki stanowią zagrożenie dla terenów w sąsiedztwie ulicy Złocieni oraz Furmańskiej (okolice campingu).

3.5.3. Zagrożenie pożarem

Najwięcej pożarów powstaje przez nieostrożność osób dorosłych oraz z powodu wad urządzeń i instalacji elektrycznych. Zagrożenia w Mieście Ustroń wynikają głównie z typowych zagrożeń występujących w rolnictwie, zagrożenia charakterystyczne dla przemysłu i aglomeracji miejskiej występują jedynie w centrum miasta i Nierodzimiu.

Jako istotne źródła zagrożenia pożarowego zostały zakwalifikowane również lasy, co wynika z dużego ruchu turystycznego na znaczącym obszarze leśnym. Zagrożenie pożarowe stwarzają również stacje i dystrybutory paliw płynnych i gazowych.

3.5.4. Zagrożenia skażeniem środowiska

Przez teren Miasta Ustroń przewożone są różne materiały niebezpieczne. Szczególne zagrożenie może wystąpić dla obiektów użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego zlokalizowanych w bezpośrednim otoczeniu dróg transportu tego typu materiałów.

Transport drogowy jest zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego, atmosferycznego i akustycznego. Dodatkowo w przypadku awarii (uszkodzenia) cystern lub w następstwie katastrofy drogowej istnieje realne zagrożenie zdrowia ludności i skażenia środowiska wokół wymienionych tras przewozu.

Emisja spalin ze środków transportu stanowi zagrożenie dla fauny i flory. Szczególnie narażone są tu organizmy o słabej odporności na nie tj. glony, grzyby i porosty.

Oddziaływanie to prowadzi do osłabienia, a nawet zahamowania procesów prowadzonych przez te organizmy, m.in. obniżenie żyzności, odkażania gleby przez glony. Osłabieniu ulega stan zdrowotności roślin – zanieczyszczenia powietrza powodują u drzew zahamowanie przyrostu drewna i obniżenie jego wartości, ponadto zmniejszają odporność na choroby i szkodniki. Największa wrażliwość roślin na zanieczyszczenia następuje od późnej wiosny do lata. Jeżeli droga przebiega przez obszary leśne, pola i łąki stanowiące miejsca występowania wielu gatunków fauny najbardziej narażona na negatywne oddziaływanie drogi jest fauna skrajów obszarów zalesionych. Niebezpieczeństwo kolizji występuje w czasie przemieszczania się zwierząt i płazów na siedliska położone po przeciwnej stronie pasa drogowego (w okresie godowym, przy poszukiwaniu pożywienia itp.) stanowi to jedną z przyczyn zmniejszania się liczebności fauny, jednocześnie stwarza zagrożenie dla ruchu na drodze. Problem nasila się ze wzrostem natężenia ruchu.

3.5.5. Zanieczyszczenie środowiska promieniowaniem elektromagnetycznym

Źródłami promieniowania elektromagnetycznego w środowisku są przede wszystkim instalacje radiokomunikacyjne (m.in. stacje bazowe telefonii komórkowych) oraz instalacje elektroenergetyczne. Promieniowanie elektromagnetyczne podlega obowiązkowym badaniom prowadzonym przez WIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W powtarzającym się trzyletnim cyklu pomiarowym realizowane są pomiary poziomów promieniowania elektromagnetycznego w 135 punktach na terenie województwa śląskiego. Z prowadzonego monitoringu wynika, iż średnie zmierzone wartości natężeń pola w latach 2013-2015 wynosiły odpowiednio: 0,51 V/m – na terenie dużych miast (powyżej 50 tys. mieszkańców), 0,41 V/m na terenie pozostałych miast (w tym Ustroń) i 0,29 V/m na terenach wiejskich. Warto zaznaczyć, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1883), dopuszczalny poziom promieniowania wynosi 7 V/m.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w latach 2013 - 2015 wykonano badania promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu cieszyńskiego w miejscowościach:

- w 2013 roku Chybie – 0,59 V/m

- w 2014 roku Cieszyn – 0,32 V/m, Koniaków – 0,23 V/m, Wisła – 0,21 V/m
- w 2015 roku - Brenna – 0,17 V/m, Skoczów – 0,71 V/m, Ustroń – 0,29 V/m, Zebrzydowice – 1,40 V/m.

Na terenie Miasta Ustroń występują pola elektromagnetyczne wytwarzane przez stacje bazowe telefonii komórkowej oraz inne urządzenia głównie nadajniki radiowo-telewizyjne.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach prowadził w 2018r. monitoring promieniowania elektromagnetycznego w punkcie pomiarowym przy ul. Daszyńskiego w Ustroniu. Wyniki pomiarów zostały opublikowane w opracowaniu: „*Sprawozdanie z monitoringowego pomiaru pól elektromagnetycznych nr: 319/2018*”. Natężenie pola elektrycznego obliczone jako średnia wartość arytmetyczna wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości 100 kHz – 3 GHz, w punkcie pomiarowym wyniosło 0,33 V/m.

3.5.6. Zagrożenia geologiczne

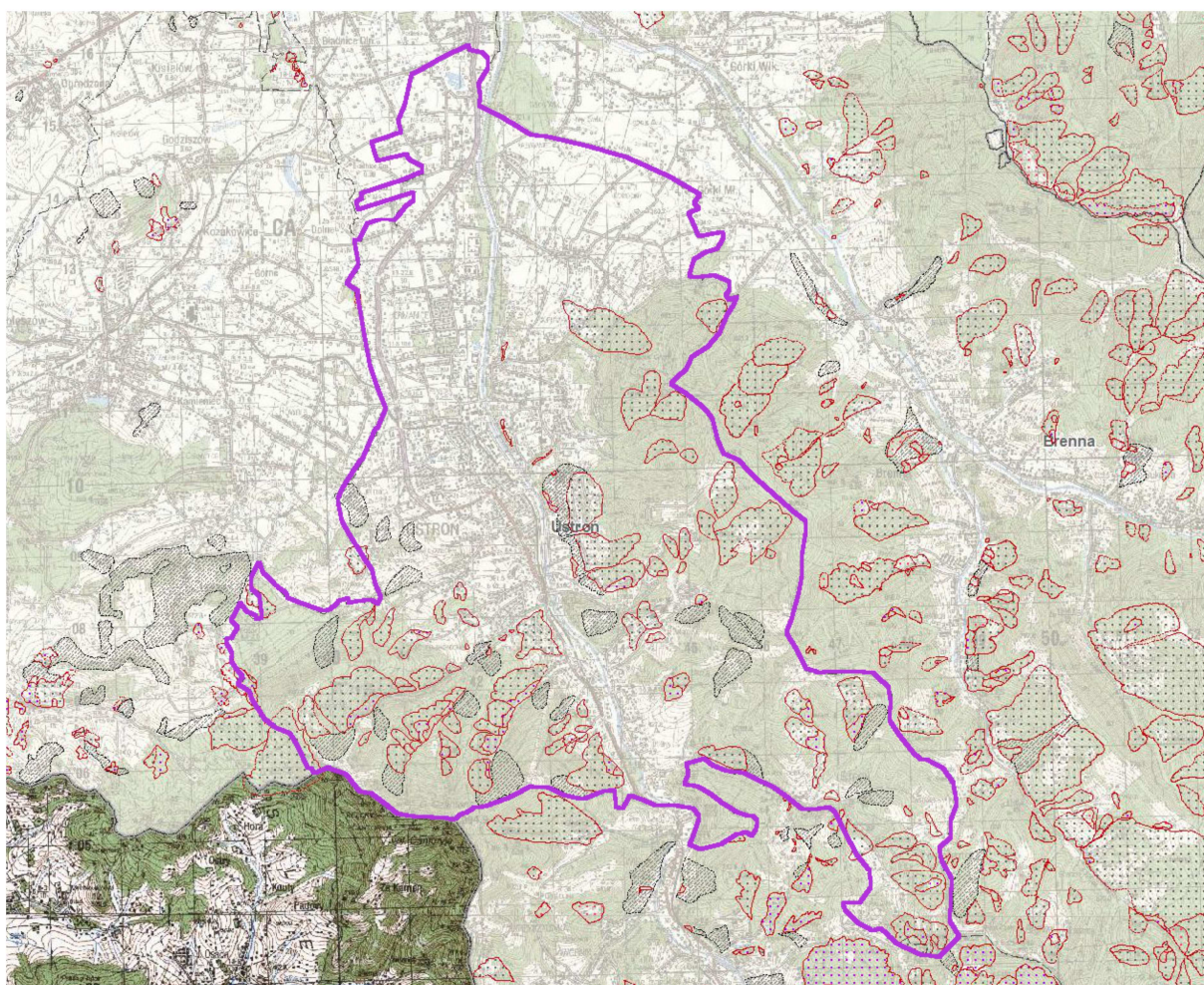
Zgodnie z rejestrem osuwisk prowadzonym przez Starostę Cieszyńskiego, na terenie Gminy Ustroń opracowanym przez Starostę Powiatu Cieszyńskiego, na terenie gminy oznaczono 87 osuwiska, w tym 55 nieaktywnych, 26 osuwisk aktywnych okresowo oraz 6 aktywnych ciągle. Wiele osuwisk wykazuje równocześnie kilka stopni aktywności tj. jedno osuwisko może być osuwiskiem częściowo nieaktywnym oraz częściowo osuwiskiem okresowo aktywnym.

Osuwiska zlokalizowane są najczęściej na porośniętych lasami, niezabudowanych stromych stokach dolin cieków w masywach Czantorii i Równicy. Tereny zabudowane położone na osuwiskach to rejon Lipowca na zachód od szczytu Lipowskiego Gronia, teren uzdrowiska (ul. Zdrojowa), w Jaszowcu rejon ul. Wczasowej i ul. Turystycznej, Poniwiec (ul. Topolowa, Klonowa, Brzozowa).

W ramach prac nad Systemem Ochrony Przeciwośuwiskowej Państwowy Instytut Geologiczny wykonał „*Mapę osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla miasta Ustroń w skali 1:10000*”. Zgodnie z tym opracowaniem, tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi w obrębie Ustronia obejmują ok. 277 ha, ogółem wyznaczono 27 takich obszarów. Układają się one podobnie jak tereny osuwisk, stanowiąc często ich otoczenie.

Osuwiska te wykazują zsuw o charakterze translacyjnym lub rotacyjnym. Ich powierzchnia jest zróżnicowana – od niewielkich lokalnych osuwisk o powierzchni poniżej 1 ha do obszarów o znacznej powierzchni przekraczającej 50 ha. Poniżej przedstawiono mapę obrazującą rozmieszczenie osuwisk na terenie miasta Ustroń.

Rysunek 4. Obszary osuwiskowe na tle granic administracyjnych miasta Ustroń.



Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl>

Jak wynika z dotychczasowych obserwacji większość osuwisk na analizowanych terenach powstaje w wyniku dynamicznych czynników naturalnych (infiltracji wód opadowych i roztopowych oraz podcięcia erozyjnego), które wykorzystywały naturalne predyspozycje danych obszarów do uruchomienia mas skalnych (tzw. czynniki statyczne): podatność podłoża na osuwanie – obecność utworów luźnych i warstw o różnej litologii i przepuszczalności. Szczególne zagrożenie stwarza infiltracja wód roztopowych i opadowych oraz podcięcie erozyjne stoków, na których występują miększe pokrywy piasków, żwirów, iłów, glin i lessów. Większe ruchy masowe na tym obszarze mogą wystąpić także w wyniku podcięcia stoków podczas wezbrań i powodzi.

Przeciwdziałanie ruchom masowym powinno polegać na sprawnej melioracji obszaru, która spowoduje szybkie odprowadzenie nadmiaru wód roztopowych i opadowych. Nie powinno się wycinać drzew i krzewów porastających zbocza terenów objętych osuwiskami, gdyż roślinność zdecydowanie hamuje i ogranicza rozwój ruchów masowych. Ponadto tereny objęte osuwiskami powinny być wyłączone spod budownictwa, a w przypadku ich zabudowy wszelkie planowane inwestycje inżynierskie i budowlane powinny zostać poprzedzone badaniami geologiczno – inżynierskimi.

3.5.7. Zagrożenia zewnętrzne dla środowiska

Potencjalnym źródłem zanieczyszczenia środowiska Miasta Ustron mogą być zdarzenia powstałe poza terenem Miasta. Dotyczy to przede wszystkim zanieczyszczeń napływających z powietrzem nad teren miasta tzw. immisją, w tym zanieczyszczenia trans graniczne z rejonu Trzyńca w Republice Czeskiej, zanieczyszczenia wód w szczególności powierzchniowych, oraz zdarzeń losowych wywołanych poważnymi awariami.

Do zagrożeń zewnętrznych należy dodać także potencjalne zagrożenia zanieczyszczenia środowiska

niepożądanym promieniowaniem np. jonizującym powstałym w wyniku awarii elektrowni atomowych zlokalizowanych w sąsiednich państwach.

3.6. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

Analiza stanu środowiska naturalnego w Mieście Ustroń wykazuje duże zróżnicowanie jego kondycji w zależności od rozpatrywanej strefy (ziemia, woda, powietrze). Najbardziej zagrożonym zanieczyszczeniami komponentem środowiska są wody powierzchniowe i powietrze. Występują problemy z tzw. „niską emisją”, dlatego Miasto Ustroń realizuje program jej ograniczenia.

Miasto boryka się z wieloma problemami w obszarze zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury i jakości życia które w sposób bezpośredni wpływają na pogorszenie stanu środowiska naturalnego.

Podstawowe problemy to:

- rozproszenie zabudowy poza obszarami zurbanizowanymi; trudności realizacji inwestycji liniowych ze względu na topografię terenu,
- ograniczony poziom nakładów na infrastrukturę, trudności z pozyskaniem środków zewnętrznych,
- duża presja turystyczna w obrębie obszarów przyrodniczych podlegających ochronie,
- niezadowolający odsetek ludności korzystający z kanalizacji sanitarnej,
- ciągle jeszcze niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- duże natężenie ruchu pojazdów wzdłuż głównych dróg - obwodnica Miasta Ustroń,
- duża ilość źródeł ciepła opartych na węglu.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA OCHRONY ŚRODOWISKA NA TERENIE MIASTA USTRONÓW

4.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Miasto posiada zróżnicowany i rozbudowany system zaopatrzenia w wodę. Istniejący system zaopatrzenia Miasta Ustroń w wodę tworzą:

- Tranzytowy wodociąg $\varnothing$ 400 mm z Wisły Czarnej, zaopatrujący Wisłę, Ustron i Skoczów.
- Ujęcia na terenie Miasta Ustroń:
 - o ujęcie Ustron Jaszowiec (wody podziemne); 2 studnie o wydajności maksymalnej ujęcia – 81,05 m³/h, wydajności nominalnej Q=1945,2 m³/d,
 - o ujęcie na potoku Gronik w Poniwcu (wody powierzchniowe); wydajność maksymalna ujęcia – 18,30 m³/h, wydajność nominalna Q=439,2 m³/d,
 - o ujęcie Brzegi (wody podziemne – ujęcie awaryjne); 2 studnie o wydajności maksymalnej ujęcia – 48,00 m³/h o wydajności nominalnej Q=1152,00 m³/d (w 2017r. nie pobierano wody).

Rurociąg magistralny z Wisły Czarnej biegnie wzdłuż ul. Wiślańskiej, ul. 3-Maja, ul. Brody do zbiornika Jelenica V = 2 x 2000m³, następnie w kierunku Skoczowa. Większość obszaru Miasta Ustroń zaopatrywana jest z tego źródła. Zasięg sieci wodociągowej limitowany jest położeniem terenu n.p.m. Sieć rozdzielcza oparta na tym rurociągu dociera do zabudowy zlokalizowanej do rzędnej około 400 m n.p.m.

W Ustroniu Zawodzie na obszarach położonych poza zasięgiem ciśnienia z sieci miejskiej dodatkowo istnieje dwustrefowy system podnoszenia ciśnienia wody oparty o:

- pompownię Skalica,
- zbiornik Ustron Zawodzie I strefa, o objętości V=2 x 3000 m³,
- zbiornik Ustron Zawodzie II strefa, o objętości V=850 m³.

Z uwagi na duże zróżnicowanie wysokościowe Jaszowca system dostawy wody dodatkowo posiada dwie strefy ciśnienia zbudowane w oparciu o:

- pompownię przy zbiorniku Jaszowiec I strefa o objętości 2 x 170 m³,
- zbiornik Jaszowiec II strefa o objętości 2 x 200 m³.

Na terenie Miasta Ustroń funkcjonują następujące sieci wodociągowe:

- przewody magistralne 15178 mb,
- przewody rozdzielcze 104865,7 mb,
- inne przewody wodociągowe 103469,0 mb.

Poniżej zestawiono dane dotyczące zaopatrzenia ludności w wodę na terenie miasta Ustroń opracowane przez zarządcę sieci – Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. za lata 2015 – 2017.

Łączny pobór wody dla potrzeb mieszkańców miasta Ustroń w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata) kształtował się następująco:

- 2015 - 1.254.383 m³
- 2016 - 1.479.887 m³
- 2017 - 1.634.250 m³

Tabela 6. Ilość gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej na terenie miasta Ustroń oraz zmiany ilości odbiorców wody w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata)

Rodzaj użytkownika	Jednostka	2015r.		2016r.		2017r.
		łącznie	Nowych	łącznie	Nowych	łącznie
Obiektów mieszkalnych	[liczba]	2602	145	2747	116	2863
Obiektów niemieszkalnych	[liczba]	457	5	462	2	464
RAZEM	[liczba]	3059	150	3209	118	3327

Tabela 7. Długość nowych sieci wodociągowych zrealizowanych na terenie miasta Ustroń w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata)

Rodzaj użytkownika	Jednostka	2015r.		2016r.		2017r.
		łącznie	Nowych	łącznie	Nowych	łącznie
Długość sieci wodociągowych	[mb]	100209,1	890,4	101099,5	3766,2	104865,7

Odsetek ludności Ustronia korzystających z instalacji wodociągowej wynosiła:

- 2015r. – 76,2%
- 2016r. – 76,9%
- 2017r. – 77,5%

Na tle powiatu cieszyńskiego ze średnią na poziomie 81,8% jest to wartość niewiele poniżej średniej.

4.2. ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW

4.2.1. Oczyszczalnie ścieków

W Mieście Ustroń zlokalizowano mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów, o przepustowości $Q_{d_{max}}=11700 \text{ m}^3/\text{d}$. Oczyszczalnia ta została zmodernizowana. Oczyszczalnia ma przepustowość $Q_{śrd}=9500 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{max}=11700 \text{ m}^3/\text{d}$. Oczyszczalnia wyposażona jest w:

- część mechaniczną: krata mechaniczna i awaryjna ręczna (1 szt.), piaskownik podłużny 3 komorowy (1 szt.) i osadniki wstępne (2 szt.),
- część biologiczną: komora defosfatacji (2 szt.), komora denitryfikacji (2 szt.), komora nitryfikacji (2 szt.) oraz osadnik wtórny (2 szt.),
- część osadową: wydzielone komory fermentacyjne (2 szt.), zagęszczacz mechaniczny (1 szt.), zagęszczacz grawitacyjny (2 szt.), stacja odwadniania i higienizacji osadu (1 szt.) instalacja

biogazu ze zbiornikiem i kotłownią.

Ścieki do tej oczyszczalni dopływają raczej nierównomiernie, co wynika z turystycznego charakteru Miasta Ustroń. Liczba mieszkańców stałych wzrasta w sezonie zimowym i letnim o około 9000 wczasowiczów i turystów.

Cały ciąg technologiczny wyposażony został w urządzenia pomiarowe służące do sterowania procesami technologicznymi monitorujące w pełni ciąg ściekowo-osadowy. Sterowanie pracą oczyszczalni odbywa się z centralnej dyspozytorni. Daje to możliwość zdalnego sterowania pracą najważniejszych urządzeń, rejestracji czasu pracy wszystkich urządzeń co pozwala dokonywać analizy funkcjonowania tych urządzeń i optymalizować pracę oczyszczalni pod względem ekonomicznym.

Coraz lepsze oczyszczanie ścieków powoduje, że powstaje coraz więcej ubocznych produktów oczyszczalni tj.: skratek, piasku, a przede wszystkim osadów. Powstający osad jest poddany procesowi fermentacji w temp. ok. 30-33°C. przed odwodnieniem osad jest zagęszczony grawitacyjnie, a następnie odwadniany na prasach taśmowych.

Poniżej zestawiono dane dotyczące ilości powstających ścieków komunalnych na terenie miasta Ustroń opracowane przez zarządcę sieci – Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. za lata 2015 – 2017.

Łączny ilość ścieków komunalnych powstająca na terenie miasta Ustroń w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata) wynosiła:

- 2015r. - 845.617 m³,
- 2016r. - 865.438 m³,
- 2017r. - 870.236 m³.

4.2.2. Sieci kanalizacji sanitarnej

Miasto Ustroń posiada sieć kanalizacyjną, którą podzielić można na dwie zlewnie:

- zlewnia oczyszczalni ścieków Ustroń Centrum, zbierająca ścieki z południowej i centralnej części miasta oraz z dzielnicy Jaszowiec,
- zlewnia odprowadzająca ścieki do oczyszczalni w Skoczowie, jest to obszar północnej części miasta, z którego ścieki odprowadzane są do kolektora K-0,40 m i dalej do oczyszczalni w Skoczowie.

Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych jest ponad 85% gospodarstw domowych. Miasto Ustroń posiada rozwinięty system kanalizacji sanitarnej. Aktualnie do kanalizacji sanitarnej podłączone są budynki położone w centrum miasta, w dzielnicy Zawodzie, w części dzielnicy Hermanice, Lipowiec i Nierodzim. Do skanalizowania pozostały południowo-zachodnie tereny miasta położone za drogą krajową nr 941 oraz tereny położone za oczyszczalnią ścieków, z których kanalizacja sanitarna ze względu na ukształtowanie terenu prowadzona jest do oczyszczalni ścieków w Skoczowie t.j. północna i wschodnia część dzielnicy Hermanice, wschodnia część dzielnicy Nierodzim i północna część dzielnicy Lipowiec.

Poniżej zestawiono dane dotyczące stanu sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Ustroń opracowane przez zarządcę sieci – Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. za lata 2015 – 2017.

Tabela 8. Ilość gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Ustroń oraz zmiany ilości wytwórców w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata)

Rodzaj użytkownika	Jednostka	2015r.		2016r.		2017r.
		łącznie	Nowych	łącznie	Nowych	łącznie
Obiektów mieszkalnych	[liczba]	2411	143	2554	90	2644
Obiektów niemieszkalnych	[liczba]	253	3	256	0	256

RAZEM	[liczba]	2664	146	2810	90	2900
-------	----------	-------------	-----	-------------	----	-------------

Tabela 9. Długość nowych sieci kanalizacyjnych zrealizowanych na terenie miasta Ustroń w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata)

Rodzaj użytkownika	Jednostka	2015r.		2016r.		2017r.
		łącznie	Nowych	łącznie	Nowych	łącznie
Długość sieci kanalizacyjnych	[mb]	100663,6	2439,7	103103,3	4440,6	107543,9

Odsetek ludności Ustronia korzystających z instalacji kanalizacji sanitarnej wynosiła:

- 2015r. – 89,6%
- 2016r. – 90,0%
- 2017r. – 90,2%

Na tle powiatu cieszyńskiego ze średnią na poziomie 61,0% jest to wartość znacznie powyżej średniej.

4.2.3. Kanalizacja deszczowa

Sieć kanalizacji deszczowej obsługuje większość obszarów zabudowanych miasta w tym osiedla zabudowy mieszkaniowej oraz większość dróg, placów i tereny przemysłowe. Stan techniczny tych sieci jest zasadniczo dobry.

4.3. ELEKTROENERGETYKA

Na terenie Miasta Ustroń zlokalizowany jest Główny Punkt zasilania w energię elektryczną (WN/SN) 110/15/6 kV „GPZ Ustroń”.

Dostawa mocy i energii elektrycznej do odbiorców komunalnych następuje w oparciu o urządzenia i sieci elektroenergetyczne na poziomie średnich napięć 15 kV. Część odbiorców przemysłowych obsługiwana jest na napięciu 15 i 16 kV.

Bezpośrednie zasilanie odbiorców realizowane jest na napięciu 0,4 kV za pośrednictwem stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

W centrum miasta w dzielnicy sanatoryjnej i w większych osiedlach sieci NSN wykonane są jako kablowe, natomiast obszary peryferyjne i zabudowa rozproszona obsługiwana jest liniami napowietrznymi.

Stacje transformatorowe wykonane są w większości jako słupowe i wyposażone są w transformatory o mocy 40 do 250 kVA. Na terenach intensywnej zabudowy zastosowano stacje wolnostojące lub wbudowane o mocach pojedynczych transformatorów do 400 kVA.

Ocenia się, że zaspokojenie potrzeb elektroenergetycznych miasta odbywa się na wystarczającym poziomie, a istniejący GZP Ustroń pozwala na rozwój sieci średniego napięcia i nie stwarza barier rozwojowych dla Miasta Ustroń.

4.4. SIECI GAZOWE

Przez teren miasta przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Świątoszówka – Skoczów zaopatrujący mieszkańców i przemysł w gaz wysokometanowy poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe pierwszego i drugiego stopnia. Ponadto na terenie Miasta Ustroń zlokalizowane są stacje ochrony katodowej połączone z gazociągiem kablem ziemnym. Istniejący przesył gazu pozwala na pokrycie zapotrzebowania mieszkańców, wymagane jest rozbudowa sieci gazowej tak dla części istniejącej zabudowanej jak i dla terenów urbanizowanych. Rejony intensywnej zabudowy gazyfikowane są z sieci gazociągów niskoprężnych natomiast pozostałe rejony z sieci gazociągów średnioprężnych poprzez

indywidualne reduktory ciśnienia.

Odsetek ludności Ustronia korzystających z instalacji gazowej wynosiła:

- 2015r. – 81,3%
- 2016r. – 81,2%
- 2017r. – 81,8%

Na tle powiatu cieszyńskiego ze średnią na poziomie 74,0% jest to wartość powyżej średniej.

4.5. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Na terenie miasta brak jest rozbudowanego systemu ciepłowniczego zdalaczynnego. Lokalnie występują sieci do grupy czy zespołu budynków szczególnie zabudowy wielorodzinnej (osiedle Manhattan).

Budynki osiedla mieszkaniowego „Manhatan” Spółdzielni Mieszkaniowej „Zacisze” liczące 682 mieszkań ogrzewane są ze wspólnej sieci ciepłowniczej niskotemperaturowej. Moc kotłowni wynosi 2,3 MW o długości kanału ciepłowniczego 755 m przy średnicy rur $\varnothing$ 32-200 mm.

Ponadto kotłownia będąca we władaniu Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. z siedzibą w Ustroniu przy ul. Konopnickiej 40 zaopatruje w ciepło budynki os. Cieszyńskiego (210 mieszkań) Spółdzielni Mieszkaniowej „Zacisze”, Miejski Dom Kultury „Prażakówka”, Szkołę Podstawową Nr 2 i Gimnazjum nr 2 oraz salę gimnastyczną przy ul. Daszyńskiego poprzez sieć wysokotemperaturową o długości kanału ciepłowniczego 1,8 km i średnicach rur $\varnothing$ 50-100 mm oraz 125-150 mm. Aktualne zapotrzebowanie ciepła wynosi 4,2 MW.

Pozostałe obszary miasta są ogrzewane przez lokalne kotłownie. Indywidualne kotłownie opalane są paliwami stałymi, gazem czy olejem w zależności od zasobności mieszkańców czy aktualnych cen paliw. Rozwój ciepłownictwa może być prowadzony w kilku kierunkach. Termomodernizacja budynków będzie skutkować zmniejszeniem zapotrzebowania na surowce energetyczne. Wykorzystanie źródeł zasilanych energią odnawialną przyczyni się do ochrony zasobów naturalnych oraz ograniczenia wielkości emisji, w tym głównie niskiej emisji ze źródeł komunalnych.

Realizacja Programu ograniczenia niskiej emisji oraz dofinansowanie przez miasto wymiany kotłów na bardziej ekologiczne powinny przyczynić się do osiągnięcia mierzalnych efektów ekonomicznych i ekologicznych.

4.6. GOSPODARKA ODPADAMI

Rada Miasta Ustroń podjęła stosowne uchwały, niezbędne do realizowania odbioru odpadów. Przy ul. Krzywej (na terenie byłej stacji przeładunkowej) został utworzony Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, w którym w ramach uiszczanej opłaty są przyjmowane odpady komunalne segregowane wytwarzane w gospodarstwach domowych. Ponadto raz w roku organizowana jest zbiórka odpadów: wielkogabarytowych, chemikaliów, opon, opakowań ciśnieniowych, zużytych baterii i akumulatorów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Ilość właścicieli nieruchomości poddanych systemowi zbierania odpadów na terenie miasta Ustroń przedstawia się następująco:

- 2014r. – 4253
- 2015r. – 4699
- 2016r. – 4823
- 2017r. – 4495

W 2018r. na terenie Miasta Ustroń zameldowanych było 15 291 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2018 r.). W deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, złożonych przez właścicieli nieruchomości ujętych zostało 13 655 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2018 r.). Różnica w podanej liczbie mieszkańców wynika między innymi z tego iż wielu uczniów i studentów uczy się poza miejscem stałego zameldowania. Analogiczna sytuacja występuje u osób czynnych zawodowo, które ze względu na

wykonowaną pracę przebywają poza terenem Miasta Ustroń. Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzanie ich ze stanem faktycznym.

Poniżej zestawiono dane GUS dotyczące ilości odpadów wytworzonych w Gminie Ustroń w sektorze produkcyjnym i usługowym.

Ilość odpadów zebranych w ciągu roku - z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji):

- 2017r. - 2638,55 Mg
- 2018r. - 1276,46 Mg

Ilość odpadów zebranych selektywnie w ciągu roku - z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji):

- 2017r. - 468,24 Mg
- 2018 – 259,63 Mg

Ilość odpadów zmieszanych zebranych w ciągu roku - z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji):

- 2017r. - 2170,31 Mg
- 2018r. - 1016,83 Mg

W zamieszczonych poniżej tabelach przedstawiono masy zebranych odpadów komunalnych w latach 2014 - 2018 oraz osiągnięte poziomy odzysku i ograniczenia masy odpadów kierowanych na składowisko osiągnięte w latach 2014-2018 przez Gminę Ustroń.

Tabela 10. Masa zebranych i zagospodarowanych odpadów na terenie miasta Ustroń w latach 2014 - 2016.

Rok	Masa odpadów komunalnych zebranych i zagospodarowanych [Mg]				
	łącznie [Mg]	w tym:			
		zmieszane	ulegające biodegradacji	zbierane selektywnie (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło)	inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe
2014	5632,40	4409,8	156,1	551,9	1061,30
2015	6453,70	4737,5	227,2	576,3	1488,90
2016	7527,98	5033,4	2447,9	619,8	1907,77
2017	7776,85	4957,1	1159,82	466,69	1715,50
2018	8420,19	5101,11	897,62	-	-

Tabela 11. Osiągnięte w latach 2014 - 2018 przez Gminę Ustroń poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wybranych frakcji odpadów komunalnych oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Rok	Parametr	Poziomy dotyczące poszczególnych frakcji odpadów komunalnych		
		ulegających biodegradacji**	zbierane selektywnie (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło)	inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe
2014	osiągnięty	0,0	21,48	99,32
	określony w przepisach*	50	14	38
2015	osiągnięty	0,0	18,70	98,00
	określony w przepisach*	50	16	40
2016	osiągnięty	0,0	33,46	93,80

	określony w przepisach*	45	18	42
2017	osiągnięty	0,0	42,00	100,00
	określony w przepisach*	45	20	45
2018	osiągnięty	25,00	35,00	99,00
	określony w przepisach*	40	30	50

* zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., poz. 676) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2176).

** dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

4.7. KOMUNIKACJA DROGOWA

Najważniejszym elementem układu komunikacyjnego Miasta Ustroń jest pełniący funkcje tranzytowe droga wojewódzka 941 relacji Wiśła-Skoczów, zmieniająca w tym mieście swoją kategorię na drogę o znaczeniu krajowym. Droga ta poprzez układ dróg zbiorczych (z ul. Cieszyńską, Dominikańską, i Skoczowską) stanowi połączenie miasta z ośrodkami regionu w krajowym układzie komunikacyjnym. Drogi gminne obsługują obszary uzdrowiskowe i usługowe, a także osiedla mieszkaniowe i tereny przemysłowe. Ciąg komunikacyjny łączący ul. Skoczowską z dzielnicą Lipowiec, ul. Kuźniczą, Źródlaną i Lipowską ma za zadanie odciążenie istniejącego układu komunikacyjnego miasta.

Tabela 12. Obciążenie ruchem głównych dróg na terenie miasta Ustroń (GDDKiA 2016r.)

Droga	Razem	Motocykle	Osobowe	Lekkie ciężarowe	Ciężarowe bez przyczepy	Ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze
DW 941 (Ustroń ul. Cieszyńska)	18 750	244	16 875	975	300	281	75	0
DW 942 (Ustroń ul. Cieszyńska - Wiśła)	14 212	185	13 003	640	171	156	43	14

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Burmistrza Miasta Ustroń na terenie gminy Ustroń sieć drogową obejmuje (stan na koniec 2017r.):

- Drogi gminne o łącznej długości – 110,61 km,
- Drogi powiatowe o łącznej długości - 36,42 km.

Łączna długość dróg rowerowych i ścieżek pieszko-rowerowych na terenie Ustronia wynosi 3,71 km.

Sieć komunikacji drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą jest stale rozbudowywana i modernizowana w latach 2014 – 2017 podjęto szereg projektów o takim charakterze:

2014 r. – budowa chodnika w ciągu ul. Cieszyńskiej – pow. 380,5 m².

2015 r.:

- Rozbudowa ul. długiej od ul. Fabrycznej do ul. Dominikańskiej oraz wykonanie chodnika o pow. 1502 m²,

- Przebudowa ul. Dąbrowskiej o dł. 0,186 km,
- Przebudowa ul. Bema o dł. 0,075 km,
- Przebudowa ul. Beskidzkiej o dł. 0,381 km,
- Przebudowa ul. Obrzeżnej o dł. 0,306 km,
- Modernizacja ul. Myśliwskiej o dł. 0,120 km.

2016r.:

- Budowa chodnika w ciągu ul. Daszyńskiego – pow. 394,0 m²,
- Budowa ul. Spokojnej o dł. 0,950 km,
- Przebudowa ul. Traugutta o dł. 0,496 km,
- Przebudowa ul. Pana Tadeusza o dł. 0,283
- Modernizacja ul. Widokowej o dł. 0,40 km,
- Modernizacja ul. Koczanowskiego o dł. 0,149 km,
- Modernizacja ul. Pasiecznej o dł. 0,36 km.

2017r.:

- Budowa chodnika w ciągu ul. Lipowskiej – pow. 896,0 m²,
- Rozbudowa ul. Sportowej o dł. 1,197 km,
- Modernizacja ul. Topolowej i Klonowej – wymiana nawierzchni.

4.8. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Na terenie Gminy Ustroń znajduje się 5 obiektów stanowiących różnego rodzaju **powierzchniowe formy ochrony przyrody i krajobrazu** (1 rezerwat przyrody, 1 park krajobrazowy, 1 siedliskowy obszar sieci Natura 2000 oraz 2 stanowiska dokumentacyjne). Ich podstawowa charakterystyka zawarta została w poniższej tabeli, natomiast usytuowanie przedstawiono na mapowym załączniku graficznym.

Tabela 13. Charakterystyka powierzchniowych form ochrony przyrody ustanowionych na terenie Gminy Ustroń.

L.p.	Rodzaj i nazwa formy ochrony	Powierzchnia całkowita	Akt powołujący	Opis celu ochrony
1.	Rezerwat „Czantoria”	97,71 ha	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. (Monitor Polski z 1996 r. Nr 75, poz. 676, z dnia 9 grudnia 1996 r.)	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dolnoreglowych zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym (kwaśnej buczyny górskiej <i>Luzulo nemorosae-Fagetum</i> , porastającej górne partie stoków, żyznej buczyny karpackiej <i>Dentario glandulosae-Fagetum</i> , zajmującej niższe fragmenty zboczy oraz jaworzyny karpackiej <i>Sorbo-Aceretum carpaticum</i> występującej na zboczach jaru Suchego Potoku)

L.p.	Rodzaj i nazwa formy ochrony	Powierzchnia całkowita	Akt powołujący	Opis celu ochrony
2.	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	38 620 ha + otulina parku o powierzchni 22 285 ha	Rozporządzenie Wojewody Bielskiego nr 10/98 z dnia 16 czerwca 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1998 r. Nr 9, poz. 110, z dnia 26 czerwca 1998 r.)	Zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Beskidu Śląskiego, w warunkach zrównoważonego rozwoju.
3.	Obszar Natura 2000 „Beskid Śląski” (PLH240005)	26 405,25 ha	Decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na alpejski region biogeograficzny (Dz. U. UE L z 2008 r. Nr 77, poz. 106)	Zachowanie bioróżnorodności gatunków i siedlisk mających znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej – zidentyfikowano tu 17 typów siedlisk z Załącznika I, a także 21 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W obszarze liczne są ponadto jaskinie, schroniska skalne i wychodnie z towarzyszącymi im siedliskami fauny i flory.
4.	Stanowisko dokumentacyjne „Kamieniołom Skalica”	1,00 ha	Uchwała Nr XLVI/501/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 26 czerwca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 3856 z dnia 8 lipca 2014 r.)	Zachowanie ze względów przyrodniczych, krajobrazowych i dydaktycznych wyrobiska po zlikwidowanym kamieniołomie, w którym zachowały się cenne piaskowce oraz lustro tektoniczne.
5.	Stanowisko dokumentacyjne „Kamieniołom Czantoria”	— (ok. 180 mb krawędzi kamieniołomu)	Uchwała Nr XXXIII/404/2017 Rady Miasta Ustroń z dnia 21 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 37 z dnia 3 stycznia 2018 r.)	Zachowanie ze względów przyrodniczych, krajobrazowych i dydaktycznych wychodni skalnych w obrębie południowo-wschodniej ściany dawnego kamieniołomu „Czantoria”, w którym zachowały się cenne piaskowce godulskie.

Ponadto w granicach Gminy Ustroń 16 drzew objętych zostało ochroną prawną w postaci **pomników przyrody**. W obrębie objętych ochroną pomnikową drzew przeważają buki pospolite (6 szt.), dęby szypułkowe (5 szt.) oraz lipy drobnolistne (3 szt.). Większość z pomnikowych drzew znajduje się na nieleśnych terenach komunalnych. Podstawowe informacje na temat tworów przyrody objętych ochroną jako pomniki przyrody zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 14. Wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie Gminy Ustroń.

L.p.	Gatunek	Obwód [cm]	Lokalizacja	Podstawa prawna ustanowienia	Data utworzenia
1.	Dąb szypułkowy	626	dz. nr 360/40 obr. 3, przy ul. Józefa Kreta 24 w Nierodzimiu	orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.06.1954 r. RL.13b/16/54	30.06.1954
2.	Dąb szypułkowy	645	dz. nr 5183 obr. 4, przy ul. Daszyńskiego 54	orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.06.1954 r. RL.13b/17/54	
3.	Lipa drobnolistna	457	dz. nr 215/1 obr. 1, przy ul. Skoczowskiej 94	orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.06.1954 r. RL.13b/18/54	
4.	Lipa drobnolistna	357	dz. nr 215/1 obr. 1, przy ul. Skoczowskiej 94 (za placem manewrowym)		
5.	Dąb szypułkowy	397	dz. nr 124/3 obr. 3, przy ul. Lipowskiej 16	orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 23.10.1958 r. RL.13b/18/58	23.10.1958

6.	Lipa drobnolistna	585	dz. nr 5214 obr. 4, przy ul. Drozdów 96a	orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 10.11.1962 r. RL.-OP-b/44/62	10.11.1962
7.	Dąb szypułkowy	450	dz. nr 608 obr. 4, przy ul. Obrzeżnej (za cmentarzem komunalnym)	decyzja Wojewody Bielskiego z dnia 03.12.1980 r. RLS.-op-7141p/7/80	03.12.1980
8.	Jesion wyniosły	292	dz. nr 6547 obr. 4, przy ul. Daszyńskiego 51	rozporządzenie Wojewody Bielskiego nr 7/97 z dnia 03.09.1997 r.	03.09.1997
9.	Buk pospolity	410	dz. nr 4239/3 na południowo-zachodnim stoku góry Beskidek	Uchwała nr XL/436/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 30 stycznia 2014 r.	30.01.2014
10.	Buk pospolity	540	dz. nr 3302/5, w rejonie ul. Zdrojowej	Uchwała nr VII/65/2015 Rady Miasta Ustroń z dnia 28 maja 2015 r.	26.06.2015
11.	Buk pospolity	330	dz. 3319/52, na brzegu jaru w odległości ok. 20 m od ścieżki prowadzącej z Sanatorium "Równica" do Sanatorium "Narcyz"	Uchwała nr VII/64/2015 Rady Miasta Ustroń z dnia 28 maja 2015 r.	26.06.2015
12.	Buk pospolity	340	dz. 3319/52, lewym brzegu jaru potoku płynącego pomiędzy Domem Zdrojowym a parkiem powyżej górnej kładki		
13.	Dąb szypułkowy	350	dz. 3319/52, przy ul. Gościradowiec powyżej ul. Sanatoryjnej na wysokości budynku jadalni Przeds. Uzdr. "Ustroń" S.A		
14.	Buk pospolity	300	dz. 220/9 obr. Ustroń (na terenie Parku Kuracyjnego)	Uchwała nr XVIII/201/2016 Rady Miasta Ustroń z dnia 31 maja 2016 r.	31.05.2016
15.	Buk pospolity	308	dz. 217/4 obr. Ustroń (na terenie Parku Kuracyjnego)		
16.	Modrzew europejski	316	dz. nr 142/1 obr. Hermanice (rejon ul. Orzechowej)	Uchwała nr XXXIII/405/2017 Rady Miasta Ustroń z dnia 21 grudnia 2017 r.	21.12.2017

Na terenie Gminy Ustroń stale bądź okresowo występuje również szereg roślin, zwierząt i grzybów, które uwzględnione zostały w krajowych rozporządzeniach dotyczących ochrony gatunkowej. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania w należyтым stanie dziko występujących rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Na terenie Ustroń skupienia gatunków chronionych notowane są głównie na terenach wchodzących w skład ww. powierzchniowych form ochrony, w nieco większym rozproszeniu część z gatunków chronionych spotkać można na pozostałym obszarze gminy. Zgodnie z obowiązującymi rozporządzeniami wykonawczymi w zakresie ochrony gatunkowej grzybów i roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408 i 1409), na terenie gminy Ustroń stwierdzono występowanie następujących gatunków objętych ochroną prawną:

Grzyby:

- Smardz wyniosły - *Morchella elata*
- Smardz jadalny - *Morchella esculenta*
- Lakownica żółtawa - *Ganoderma lucidum*
- Soplówka bukowa - *Hericium coralloides*
- Soplówka jodłowa - *Hericium flagellum*
- Błyskoporek ukośny - *Inonotus obliquus*

- Poroblaszek żółtoczerwony - *Phylloporus pelletieri*
- Szyszkowiec łuskowaty - *Strobilomyces strobilaceus*

Rośliny:

- Bagniaka zdrojowego – *Philonotis fontana*
- Bezlist pokrywowy – *Buxbaumia viridis*
- Buławnik wielkokwiatowy - *Cephalanthera damasonium*
- Centuria pospolita - *Centaurium erythraea*
- Cis pospolity - *Taxus baccata*
- Ciemiężca zielona - *Veratrum lobelianum*
- Czosnek niedźwiedzi – *Allium ursinum*
- Drabik drzewkowaty – *Climacium dendroides*
- Dziewięciśli bezłodygowy - *Carlina acaulis*
- Gładysz paprociowaty *Homalia trichomanoides*
- Gnieźnik leśny - *Neottia nidus-avis*
- Goryczka trojeściowa - *Gentiana asclepiadea*
- Goryczuszka orzęsiona - *Gentianella ciliata*
- Kruszczyk błotny - *Epipactis palustris*
- Kruszczyk szerokolistny - *Epipactis helleborine*
- Kukułka szerokolistna - *Dactylorhiza majalis*
- Kukułka Fuchsa - *Dactylorhiza Fuchsie*
- Kukułka plamista - *Dactylorhiza maculata*
- Lilia złotogłów - *Lilium martagon*
- Listera jajowata - *Listera ovata*
- Mieczyk dachówkowaty - *Gladiolus imbricatus*
- Naparstnica zwyczajna - *Digitalis grandiflora*
- Omieg górski – *Doronicum austriacum*
- Orlik pospolity - *Aquilegia vulgaris*
- Paprotnik kolczysty - *Polistichum aculeatum*
- Parzydło leśne - *Aruncus sylvestris*
- Pierwiosnka lekarska - *Primula elatior*
- Pióropusznik strusi - *Matteucia struthiopteris*
- Podkolan biały - *Platanthera bifolia*
- Podkolan zielonawy - *Platanthera chlorantha*
- Podrzeń żebrowiec - *Blechnum spicant*
- Rojownik pospolity - *Jovibarba sobolifera*
- Rokietnik pospolity - *Pleurozium schreberi*
- Storzcyk blady - *Orchis pallens*
- Storzcyk męski - *Orchis mascula*
- Śnieżyczka przebiśnieg - *Galanthus nivalis*
- torfowiec Girgensohna – *Sphagnum girgensohnii*
- Wawrzynek wilczełyko - *Daphne mezereum*
- Widłak goździsty - *Lycopodium clavatum*
- Widłak jałowcowaty - *Lycopodium annotinum*
- Widłak wroniec - *Huperzia selago*

- Wilżyna ciernista - *Ononis spinosa*
- Zimowit jesienny - *Colchicum autumnale*

iewątpliwie jednym z najrzadszych i najciekawszych gatunków roślin objętych ochroną stwierdzonym w ostatnich latach w granicach Ustronia w korycie bezmiennego potoku stanowiącego lewobrzeżny dopływ potoku Jaszowiec, a także w korycie Suchego Potoku w rez. Czantoria jest drobny mszak – bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*. Gatunek ten rośnie na próchniejącym drewnie, pozbawionym kory, preferując miejsca ocienione, wilgotne i kwaśne. W Polsce występuje w lasach bukowych i bukowo-jodłowych. Do rozwoju wymaga już mocno rozłożonego drewna o dużej wilgotności, zalegającego w korycie cieką wodnego. W Polsce roślina ta objęta jest ścisłą ochroną gatunkową, ponadto podlega ochronie także na mocy Konwencji Berneńskiej i Dyrektywy Siedliskowej.

Spośród kręgowców objętych ochroną gatunkową na terenie Gminy Ustroń spotyka się takie gatunki jak:

Ryby: głowacz pospolity, śliz pospolity

Płazy i gady: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, kumak górski, padalec zwyczajny, ropucha szara, rzekotka, salamandra plamista, traszka górską, traszka karpacka, traszka zwyczajna, zaskroniec zwyczajny, żaba trawna, żaba zielona, żmija zygzakowata.

Ptaki: bąk, bocian biały, bocian czarny, cyraneczka, czapla siwa, drozd śpiewak, dzięcioł duży, dzięcioł zielony, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, gawron, kapturka, kokoszka, kopciuszek, kwiczoł, kos, kowalik zwyczajny, łozówka, łyska, mewa białogłowa, mewa śmieszka, modraszka, muchołówka białoszyja, mysikrólik zwyczajny, myszołów zwyczajny, nurogęś, perkoz, pierwiosnek zwyczajny, pliszka górską, pliszka siwa, piecuszka, pluszcz, pokrzewka czarno-bista, puszczyk zwyczajny, puszczyk uralski, remiz zwyczajny, rudzik, sikora bogatka, sikora czubata, sikora sosnowka, sójka zwyczajna, sóweczka, sroka, strzyżek zwyczajny, świstunka leśna, trznadel zwyczajny, wilga, wróbel domowy, zaganiacz zwyczajny, zięba zwyczajna, zimorodek, zniczek zwyczajny.

Ssaki: bóbr europejski, jeź wschodni, popielica szara, rzęsorek rzeczek, wiewiórka pospolita, wydra

Jednym z elementów scalających formy ochrony przyrody są tzw. „korytarze ekologiczne”, definiowane są w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody jako „obszary umożliwiające migrację roślin, zwierząt lub grzybów”. Do najważniejszych funkcji korytarzy ekologicznych zalicza się:

- zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwianie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów;
- zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej;
- obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk wskutek zachowań terytorialnych.

Ponadto korytarze ekologiczne zapewniają również integralność sieci obszarów chronionych, w tym obszarów NATURA 2000. Gmina Ustroń, z uwagi na położenie w obrębie zalesionych dwóch pasm górskich Beskidu Śląskiego, przeciętych południkowo doliną rzeki Wisły, w naturalny sposób predysponowana jest do roli korytarza migracyjnego, zarówno gatunków leśnych, jak i zwianych z ciekami wodnymi. Zgodnie z koncepcją korytarzową sieci ECONET, rozwiniętą i zmodyfikowaną poprzez opracowania Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska w Katowicach, północna część szeroko ujętej doliny Wisły, w obrębie której znajdują się dzielnice: Lipowiec i Hermanice – stanowi fragment korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym („Górna Wisła” o kodzie 26m),

natomiast pozostała część miasta i gminy Ustroń, wchodzi w skład węzła sieci ECONET o znaczeniu krajowym („Beskid Śląski” o kodzie 29K).

Korytarz „Górna Wisła” jest korytarzem charakteryzującym się dużym udziałem użytków zielonych i zapewniającym łączność z obszarami węzłowymi strefy krajobrazowej pogórzy karpackich.

Węzeł „Beskid Śląski” zlokalizowany jest w strefie krajobrazowej Karpat, pokrywającej się z zasięgiem VIII Krainy Karpackiej wg regionalizacji przyrodniczo-ekologicznej. Autorzy „Strategii wdrażania sieci ECONET w Polsce”, jako główne zagrożenia dla tego obszaru podają szkodniki owadzie atakujące lasy świerkowe, rozwój i rozprzestrzenianie się patogenicznych grzybów, zanieczyszczenia gazowe dwutlenkiem siarki SO₂ i wywoływane tym procesy chorobowe drzew (m.in. defoliacja), nadmierny ruch turystyczny (obszar ten zaklasyfikowany został jako „popularny obszar górski o znacznym natężeniu ruchu turystycznego”) oraz ekspansje nie do końca kontrolowanej zabudowy letniskowej. Według autorów „Strategii...” na terenie obszaru 29K propagowany winien być rozwój agroturystyki, będącej współczesnym odpowiednikiem prywatnej gospodarki wczasowej, mającej w tym rejonie stuletnią tradycję.

Sposób zagospodarowania doliny rzeki Wisły, stanowiącej korytarz ekologiczny o randze ponadregionalnej (łącznik pomiędzy obszarem Beskidu Śląskiego, a terenem Pogórza Śląskiego), powinien umożliwić pełnienie przez nią funkcji biotycznej, hydrologicznej i wentylacyjnej. Należy zachować istniejące enklawy zieleni w dolinie rzecznej, nie dopuszczając do ich zabudowy.

Obszar Beskidu Śląskiego uważany jest za obszar węzłowy dla ssaków kopytnych i części ssaków drapieżnych (Pierużek-Nowak, Mysłajek 2007).

5. ANALIZA SWOT GMINY USTROŃ W ASPEKcie ŚRODOWISKOWYM

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystyczne elementy analizy SWOT, uwzględniającej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia towarzyszące poszczególnym komponentom środowiskowym, dokonanej przez pryzmat uwarunkowań i potrzeb Gminy Ustroń, na etapie planowania strategicznego.

Tabela 15. Analiza SWOT Gminy Ustroń w aspekcie środowiskowym.

I. Powietrze atmosferyczne	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne):	Słabe strony (czynniki wewnętrzne):
Obecność rozwiniętej sieci gazowej na terenie miasta, umożliwiających dostęp do niskoemisyjnych sposobów ogrzewania.	Brak ogólnodostępnej ciepłowni i sieci ciepłowniczej na terenie Miasta Ustroń
Zatwierdzony i realizowany Plan Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Ustroń.	Duży udział starych budynków wykonanych w technologii energochłonnej (słaba izolacja przegród zewnętrznych).
Wprowadzony i realizowany Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń do roku 2020	Duży udział zabudowy korzystającej z wysokoemisyjnych źródeł grzewczych i niskiej jakości paliw
Obecność na terenie Ustronia (ul. Sanatoryjna) automatycznej stacji monitoringu powietrza WIOŚ, umożliwiającej rozpoznanie rzeczywistej jakości powietrza.	Niewystarczający rozwój infrastruktury umożliwiającej korzystanie z alternatywnych środków (np. ścieżki rowerowe, miejsca parkingowe w strefie śródmiejskiej dedykowane dla pojazdów elektrycznych itp.).
Umiarkowanie korzystne warunki do rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii opartych o energię słoneczną (solary, fotowoltaika).	Napływ zanieczyszczeń z przygranicznych terenów o dużym stopniu uprzemysłowienia i urbanizacji (Republika Czeska)
Znaczny udział powierzchni biologicznie czynnej (lasy, zadrzewienia, parki)	Notowane (głównie w sezonie grzewczym) przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń (PM ₁₀ ; PM _{2,5} benzo- α -pirenu).
Brak rozwiniętego przemysłu będącego źródłem znacznej ilości zanieczyszczeń do powietrza	Niekorzystne warunki topograficzne utrudniające przewietrzanie centrum miasta Ustroń.

Szanse (czynniki zewnętrzne):	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne):
Możliwość skorzystania z zewnętrznych środków pomocowych przy modernizacji systemów grzewczych i termomodernizacji budynków zasobu gminnego.	Wysokie koszty związane z modernizacją systemów grzewczych na niskoemisyjne i ich późniejszą eksploatacją.
Zmiany legislacyjne mające wpływ na poprawę jakości powietrza (normy jakości paliw stałych, ustawa antysmogowa) wraz możliwościami finansowania	Rosnąca liczba noworejestrowanych pojazdów samochodowych korzystających z dróg na terenie Gminy.
Postęp technologiczny w zakresie zwiększania efektywności energetycznej urządzeń grzewczych, budowlanych technik izolacyjnych, nowych źródeł grzewczych.	Ryzyko nieosiągnięcia normowanych poziomów zanieczyszczeń w dłuższej perspektywie czasowej
Rosnąca świadomość społeczna i zainteresowanie mediami na problematykę właściwego stanu jakości powietrza, a także przyczyn i skutków jego zanieczyszczeń.	
II. Gospodarowanie wodami i gospodarka ściekowa	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne):	Słabe strony (czynniki wewnętrzne):
Obsługa przez własną nowoczesną oczyszczalnię ścieków komunalnych	Brak rozwiniętej sieci kanalizacyjnej w części rozproszonej zabudowy mieszkalnej i gospodarskiej poza ścisłym centrum Ustronia
Stosunkowo dobrze rozwinięta sieć kanalizacyjna na terenie Gminy	Niewystarczający rozwój sieci kanalizacji deszczowej.
Dobre rozpoznanie (zinwentaryzowanie) stanu gospodarki ściekowej prowadzonej na nieruchomościach znajdujących się na terenie Gminy Ustroń	Słaba izolacja czwartorzędowego poziomu wodonośnego na niektórych obszarach gminy
Dobrze rozwinięty system zaopatrzenia w wodę dla potrzeb ludność; stosunkowo duże zasoby wody	
Szanse (czynniki zewnętrzne):	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne):
Możliwość skorzystania z zewnętrznych środków pomocowych przy realizacji projektów związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej i modernizacji miejskiej oczyszczalni ścieków.	Trudności organizacyjno-prawne w trakcie projektowania i rozbudowy sieci kanalizacyjnej
Obecność urządzeń przeciwpowodziowych wzdłuż całego odcinka rzeki Wisły przebiegającego przez teren Ustronia; Niskie zagrożenie powodziowe.	Obniżanie się poziomu wód gruntowych.
Proponowane zmiany prawne, dotyczące prawa wodnego, których konsekwencją miałyby być utworzenie jednej państwowej instytucji administrującej wodami Skarbu Państwa.	Nieuregulowany stan prawny części cieków wodnych na terenie Miasta
	Duża presja w obrębie rzeki Wisły ze strony mieszkańców i turystów w okresie wakacyjnym
III. Gospodarka odpadami	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne):	Słabe strony (czynniki wewnętrzne):
Zmiany legislacyjne pozwalające na objęcie gminnym systemem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wszystkich typów nieruchomości na terenie Ustronia.	Ograniczone możliwości oddziaływania na wytwórców odpadów w celu zwiększenia stopnia segregacji odpadów.
Edukacja ekologiczna skierowana do różnych grup wytwórców odpadów komunalnych.	Utrudnienia i związane z tym zwiększone koszty systemu odbierania odpadów związane ze znacznym rozproszeniem zabudowy i trudnymi warunkami terenowymi.
	Niedostateczny rozwój systemu segregacji odpadów komunalnych w zakresie frakcji odpadów biodegradowalnych.
Właściwe zinwentaryzowanie w zakresie wyrobów/opadów azbestowych znajdujących się na terenie Gminy.	Zanieczyszczenie obszarów w sąsiedztwie szlaków pieszych i miejsc wypoczynku przez turystów.

Szanse (czynniki zewnętrzne):	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne):
Możliwość skorzystania z zewnętrznych środków pomocowych przy realizacji projektów związanych z edukacją ekologiczną.	Znaczne zwiększenie ilości odpadów w sezonie turystycznym
Dalsze uszczelnianie systemu odpadowego na skutek zmian legislacyjnych.	
IV. Powierzchnia ziemi (geologia i gleby)	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne):	Słabe strony (czynniki wewnętrzne):
Dobre rozpoznanie osuwiskowe terenu gminy.	Brak kompleksowych badań jakości gleb na terenie Ustronia
Występowanie złóż piasków i żwirów wykorzystywanych w budownictwie drogowym.	Potencjalne znaczące oddziaływania wynikające z eksploatacji złóż surowców.
Szanse (czynniki zewnętrzne):	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne):
Możliwość zewnętrznego finansowania zalesiania gruntów rolnych	Ryzyko występowania zjawisk osuwiskowych
Postęp w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin	Bardzo wysokie koszty związane z zabezpieczaniem i stabilizacją czynnych osuwisk
	Silna presja ze strony budownictwa mieszkaniowego i letniskowego w obrębie obszarów krajobrazowo cennych
V. Hałas	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne):	Słabe strony (czynniki wewnętrzne):
Proporcjonalnie duża powierzchnia terenów zieleni wysokiej w obrębie miasta, w tym szczególnie w obrębie zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej	Bezpośrednie sąsiedztwo terenów ochrony akustycznej (np. zabudowa mieszkaniowa itp.) w otoczeniu głównych ciągów komunikacyjnych – brak funkcjonalnych stref buforowych bądź izolacyjnych.
Znaczny udział nasadzeń zieleni izolacyjnej wzdłuż drogowych ciągów komunikacyjnych na terenie Gminy.	Niewielka ilość instalacji ochrony akustycznej, zainstalowanych w ciągu dróg krajowych, przebiegających przez obszar Ustronia.
Brak istotnych źródeł hałasu przemysłowego na terenie centrum Miasta	Brak punktów pomiarowych hałasu w obrębie obszarów zagrożonych
Szanse (czynniki zewnętrzne):	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne):
Inwestycje finansowane ze środków krajowych i wojewódzkich w poprawę stanu technicznego dróg i ich wyposażenia	Opór ze strony części administratorów dróg przed dokonywaniem izolacyjnych nasadzeń drzew i krzewów w pasach drogowych.
Promocja i rewitalizacja infrastruktury transportu kolejowego	Znaczny udział ciężkiego transportu drogowego ze względu na słabo rozwiniętą sieć kolejową
VI. Promieniowanie elektromagnetyczne	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne):	Słabe strony (czynniki wewnętrzne):
Dobra dostępność sieciowa dla użytkowników telefonii komórkowej i mobilnego internetu	Brak ograniczeń lokalizacyjnych dla instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.
	Brak analizy skumulowanego wpływu ze strony istniejących instalacji.
Szanse (czynniki zewnętrzne):	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne):
Rozwój technologii minimalizującej niezbędne poziomy promieniowania przy zachowaniu funkcjonalności urządzeń je wykorzystujących.	Stale wzrastający poziom promieniowania elektromagnetycznego, z uwagi na rosnącą liczbę instalacji i urządzeń je generujących.
Mocne strony (czynniki wewnętrzne):	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne):	Słabe strony (czynniki wewnętrzne):

Rozwój technologii i planowane modernizacje sieci elektroenergetycznych	Rozwój sieci komunikacyjnych i wynikająca z tego możliwe zwiększenie ilości nadajników telefonii komórkowej.
VIII. Przyroda i krajobraz	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne):	Słabe strony (czynniki wewnętrzne):
Objęcie różnego rodzaju formami ochrony przyrody najcenniejszych pod względem przyrodniczym fragmentów obszaru Gminy (obszary Natura 2000, park krajobrazowy, rezerваты i pomniki przyrody itp.	Znaczna antropopresja ze strony ruchu turystycznego oraz zabudowy mieszkaniowej wywierana na istniejące w Gminie obszary ochrony przyrodniczej.
Dobre rozpoznanie bioróżnorodności środowiska przyrodniczego Gminy	Znaczne przekształcenie naturalnych typów siedlisk w wyniku planowej gospodarki leśnej; słaba odporność lasów gospodarczych na patogeny
Duży udział terenów zadrzewionych i zalesionych na terenie Gminy	Zniekształcenie przestrzeni wizualnej gminy w wyniku niekontrolowanego rozwoju reklam i banerów
Szanse (czynniki zewnętrzne):	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne):
Zwiększenie poziomu lesistości poprzez zalesienie terenów rolniczych	Rozprzestrzenianie się obcych (w tym inwazyjnych) gatunków roślin, zagrażających rodzimej florze i faunie
	Niekorzystne zmiany w obrębie naturalnych biocenoz w wyniku zmian klimatycznych i innych oddziaływań antropogenicznych

6. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE

W niniejszym rozdziale w oparciu o zapisy Polityki Ekologicznej Państwa, a także wytycznych Ministerstwa Środowiska w kwestii sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym zostały przedstawione cele, priorytety i zadania do zrealizowania. Zadania te zostały podzielone na:

1. Własne – za realizację których odpowiedzialne jest Miasto Ustroń,
2. Koordynowane – finansowane ze środków zewnętrznych będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, a także przez przedsiębiorców.

Należy zaznaczyć, że w przypadku Miasta Ustroń zakłada się kontynuację większości celów określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2014 - 2017. Zaktualizowano i uzupełniono niektóre cele zgodnie z wnioskami z analizy SWOT oraz obowiązującymi przepisami prawnymi w zakresie ochrony środowiska.

Dla osiągnięcia przedstawionych celów określono poszczególne kierunki działań, których realizacja będzie następować w perspektywie długoterminowej.

6.1. Nadrzędny cel programu

Prawo krajowe dostosowane do wymogów unijnych nakłada obowiązek ochrony środowiska naturalnego zgodnie z wymogami zrównoważonego rozwoju. Dlatego też celem nadrzędnym „Programu ochrony środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2019-2025” jest:

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GMINY USTROŃ ZMIERZAJĄCY DO ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I WYSOKIEJ JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ ZACHOWANIA WALORÓW PRZYRODNICZYCH NA TERENIE GMINY

CELE I ZADANIA O CHARAKTERZE SYSTEMOWYM

1.. *Włączenie aspektów ekologicznych polityk sektorowych*

Cele i działania Miasta Ustroń:

1. Wprowadzanie do wszystkich dokumentów o charakterze strategicznym oraz polityk sektorowych Miasta Ustroń zagadnień ochrony środowiska.
2. Objęcie strategii i polityk sektorowych Miasta Ustroń strategicznymi ocenami oddziaływania na środowisko zgodnie z obowiązującym prawem.

2.. *Aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska*

Dzięki aktywizacji rynku do działań na rzecz ochrony środowiska zamierza się uzyskać:

- równoprawne warunki w dostępie do ograniczonych zasobów oraz możliwości odprowadzania zanieczyszczeń przez wszystkie podmioty gospodarcze,
- zachowanie i tworzenie miejsc pracy w dziedzinach mniej obciążających środowisko (tzw. zielone miejsca pracy),
- rozwój produkcji towarów i usług, które mniej obciążają środowisko, a przez to, prowadzą do bardziej zrównoważonej konsumpcji,
- ekonomizację ochrony środowiska,
- rozwój potencjału doradczego służącego zrównoważonemu rozwojowi,
- wzmocnienie i poszerzenie oferty leczniczej i turystycznej miasta w pełni uwzględniającej potrzeby ochrony środowiska.

Partnerstwo z sektorem gospodarczym

CELE I DZIAŁANIA MIASTA USTROŃ

1. Dokonywanie konsultacji pomiędzy przedstawicielami administracji samorządowej i sfery

gospodarczej wszelkich zamierzeń związanych z ochroną środowiska (z możliwym udziałem przedstawicieli także innych działów administracji publicznej oraz związków zawodowych, organizacji ekologicznych i innych zainteresowanych organizacji społecznych), mających na celu prowadzenie bieżącej dyskusji na temat funkcjonowania istniejących mechanizmów ochrony środowiska oraz propozycji wprowadzania nowych rozwiązań w tej dziedzinie.

2. Rozważenie możliwości wprowadzania znaku ekologicznego oraz opracowanie kryteriów przyznawania tego wyróżnienia przez miasto dla prowadzących na terenie miasta działalność gospodarczą.

Kształtowanie postaw konsumentów

CELE I DZIAŁANIA MIASTA USTRONÓ

1. Wprowadzenie problematyki bezpośredniego i pośredniego oddziaływania na środowisko przez sferę konsumpcji do postaw programowych kształcenia we wszystkich typach szkół, a także w miarę możliwości do programów szkoleń organizowanych przez pracodawców, instytucje publiczne i organizacje społeczne.
2. Włączenie prezentacji obejmujących oddziaływanie na środowisko zachowań konsumentów do lokalnych środków przekazu oraz instytucji kultury i wypoczynku, przy możliwie szerokim zaangażowaniu do udziału w takich prezentacjach osób cieszących się wysoką społeczną popularnością i autorytetem oraz reprezentujących szanowane i poważne instytucje.
3. Konsekwentna realizacja obowiązków w zakresie udostępniania informacji o środowisku wynikających z ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Sektor finansowy, a ekologia

CELE I DZIAŁANIA MIASTA USTRONÓ

1. Zapewnienie należytego poziomu finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska przez celowe fundusze ekologiczne.
2. Rozszerzanie i upowszechnianie systemu zachęt finansowych zmierzających do wykorzystywania środków prywatnych na finansowanie przedsięwzięć proekologicznych poprzez dofinansowywanie z funduszy ekologicznych działań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska podejmowanych przez mieszkańców miasta związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest czy ograniczeniem niskiej emisji.

3.. *Mechanizmy ekonomiczne i systemy finansowania*

Mechanizmy ekonomiczne

Przewidywania działania systemowe na szczeblu ogólnokrajowym:

- zwiększenie zakresu stosowania opłat produktowych,
- rozszerzenie zakresu stosowania niektórych opłat za korzystanie ze środowiska na gospodarstwa domowe,
- zmiana funkcjonowania systemu i rozdziału kar pieniężnych wymierzanych za naruszenie wymagań ochrony środowiska,
- przygotowanie systemu dobrowolnych ubezpieczeń ekologicznych,
- stworzenie systemu obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej od szkód ekologicznych wraz z określeniem rodzajów działalności podlegających tym ubezpieczeniom,
- tworzenie rynków uprawnień do emisji zanieczyszczeń środowiska i zasad obrotu takimi uprawnieniami,
- przygotowanie instytucjonalne i logistyczne do uczestnictwa Polski w międzynarodowym handlu emisją CO₂,
- utworzenie systemu oceny kosztów zewnętrznych niektórych form korzystania ze środowiska,
- redystrybucja środków pochodzących ze zbieranych opłat w celu dostosowanie do rodzaju i wielkości uzyskiwanych wpływów, rodzaju i skali wymagających rozwiązania problemów

- środowiskowych oraz zasad udzielania pomocy publicznej przedsiębiorstwom,
- dalsze wykorzystywanie mechanizmów preferencyjnego finansowania ekologicznych inwestycji ochronnych w gospodarstwach domowych polegających przede wszystkim na preferencjach kredytowych i fiskalnych dla tych gospodarstw, które we własnym zakresie podejmować będą odpowiednie inwestycje ochronne (np. modernizacja systemów ogrzewania, termomodernizacja, usuwanie wyrobów zawierających azbest itp.).

4.. Wzmocnienie instytucjonalne

CELE I DZIAŁANIA MIASTA USTRÓŃ

1. Wzmocnienie etatowe Wydziału Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Ustroń.
2. Utworzenie nowych komórek lub powierzenie już istniejącym strukturom nowych zadań związanych z dostępem do specyficznych programów unijnych lub międzynarodowych działających jako punkty informacyjne i kontaktowe w celu usprawnienia przepływu informacji i koordynacji prowadzonych działań.

5.. Edukacja ekologiczna, dostęp do informacji o poszerzanie dialogu społecznego

Skuteczna realizacja celów Programu Ochrony Środowiska wymaga udziału w tym procesie wszystkich zainteresowanych podmiotów wywierających bezpośredni lub pośredni wpływ na sposób i intensywność korzystania ze środowiska, w tym również udziału obywateli. Budowa świadomości ekologicznej społeczeństwa Miasta Ustroń będzie realizowana poprzez następujące cele:

- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców Miasta Ustroń,
- propagowanie ekologicznego stylu produkcji i konsumpcji,
- edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach,
- tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej,
- kształtowanie polityki informacyjnej mającej na celu rezygnację przez firmy i instytucje z nieekologicznych kotłowni węglowych,
- mobilizowanie społeczeństwa do podejmowania działań proekologicznych,
- wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska,
- podnoszenie skuteczności przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska.

DZIAŁANIA MIASTA USTRÓŃ

1. Udostępnianie za pośrednictwem Internetu informacji o stanie środowiska na terenie Miasta oraz informacji wynikających z ustawy prawo ochrony środowiska (na bieżąco),
2. Wsparcie wybranych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe w tym powierzenie tym organizacjom realizacji niektórych projektów inicjowanych przez samorząd (na bieżąco),
3. Realizacja przewidzianych prawem obowiązków w zakresie zapewniania społecznego udziału w procedurach oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, planów i programów (na bieżąco),
4. Zwiększenie udziału problematyki ekologicznej w podstawach programowych kształcenia we wszystkich typach szkół oraz rozwój szkoleń obejmujących zagadnienia środowiskowe organizowanych przez pracodawców, instytucje publiczne i organizacje społeczne (na bieżąco),
5. Umożliwienie funkcjonowania ciał konsultacyjnych zajmujących się problematyką ekologiczną, skupiających przedstawicieli administracji publicznej i sfery biznes, z możliwym i pożądanym udziałem także przedstawicieli organizacji społecznych,
6. Realizacji prezentacji o treściach ekologicznych dotyczących Miasta Ustroń w prasie lokalnej oraz instytucjach obsługi ruchu turystycznego, kultury i wypoczynku.

6.. Monitoring jakości środowiska

DZIAŁANIA MIASTA USTRÓŃ

1. Wykorzystanie badań monitoringowych środowiska na terenie Miasta Ustroń prowadzonych

przez WIOŚ (oraz inne służby), informacje o stanie środowiska Miasta Ustroń, przy opracowywaniu raportów o stanie środowiska miasta oraz programów ochrony środowiska i raportów z wykonania tych programów.

2. Udostępnianie za pośrednictwem Internetu informacji o stanie środowiska na terenie Miasta Ustroń, raportów uwzględniających dane z monitoringu środowiska Miasta Ustroń (praca ciągła).

6.2 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zidentyfikowanych istotnych zagrożeń środowiska przyrodniczego Gminy Ustroń, uwzględniając spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji w perspektywie do 2025 roku. Poniżej przedstawiono obszary interwencji wraz z przyporządkowanymi im kierunkami interwencji.

Tabela 16. Zestawienie celów i kierunków interwencji przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020 – 2021.

OBSZAR INTERWENCJI	I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA
CEL	I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń
Kierunek Interwencji	○ Bieżąca aktualizacja i wdrażanie planów i programów w zakresie ochrony powietrza
	○ Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, w tym głównie sektora komunalnego
	○ Wsparcie w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków i zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii
	○ Działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony powietrza oraz upowszechnianie informacji o stanie i jakości powietrza
	○ Edukacja ekologiczna w zakresie właściwych praktyk służących ochronie powietrza
	○ Ograniczanie negatywnego wpływu transportu drogowego na jakość powietrza
OBSZAR INTERWENCJI	II. GOSPODAROWANIE WODAMI
CEL	II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód
Kierunek Interwencji	○ Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych
	○ Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
OBSZAR INTERWENCJI	III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA
CEL	III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa
Kierunek Interwencji	○ Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
	○ Propagowanie wiedzy na temat konieczności poprawy jakości i stanu wód powierzchniowych i podziemnych
	○ Zapewnienie dostępu do czystej wody dla ludności i gospodarki
OBSZAR INTERWENCJI	IV. ZAGROŻENIA HAŁASEM I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI
CEL	IV.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi
Kierunek Interwencji	○ Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych
	○ Ograniczenie natężenia hałasu lub utrzymanie niskiego poziomu hałasu na obszarach wrażliwych
	○ Promocja i rozwój alternatywnych środków komunikacji na terenie Miasta
	○ Monitoring stanu środowiska w zakresie hałasu i pól elektromagnetycznych

	○ Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie Miasta Ustroń
OBSZAR INTERWENCJI	V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW
CEL	V.1. Racjonalna gospodarka odpadami
Kierunek Interwencji	○ Racjonalna gospodarka odpadami poprzez ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zwiększenie udziału odzysku odpadów
	○ Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania
	○ Promowanie właściwych postaw w zakresie gospodarowania odpadami
OBSZAR INTERWENCJI	VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO
CEL	VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu
Kierunek Interwencji	○ Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków oraz przeciwdziałanie ich zagrożeniom
	○ Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących
	○ Edukacja ekologiczna, promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki
OBSZAR INTERWENCJI	VII. GEOLOGIA, OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU
CEL	VII.1. Gospodarka zasobami geologicznymi
Kierunek Interwencji	○ Racjonalna gospodarka zasobami złóż
CEL	VII.2. Racjonalna gospodarka rolna
Kierunek Interwencji	○ Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą
CEL	VII.3. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
	○ Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i poprawa jakości przestrzeni miejskiej
OBSZAR INTERWENCJI	VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA
CEL	VIII.1. Edukacja ekologiczna
Kierunek Interwencji	○ Zwiększenie świadomości ekologicznej oraz zaangażowania lokalnej społeczności w zagadnienia związane z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem
OBSZAR INTERWENCJI	IX. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM I MINIMALIZACJA SKUTKÓW SYTUACJI NADZWYCZAJNYCH
CEL	IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
Kierunek Interwencji	○ Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii i klęsk żywiołowych oraz ograniczanie skutków ich wystąpienia

Tabela 17: Zestawienie celów, kierunków oraz zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020 – 2021.

Ip.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
1			Stężenie średnioroczne substancji zanieczyszczających w powietrzu (WIOŚ)	Zgodnie z obowiązującymi przepisami	Zgodnie z obowiązującymi przepisami	Bieżąca aktualizacja i wdrażanie planów i programów w zakresie ochrony powietrza	I.1.1. Realizacja założeń programu ograniczenia niskiej emisji wraz z bieżącą weryfikacją osiągniętych rezultatów i aktualizacją celów i kierunków działań.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚiGW, inwestorzy prywatni	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, sprzeciw mieszkańców, ograniczenia techniczne	
			Ilość dotacji celowych na działania z zakresu ochrony powietrza i wykorzystanie OZE	Wartość bazowa - 0	Ilość przyznaných dotacji		I.1.2. Weryfikacja i aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Ustroń.	Zadanie własne: Miasto Ustroń		
							I.1.3. Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów zawierających wymagania w zakresie stosowanych sposobów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.	Zadanie własne: Miasto Ustroń		
								I.1.4. Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zainteresowane podmioty	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, sprzeciw mieszkańców,
								I.1.5. Rozbudowa sieci ga-	Zadanie	

I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA	I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń	Ilość nowych budynków publicznych podłączonych do: - miejskiej sieci ciepłowniczej ,- sieci gazowej.	Wartość bazowa - 0	Przyrost nowych instalacji	Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze	zowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	koordynowane: administrator sieci gazowej, zainteresowane podmioty	ograniczenia techniczne
		Ilość gminnych budynków publicznych ogrzewanych źródłami proekologicznymi, w tym OZE	Wartość bazowa - 0	Przyrost nowych instalacji	Wsparcie w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków i zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii	I.1.6. Realizacja prac termomodernizacyjnych obiektów miejskich	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zainteresowane podmioty	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, wydłużający się proces projektowy i budowlany, ograniczenia techniczne
		Ilość kontroli przeprowadzonych w zakresie paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynków, w tym ilość stwierdzonych aruszeń	Wartość bazowa - 0	Przyrost nowych zdarzeń	Działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony powietrza oraz upowszechnianie informacji o stanie i jakości powietrza	I.1.8. Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów i stosowania właściwych jakościowo paliw wykorzystywanych na potrzeby ogrzewania budynków.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ, służby porządkowe (straż miejska)	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, ograniczenia techniczne
						I.1.9. Gromadzenie i upowszechnianie informacji o jakości powietrza za pomocą publikacji tradycyjnych, stron internetowych, aplikacji mobilnych itp.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ	
						I.1.10. Stały monitoring jakości powietrza na	Zadanie monitorowane:	

							terenie Miasta Ustroń w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	WIOŚ	
			-	-	-	Edukacja ekologiczna w zakresie właściwych praktyk służących ochronie powietrza	I.1.11. Wdrażanie programów edukacyjnych służących kształtowaniu prawidłowych postaw w zakresie ochrony powietrza, a także negatywnych skutków złej jakości powietrza	Zadanie własne: Miasto Ustroń, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			-	-	-	Ograniczanie negatywnego wpływu transportu drogowego na jakość powietrza	I.1.12. Podejmowanie działań na rzecz usprawnienia ruchu pojazdów na terenie miasta, w tym systematyczne podnoszenie jakości nawierzchni dróg publicznych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządcy dróg	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, ograniczenia techniczne, rozwiązanie kwestii własności gruntów, przedłużające się procedury administracyjne
							I.1.13. Modernizacja oświetlenia ulicznego Gminy	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządcy dróg	
							I.1.14. Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządcy dróg	
2.	II. GOSPODAROWANIE WODAMI	II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód	Jakość wód powierzchniowych	Zgodnie z wynikami WIOŚ	Osiągnięcie dobrego stanu wód i dobrego potencjału - cele środowiskowe wg planów zagospodaro-	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	II.1.1. Promocja działań inwestycyjnych przyczyniających się do ograniczenia lub eliminacji ładunku zanieczyszczeń wprowadzania do wód	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚiGW, PGW Wody Polskie	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania,

					wania wodami dla obszarów dorzeczy w zakresie Ramowej Dyrektywy Wodnej				
			Jakość wód podziemnych	Zgodnie z wynikami WIOŚ	Osiągnięcie dobrego stanu wód i dobrego potencjału - cele środowiskowe wg planów zagospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy w zakresie Ramowej Dyrektywy Wodnej		II.1.2. Ograniczenie nawożenia mineralnego szczególnie w sąsiedztwie rzek, potoków i cieków wodnych	Zadanie monitorowane: Rolnicy, Instytucje działające na rzecz rolnictwa	
							II.1.3. Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzania nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ, Straż Miejska	
							II.1.4. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ, Straż Miejska	
			Ilość ścieków sanitarnych wytworzonych ogółem	870236 m ³	Zmniejszenie ilości ścieków (w przeliczeniu na mieszkańca /rok)	Ochrona zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;	II.1.5. Edukacja i propagowanie wiedzy o celach, zasadach i sposobach ochrony wód i ich racjonalnego wykorzystywania w gospodarstwie domowym i przemyśle	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚiGW, PGW Wody Polskie	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, sprzeciw mieszkańców, ograniczenia techniczne, procedury administracyjne,
							II.1.6. Współpraca w zakresie renaturalizacji hydro-	Zadanie własne: Miasto Ustroń,	

							morfologii koryt cieków w celu zwiększenia retencji naturalnych ich zlewni	WFOŚiGW, PGW Wody Polskie, PGL LP Nadleśnictwo Ustroń	kwestie własności gruntów
							II.1.7. Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu zapisów w zakresie odpowiedniego poziomu retencji wód opadowych powstających na nieruchomościach.	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
							II.1.8. Wsparcie na działania zwiększające stopień wykorzystania wód opadowych w miejscu powstania – program "Łap deszczówkę"	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFGWiOŚ	
							II.1.9. Promocja rozwoju systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zagospodarowanych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFGWiOŚ	
3.	III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa	Odsetek ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	90,20%	Wzrost ponad wartość bazową	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	III.1.1. Budowa kanalizacji sanitarnej na obszarach dotychczas nieskanalizowanych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Wodociąg Ziemi Cieszyńskiej (WZC)	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, sprzeciw mieszkańców, ograniczenia techniczne,
							III.1.2. Budowa nowych sieci wodociągowych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, mieszkańcy,	

								WZC	procedury administracyjne, kwestie własności gruntów
							III.1.3. Budowa i remonty kanalizacji deszczowej w miejscach szczególnie narażonych na niebezpieczeństwo zanieczyszczenia gruntów i wód powierzchniowych i podziemnych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, administratorzy dróg	
							III.1.4. Remonty bieżące Oczyszczalni Ścieków i istniejących instalacji służących gospodarce ściekowej	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WZC	
							III.1.5. Remonty bieżące istniejących sieci wodociągowych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WZC	
			Odsetek ludności obsługiwanej przez wodociągi	77,50%	Wzrost ponad wartość bazową		III.1.6. Kontrole warunków prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na nieruchomościach	Zadanie własne: Miasto Ustroń, służby porządkowe (Straż Miejska), PINB	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							III.1.7. Kontrola i likwidacja nielegalnych wylotów kanalizacyjnych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, służby porządkowe (Straż Miejska), PINB	
			-	-	-	Propagowanie wiedzy na temat konieczności poprawy jakości i stanu wód powierzchniowych i podziemnych	III.1.8. Działania edukacyjne i promocyjne w zakresie właściwego gospodarowania wodą i poprawy jej jakości.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFGWiOŚ, WZC	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania

						Zapewnienie dostępu do czystej wody dla ludności i gospodarki	III.1.9. Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WZC	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania; ograniczenia techniczne, procedury administracyjne
4.	IV. ZAGROŻENIA HAŁASEM I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI	IV.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi	Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Wg danych WIOŚ	Brak występowania miejsc z przekroczeniami wartości dopuszczalnych	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	IV.1.1. Budowa, przebudowa i remonty powierzchni dróg, ulic i placów parkingowych przy zastosowaniu tradycyjnych i nowoczesnych nawierzchni	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządca drogi	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, ograniczenia techniczne
							IV.1.2. Podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym (budowa ekranów akustycznych, rozwój sieci dróg rowerowych)	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządca drogi	
							IV.1.3. Prowadzenie nasadzeń i pielęgnacji zieleni o charakterze izolacyjnym wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządca drogi	
						Ograniczenie natężenia hałasu lub utrzymanie niskiego poziomu hałasu na obszarach wrażliwych	IV.1.4. Ustanowienie stref ciszy na obiektach i obszarach proponowanych do objęcia ochroną (użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, ograniczenia techniczne

							ochrony lokalnej)		
							IV.1.5. Modernizacja budynków miejskich poprzez stosowanie nowoczesnych dźwiękochłonnych materiałów budowlanych	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
							IV.1.6. Wprowadzanie do dokumentów w zakresie zagospodarowania przestrzennego wymagań w zakresie ochrony akustycznej i ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
						Promocja i rozwój alternatywnych środków komunikacji na terenie Miasta	IV.1.7. Rozwój systemu ścieżek rowerowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą na terenie miasta oraz promocja alternatywnych środków komunikacji	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządca drogi	
			-	-	-	Monitoring stanu środowiska w zakresie hałasu i pól elektromagnetycznych	IV.1.8. Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz hałasu w środowisku, prowadzenie rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	Zadanie monitorowane: WIOŚ, SANEPID	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							IV.1.9. Stworzenie bazy danych (monitoring) o obiektach przemysłowych i źródłach stwarzających zagrożenie akustyczne dla	Zadanie własne: Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ	

							środowiska		
			Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Wg danych WIOŚ	Brak występowania miejsc z przekroczeniami wartości dopuszczalnych	Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie Miasta Ustroń	IV.1.10. Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych poprzez małokonfliktowe lokalizowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ, SANEPID	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
5.	V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	V.1. Racjonalna gospodarka odpadami	Ilość odpadów komunalnych wytworzonych ogółem	8420,19 Mg/rok (559 kg/mieszkańca*rok)	Spadek poniżej wartości bazowej (w przeliczeniu na mieszkańca)	Racjonalna gospodarka odpadami poprzez ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zwiększenie udziału odzysku odpadów	V.1.1. Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń, właściciele nieruchomości	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, zmiana przepisów prawnych w zakresie gospodarki odpadami
			Masa odpadów komunalnych odebranych jako zmieszane odpady komunalne	5101,11 Mg	Spadek poniżej wartości bazowej (w przeliczeniu na mieszkańca)		V.1.2. Utrzymywanie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)	Zadanie własne: Miasto Ustroń, podmioty odbierające odpady komunalne	
			Poziom recyklingu odpadów komunalnych	40,50%	60% w 2025		V.1.3. Podnoszenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów, wspieranie i rozwój systemu	Zadanie własne: Miasto Ustroń, podmioty odbierające odpady komunalne	
			Poziom redukcji masy	25,00%	35% w 2020		V.1.4. Realizacja programu usuwania azbestu, prowa-	Zadanie własne: Miasto Ustroń,	

			odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania				dzenie bieżącej ewidencji wyrobów zawierających azbest, aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Ustroń	podmioty odpowiedzialne za obsługę systemu gospodarki odpadami	
			Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	35,00%	50% w 2020r.		V.1.5. Realizacja postanowień dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym i międzynarodowym w zakresie gospodarowania odpadami, w tym szczególnie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022: a) osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy (do 2020 r.), b) osiągnięcie maksymalnie 30% udziału masy termicznie przetwarzanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych (do 2020 r.), c) osiągnięcie poziomu recyklingu odpadów komunalnych, wy-	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚiGW	

							noszącego co najmniej 60% – do 2025 r. i co najmniej 65% – do 2030 r.,		
							d) osiągnięcie maksymalnie 10% poziomu składowania odpadów komunalnych (do 2030 r.).		
			Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	99,00%	70% w 2020r.	Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania	V.1.6. Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów	Zadanie własne: Miasto Ustroń, podmioty odpowiedzialne za obsługę systemu gospodarki odpadami	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Ilość interwencji w zakresie uporządkowania terenów zanieczyszczonych	b.d.	Ilość zdarzeń		V.1.7. Bieżąca likwidacja odpadów pozostawianych w miejscach do tego nieprzeznaczonych	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
							V.1.8. Utrzymywanie czystości na szlakach turystycznych	Zadanie monitorowane: Nadleśnictwo Ustroń, organizacje ekologiczne, Miasto Ustroń	
							V.1.9. Organizowanie akcji porządkowych: „Sprzątanie	Zadanie własne: Miasto Ustroń	

							Świata”, Dzień Ziemi”		
						Promowanie właściwych postaw w zakresie gospodarowania odpadami	V.1.10. Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚ	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							V.1.11. Realizacja programów edukacji ekologicznej i akcji informacyjnych dotyczących konieczności i zasad właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	
6.	VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNI-CZEGO	VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz krajobrazu	Przyrost obszarów przyrodniczych objętych ochroną prawną	2933,84 ha	Wzrost ponad wartość bazową	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków oraz przeciwdziałanie ich zagrożeniom	VI.1.1. Wzmacnianie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym poprzez zachowanie właściwych proporcji pomiędzy obszarami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Udział powierzchni biologicznie czynnej w całej powierzchni Miasta				VI.1.2. Ochrona i odnowa zagrożonych powierzchni leśnych oraz zwiększanie lesistości	Zadanie monitorowane: Nadleśnictwo Ustroń	
							VI.1.3. Wspieranie inicjatyw dot. porządkowania (utrzymywania czystości) terenów leśnych i rekreacyjnych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń	

							VI.1.4. Kontynuacja prac obejmujących inwentaryzację i waloryzację przyrodniczą Miasta Ustroń oraz identyfikację i wyznaczanie obiektów o szczególnych wartościach przyrodniczych na terenie Miasta Ustroń	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń, RDOŚ, placówki i podmioty naukowe	
			Powierzchnia lasów i powierzchni gruntów zadrzewionych	45,40%	Wg Krajowego Programu Zwiększania lesistości	Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących,	VI.1.5. Prowadzenie prac pielęgnacyjnych i konserwatorskich w celu zachowania właściwego stanu ochrony istniejących form ochrony przyrody (np. pielęgnacja pomników przyrody)	Zadanie własne: Miasto Ustroń, RDOŚ	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							VI.1.6. Inwentaryzacja, monitorowanie i likwidacja obcych gatunków inwazyjnych,	Zadanie własne: Miasto Ustroń, RDOŚ, PGW Wody Polskie	
							VI.1.7. Uwzględnianie aspektów ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, w tym korytarzy ekologicznych	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
						Edukacja ekologiczna, promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki	VI.1.8. Edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży i dorosłych, opracowywanie i udostępnianie publikacji przyrodniczych, popularyzujących informacje o zasobach przyrodniczych Ustroń	Zadanie własne: Miasto Ustroń, placówki oświatowe i organizacje pozarządowe	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							VI.1.9. Promocja własnych działań i inicjatyw proeko-	Zadanie własne: Miasto Ustroń	

							logicznych promujących walory środowiska przyrodniczego		
7.	VII. GEOLOGIA, OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU	VII.1. Gospodarka zasobami geologicznymi	Ilość nowych rozpoznanych obiektów objętych ochroną	Wartość bazowa - 0	Przyrost ponad wartość bazową	Racjonalna gospodarka zasobami złóż	VII.1.1. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów geologicznych oraz minimalizacja negatywnych oddziaływań eksploatacji na środowisko	Zadanie monitorowane: Podmioty dokonujące eksploatacji, instytucje nadzoru geologicznego	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							VII.1.2. Uwzględnienie w gminnych dokumentach planistycznych obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
		VII.2. Racjonalna gospodarka rolna	-	-	-	Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą	VII.2.1. Wspomaganie i propagowanie ekologicznej działalności rolniczej, promocja stosowania dobrych praktyk rolniczych zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Zadanie monitorowane: ODR, ARiMR, Instytucje działające na rzecz rolnictwa, prasa lokalna	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							VII.2.2. Promocja lokalnych produktów rolnych i spożywczych wytworzonych w oparciu o rolnictwo ekologiczne	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Instytucje działające na rzecz rolnictwa	
							VII.2.3. Upowszechnienie informacji zachęcających rolników do zalesiania nieużytków i gruntów na słabszych bonitacyjnie glebach	Zadanie monitorowane: ODR, ARiMR, Instytucje działające na rzecz rolnictwa,	

								prasa lokalna	
		VII.3. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego	Powierzchnia obszarów zdegradowanych poddanych rewitalizacji	Wartość bazowa - 0	Wzrost ponad wartość bazową		VII.3.1. Identyfikacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych pod kątem przyrodniczo-krajobrazowym i turystyczno-rekreacyjnym	Zadanie własne: Miasto Ustroń, RDOŚ, właściciel/ zarządca/ administrator obszaru, organizacje pozarządowe	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, ograniczenia techniczne, procedury administracyjne, zmiany w przepisach prawnych
						Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i poprawa jakości przestrzeni miejskiej	VII.3.2. Zagospodarowanie oraz poprawa istniejących elementów zieleni miejskiej (skwery, parki, bulwary nadrzeczne itp.)	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
			Powierzchnia terenów zieleni miejskiej (parków, skwerów itp.)	1,85%	Wzrost ponad wartość bazową		VII.3.3. Weryfikacja obiektów reklamowych pod kątem ich zgodności z przepisami prawa powszechnego i miejscowego.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, administrator dróg publicznych, administratorzy budynków, zainteresowani właściciele nieruchomości	
8.	VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA	VIII.1. Edukacja ekologiczna	Ochrona środowiska w wydatkach Miasta	14 278 200 ,00 zł	Wzrost ponad wartość bazową	Zwiększenie świadomości ekologicznej oraz zaangażowania lokalnej społeczności w zagadnienia związane z ochroną	VIII.1.1. Wspieranie systemu doradztwa, konsultacji i szkoleń dla nauczycieli prowadzących edukację ekologiczną w placówkach oświatowych Miasta Ustroń	Zadanie monitorowane: Kuratorium Oświaty, Starostwo Powiatowe	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							VIII.1.2. Organizowanie i wspieranie akcji promujących walory przyrodniczo-krajobrazowe	Zadanie własne: Miasto Ustroń, organizacje działające na	

						środowiska zrównoważonym i rozwojem	Miasta	rzecz ochrony przyrody, Nadleśnictwo Ustroń,	
				15,90%	Wzrost ponad wartość bazową		VIII.1.3. Popularyzacja walorów przyrodniczo-kulturowych Miasta poprzez wydawanie lub wspieranie wydawania publikacji o tym charakterze	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń, organizacje pozarządowe	
							VIII.1.4. Promocja akcji poświęconych odnawialnym źródłom energii w Euroregionie Śląsk Cieszyński	Zadanie własne: Miasto Ustroń, organizacje pozarządowe	
							VIII.1.5. Współpraca z mediami mająca na celu promocję postaw i postępowania proekologicznego	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
							VIII.1.6. Prowadzenie edukacji leśnej	Zadanie monitorowane: Nadleśnictwo Ustroń	
9.	IX. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM I MINIMALIZACJA SKUTKÓW SYTUACJI NADZWYCZAJNYCH	IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku	0	0	Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii i	IX.1.1. Przeciwdziałanie poważnym awariom poprzez prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń i badań oraz wsparcie w spełnianiu przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom	Zadanie monitorowane: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (WIOŚ)	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania, ograniczenia techniczne, sprzeciw mieszkańców
							IX.1.2. Dążenie do	Zadanie	

						klęsk żywiołowych oraz ograniczanie skutków ich wystąpienia	właściwego zagospodarowania obszarów wymagających ochrony przed powodzią	monitorowane: PGW Wody Polskie	
							IX.1.3. Dopuszczenie magazynu miasta O.C. i przeciw powodziowego w środki ratownictwa	Zadanie własne: Miasto Ustroń,	
							IX.1.4. Uwzględnianie w gminnych dokumentach w zakresie planowania przestrzennego zagrożeń oraz ograniczeń związanych z występowaniem obszarów zagrożenia powodzią i obszarów osuwiskowych	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
							IX.1.5. Przeciwdziałanie powstawaniu (uaktywnianiu) osuwisk poprzez określenie właściwych metod zagospodarowania wód opadowych, na obszarach zagrożonych ruchami masowymi.	Zadanie własne: Miasto Ustroń	
							IX.1.6. Wsparcie w działaniach na rzecz konserwacji przeciwpowodziowych budowli wodnych	Zadanie monitorowane: PGW Wody Polskie	
							IX.1.7. Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania po-	Zadanie własne: Miasto Ustroń, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP)	

							ważnym awariom		
							IX.1.8. Edukacja na rzecz kreowania zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w tym ćwiczenia w zakresie bezpieczeństwa ekologiczno-chemicznego	Zadanie własne: Miasto Ustroń	

6.3. Zagadnienia horyzontalne

Zgodnie z *Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

6.3.1. Adaptacja do zmian klimatu

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Ponadto, uruchomiona została strona internetowa klimada.mos.gov.pl, na której znajdują się informacje dotyczące zmian klimatu oraz adaptacji do nich.

Zgodnie z tym dokumentem, do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych). Obszary zurbanizowane ze względu na zagęszczenie zabudowy zagrożone są ponadto powstawaniem tzw. wyspy ciepła, która jest efektem nadmiernej emisji energii z różnych źródeł. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura, co sprzyja stagnacji powietrza nad obszarami zabudowanymi i wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza. Również obszary wiejskie, na których brak centralnych systemów ciepłowniczych, gdzie dominuje ogrzewanie indywidualne z kotłowni przydomowych, powinny podejmować działania zmierzające do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zwłaszcza poprzez rozwój systemów opartych na odnawialnych źródłach energii, niskoemisyjny transport oraz właściwe planowanie przestrzenne. Ponadto, poważnym zagrożeniem jest susza. Polska leży w strefie klimatu przejściowego umiarkowanego, ale pomimo to na jej obszarze występują susze o ujemnych skutkach, stanowiące poważny problem ekonomiczny, społeczny i środowiskowy dla jednostek, gdzie powierzchnia użytków rolnych przekłada się na charakter gospodarczy obszaru. W celu minimalizacji skutków suszy zaproponowano rozwiązania obejmujące zwiększenie retencyjności Gminy Ustroń poprzez właściwe zagospodarowanie przestrzenne uwzględniające znaczny udział powierzchni biologicznie czynnej, renaturyzację zbiorników wodnych oraz zagospodarowanie wód opadowych w miejscu ich powstania.

6.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo Ochrony Środowiska*, problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r.) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określonym w art. 86 Konstytucji RP.

Obecnie edukacja ekologiczna na terenie Gminy Ustroń prowadzona jest przede wszystkim w formalnym systemie kształcenia. W szkołach przeprowadzane są m.in.: kampanie ekologiczne,

konkursy ekologiczne, pogadanki dot. ochrony ptaków, pogadanki dot. zbiórki i utylizacji odpadów, zajęcia plenerowe.

Ocenia się jednak, że w dalszym ciągu należy podnosić poziom świadomości mieszkańców oraz lokalnych interesariuszy w zakresie efektywności energetycznej i możliwości oszczędzania energii. W związku z tym, władze lokalne powinny podejmować działania w celu poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców. Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- edukacja lokalnej społeczności z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii;
- prowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków;
- promowanie zagadnień ochrony środowiska przyrodniczego na terenie Ustronia i jej ścisły związek z rozwojem obszaru.

6.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zostało zdefiniowane zostało w art. 104 ust. 2 ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska jako *zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, nie będącym klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska*.

W chwili obecnej pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Wobec powyższego, rozumiane jest jako zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię należy traktować zdarzenia, takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej i jest definiowane jako zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona przeciwpożarowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi, skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Obszar Miasta Ustroń nie należy do rejonów o wysokim ryzyku wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Na terenie Ustronia występują obszary przemysłowe stanowiące potencjalne źródło zanieczyszczeń: emisji do powietrza, hałasu itp. Ponadto istotnym potencjalnym zagrożeniem ze względu na płytko zalegający poziom wodonośny są stacje paliw płynnych. Ewentualne nadzwyczajne poważne zdarzenia mogą wystąpić podczas transportu drogowego substancji niebezpiecznych, niewłaściwym postępowaniem z odpadami niebezpiecznymi, magazynowaniem substancji niebezpiecznych oraz zagrożeniem pożarowym. W związku z powyższym, na terenie Gminy Miejskiej nadzwyczajne zagrożenia środowiska dotyczą zanieczyszczenia powietrza, gruntu i wody.

6.3.4 Monitoring środowiska

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 10 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 77, poz. 335 z późn. zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji

o stanie środowiska.

Państwowy Monitoring Środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów;
- występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych

Państwowy Monitoring Środowiska realizowany jest na podstawie:

- wieloletnich programów państwowego monitoringu środowiska opracowanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez ministra właściwego do spraw środowiska,
- wojewódzkich programów monitoringu opracowanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska i zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Aktualny Program Monitoringu Środowiska obejmuje lata 2016 – 2020 i został opracowany przez Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz zatwierdzony w dniu 1 października 2015 roku. Obejmuje on monitoring następujących podsystemów: jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, przyrody, hałasu, pól elektromagnetycznych, promieniowania jonizującego.

Wyniki i analizy przeprowadzone w ramach PMŚ są punktem wyjściem dla POŚ Miasta Ustroń. Informacje wytworzone w ramach PMŚ są także cenną informacją dotyczącą monitoringu i ewaluacji skuteczności działań zaproponowanych w POŚ.

6.4. Instrumenty realizacji programu

Instrumenty realizacji Programu Ochrony Środowiska wynikające z zapisów ustawowych można podzielić na: prawne, finansowe, społeczne, polityczne i strukturalne.

1. Instrumenty polityczne

Do najważniejszych instrumentów politycznych należą np.: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”, Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030, Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020 i wiele innych dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i samorządowym.

2. Instrumenty prawne

Wśród instrumentów prawnych wyróżnić można:

- pozwolenia i zezwolenia emisyjne, w tym: pozwolenie zintegrowane, pozwolenie wodnoprawne i zgodny wodnoprawne, zezwolenie na emisję do powietrza, decyzję w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu,
- decyzję w zakresie gospodarowania odpadami: zezwolenie na zbieranie odpadów, zezwolenie na wytwarzanie odpadów zezwolenie na przetwarzanie odpadów,
- decyzję środowiskową wydawane w ramach procedury ocen oddziaływania na środowisko.

3. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należy m. in.: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjna kara pieniężna. Źródłami pozyskiwania środków na finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska są także:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- emisja obligacji komunalnych,
- budżet powiatu,
- kredyty bankowe,
- fundusze unijne (strukturalne, programy pomocowo-operacyjne, pozostałe instrumenty finansowe

4. Instrumenty społeczne

Można je podzielić na dwie zasadnicze grupy:

- wewnętrzne, czyli dotyczące działań samorządów i realizowane poprzez działania edukacyjne,
- zewnętrzne – polegające na budowaniu komunikacji społecznej (konsultacje, debaty publiczne, kampanie edukacyjne).

5. Instrumenty strukturalne

Są to przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

7. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU

Na podstawie przedstawionego powyżej zestawienia celów niezbędnych do skutecznej realizacji Programu Ochrony Środowiska dokonano uszczelnienia konkretnych zadań realizacyjnych dla okresu 2020 - 2021 uwzględniając warunki lokalne dla Miasta Ustroń.

Oprócz konkretnych zadań realizacyjnych niezbędnych do osiągnięcia założonych celów Programu określono również według kolejności zapisu szczegółowy okres realizacji oraz jednostki odpowiedzialne i uczestniczące w realizacji konkretnego zadania. Zadania zestawiono w harmonogramie realizacji i finansowania zadań Programu.

Przyjęte do wdrożenia zadania oddano analizie w zakresie kosztów w celu określenia niezbędnych nakładów finansowych na ich realizację oraz sposobu finansowania. Dla obniżenia ponoszonych jednorazowo nakładów inwestycyjnych proponuje się wdrażanie etapowe części zadań. Przy realizacji powyższych zadań w pierwszym etapie niezbędne będzie uruchomienie środków własnych, a następnie możliwe byłoby uruchamianie środków z dotacji, pożyczek i innych źródeł.

Konstruując harmonogram realizacji Programu uwzględniono priorytety realizacyjne określone w założeniach programu. W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie wszystkich planowanych do realizacji działań w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020 - 2021.

Tabela 18: Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem.

Ip.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)			Źródła finansowania
				2020r.	2021r.	RAZEM	
A	B	C	D	E	F	I	J
1.	Bieżąca aktualizacja i wdrażanie planów i programów w zakresie ochrony powietrza	I.1.1. Realizacja założeń programu ograniczenia niskiej emisji wraz z bieżącą weryfikacją osiągniętych rezultatów i aktualizacją celów i kierunków działań.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚiGW, inwestorzy prywatni	200	200	400	Środki własne, WFOŚiGW
2.		I.1.2. Weryfikacja i aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Ustroń.	Zadanie własne: Miasto Ustroń	3	3	6	Środki własne Miasta Ustroń
3.		I.1.3. Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów zawierających wymagania w zakresie stosowanych sposobów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.	Zadanie własne: Miasto Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń
4.	Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, w tym głównie sektora komunalnego	I.1.4. Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zainteresowane podmioty	600	600	1200	Środki własne Miasta Ustroń Fundusze Krajowe Fundusze Unijne
5.	Wsparcie w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków i zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii	I.1.6. Realizacja prac termomodernizacyjnych obiektów miejskich	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zainteresowane podmioty	100	100	200	Środki własne Miasta Ustroń WFOŚiGW
6.		I.1.7. Promocja i wsparcie w zakresie wykorzystania niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii w sektorze komunalnym	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
7.	Działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony powietrza oraz upowszechnianie informacji o stanie i jakości powietrza	I.1.8. Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów i stosowania właściwych jakościowo paliw wykorzystywanych na potrzeby ogrzewania budynków.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ, służby porządkowe (straż miejska)	10	10	20	Środki własne Miasta Ustroń, WFOŚiGW
8.		I.1.9. Gromadzenie i upowszechnianie informacji o jakości powietrza za pomocą publikacji tradycyjnych, stron internetowych, aplikacji mobilnych itp.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, WFOŚiGW

9.	Edukacja ekologiczna w zakresie właściwych praktyk służących ochronie powietrza	I.1.11. Wdrażanie programów edukacyjnych służących kształtowaniu prawidłowych postaw w zakresie ochrony powietrza, a także negatywnych skutków złej jakości powietrza	Zadanie własne: Miasto Ustroń, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
10.	Ograniczanie negatywnego wpływu transportu drogowego na jakość powietrza	I.1.12. Podejmowanie działań na rzecz usprawnienia ruchu pojazdów na terenie miasta, w tym systematyczne podnoszenie jakości nawierzchni dróg publicznych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
11.		I.1.13. Modernizacja oświetlenia ulicznego Gminy	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń
12.		I.1.14. Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
13.	Poprawa jakości wód i powierzchniowych podziemnych	II.1.1. Promocja działań inwestycyjnych przyczyniających się do ograniczenia lub eliminacji ładunku zanieczyszczeń wprowadzania do wód	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚiGW, PGW Wody Polskie	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne odpowiedzialnego, fundusze krajowe, fundusze Unijne
14.		II.1.3. Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzania nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ, Straż Miejska	5	5	10	Środki własne Miasta Ustroń
15.		II.1.4. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ, Straż Miejska	5	5	10	Środki własne Miasta Ustroń
16.	Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi	II.1.5. Edukacja i propagowanie wiedzy o celach, zasadach i sposobach ochrony wód i ich racjonalnego wykorzystywania w gospodarstwie domowym i przemyśle	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚiGW, PGW Wody Polskie	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
17.		II.1.6. Współpraca w zakresie renaturalizacji hydromorfologii koryt cieków w celu zwiększenia retencyjności naturalnych ich zlewni	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚiGW, PGW Wody Polskie, PGL LP Nadleśnictwo Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne

18.		II.1.7. Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu zapisów w zakresie odpowiedniego poziomu retencji wód opadowych powstających na nieruchomościach.	Zadanie własne: Miasto Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń
19.		II.1.8. Wsparcie na działania zwiększające stopień wykorzystania wód opadowych w miejscu powstania – program "Łap deszczówkę"	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFGWiOŚ	10	10	20	Środki własne Miasta Ustroń
20.		II.1.9. Promocja rozwoju systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zagospodarowanych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFGWiOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, WFOŚiGW i inne
21.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	III.1.1. Budowa kanalizacji sanitarnej na obszarach dotychczas nieskanalizowanych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej (WZC)	1000	1000	2000	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
22.		III.1.2. Budowa nowych sieci wodociągowych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, mieszkańcy, WZC	250	250	500	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
23.		III.1.3. Budowa i remonty kanalizacji deszczowej w miejscach szczególnie narażonych na niebezpieczeństwo zanieczyszczenia gruntów i wód powierzchniowych i podziemnych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, administratorzy dróg	250	250	500	Środki Miasta Ustroń, WFOŚiGW
24.		III.1.4. Remonty bieżące Oczyszczalni Ścieków i istniejących instalacji służących gospodarce ściekowej	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WZC	250	250	500	Środki własne Miasta Ustroń, WFOŚiGW, Bank Ochrony Środowiska
25.		III.1.5. Remonty bieżące istniejących sieci wodociągowych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WZC	750	750	1500	Środki własne Miasta Ustroń, WFOŚiGW, Bank Ochrony Środowiska
26.	Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;	III.1.6. Kontrole warunków prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na nieruchomościach	Zadanie własne: Miasto Ustroń, służby porządkowe (Straż Miejska), PINB	10	10	20	Środki własne Miasta Ustroń, Starostwo Powiatowe w Cieszynie

27.		III.1.7. Kontrola i likwidacja nielegalnych wylotów kanalizacyjnych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, służby porządkowe (Straż Miejska), PINB	10	10	20	Środki własne Miasta Ustroń, środki Starostwa Powiatowe w Cieszynie
28.	Propagowanie wiedzy na temat konieczności poprawy jakości i stanu wód powierzchniowych i podziemnych	III.1.8. Działania edukacyjne i promocyjne w zakresie właściwego gospodarowania wodą i poprawy jej jakości.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFGWiOŚ, WZC	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, WFOŚiGW i inne
29.	Zapewnienie dostępu do czystej wody dla ludności i gospodarki	III.1.9. Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WZC	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
30.	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	IV.1.1. Budowa, przebudowa i remonty powierzchni dróg, ulic i placów parkingowych przy zastosowaniu tradycyjnych i nowoczesnych nawierzchni	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządca drogi	5000	5000	10000	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
31.		IV.1.2. Podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym (budowa ekranów akustycznych, rozwój sieci dróg rowerowych)	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządca drogi	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
32.		IV.1.3. Prowadzenie nasadzeń i pielęgnacji zieleni o charakterze izolacyjnym wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządca drogi	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
33.	Ograniczenie natężenia hałasu lub utrzymanie niskiego poziomu hałasu na obszarach wrażliwych	IV.1.4. Ustanowienie stref ciszy na obiektach i obszarach proponowanych do objęcia ochroną (użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary ochrony lokalnej)	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń	5	5	10	Środki własne
34.		IV.1.5. Modernizacja budynków miejskich poprzez stosowanie nowoczesnych dźwiękochłonnych materiałów budowlanych	Zadanie własne: Miasto Ustroń	10	10	20	Środki własne odpowiedzialnego, fundusze krajowe, fundusze Unijne

35.		IV.1.6. Wprowadzanie do dokumentów w zakresie zagospodarowania przestrzennego wymagań w zakresie ochrony akustycznej i ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
36.	Promocja i rozwój alternatywnych środków komunikacji na terenie Miasta	IV.1.7. Rozwój systemu ścieżek rowerowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą na terenie miasta oraz promocja alternatywnych środków komunikacji	Zadanie własne: Miasto Ustroń, zarządca drogi	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
37.		IV.1.9. Stworzenie bazy danych (monitoring) o obiektach przemysłowych i źródłach stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ	5	5	10	Środki własne odpowiedzialnego, fundusze krajowe, fundusze Unijne
38.	Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie Miasta Ustroń	IV.1.10. Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych poprzez małokonfliktowe lokalizowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WIOŚ, SANEPID	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
39.	Racjonalna gospodarka odpadami poprzez ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zwiększenie udziału odzysku odpadów	V.1.1. Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń, właściciele nieruchomości	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne
40.		V.1.2. Utrzymywanie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)	Zadanie własne: Miasto Ustroń, podmioty odbierające odpady komunalne	30	30	60	Środki własne Miasta Ustroń
41.		V.1.3. Podnoszenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów, wspieranie i rozwój systemu	Zadanie własne: Miasto Ustroń, podmioty odbierające odpady komunalne	5	5	10	Środki własne Miasta Ustroń
42.		V.1.4. Realizacja programu usuwania azbestu, prowadzenie bieżącej ewidencji wyrobów zawierających azbest, aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Ustroń	Zadanie własne: Miasto Ustroń, podmioty odpowiedzialne za obsługę systemu gospodarki odpadami	5	5	10	Środki własne Miasta Ustroń fundusze krajowe, fundusze Unijne

43.		V.1.5. Realizacja postanowień dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym i międzynarodowym w zakresie gospodarowania odpadami, w tym szczególnie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022: a) osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy (do 2020 r.), b) osiągnięcie maksymalnie 30% udziału masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych (do 2020 r.), c) osiągnięcie poziomu recyklingu odpadów komunalnych, wynoszącego co najmniej 60% – do 2025 r. i co najmniej 65% – do 2030 r., d) osiągnięcie maksymalnie 10% poziomu składowania odpadów komunalnych (do 2030 r.).	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚiGW	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
44.	Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania	V.1.6. Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów	Zadanie własne: Miasto Ustroń, podmioty odpowiedzialne za obsługę systemu gospodarki odpadami	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń
45.		V.1.7. Bieżąca likwidacja odpadów pozostawianych w miejscach do tego nieprzeznaczonych	Zadanie własne: Miasto Ustroń	5	5	10	Środki własne Miasta Ustroń
46.		V.1.8. Utrzymywanie czystości na szlakach turystycznych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń, organizacje ekologiczne	5	5	10	Środki własne Miasta Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń

47.		V.1.9. Organizowanie akcji porządkowych: „Sprzątanie Świata”, Dzień Ziemi”	Zadanie własne: Miasto Ustroń	4	4	8	Środki własne
48.	Promowanie właściwych postaw w zakresie gospodarowania odpadami	V.1.10. Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń, WFOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, środki unijne
49.		V.1.11. Realizacja programów edukacji ekologicznej i akcji informacyjnych dotyczących konieczności i zasad właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, środki unijne
50.	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków oraz przeciwdziałanie zagrożeniom	VI.1.1. Wzmacnianie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym poprzez zachowanie właściwych proporcji pomiędzy obszarami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi	Zadanie własne: Miasto Ustroń	5	5	10	Środki własne, WFOŚiGW
51.		VI.1.3. Wspieranie inicjatyw dot. porządkowania (utrzymywania czystości) terenów leśnych i rekreacyjnych	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń	20	20	40	Środki własne
52.		VI.1.4. Kontynuacja prac obejmujących inwentaryzację i waloryzację przyrodniczą Miasta Ustroń oraz identyfikację i wyznaczanie obiektów o szczególnych wartościach przyrodniczych na terenie Miasta Ustroń	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń, RDOŚ, placówki i podmioty naukowe	20	20	40	Środki własne
53.	Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących,	VI.1.5. Prowadzenie prac pielęgnacyjnych i konserwatorskich w celu zachowania właściwego stanu ochrony istniejących form ochrony przyrody (np. pielęgnacja pomników przyrody)	Zadanie własne: Miasto Ustroń, RDOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
54.		VI.1.6. Inwentaryzacja, monitorowanie i likwidacja obcych gatunków inwazyjnych,	Zadanie własne: Miasto Ustroń, RDOŚ, PGW Wody Polskie	20	20	40	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
55.		VI.1.7. Uwzględnianie aspektów ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, w tym korytarzy ekologicznych	Zadanie własne: Miasto Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne

56.	Edukacja ekologiczna, promocja przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki	VI.1.8. Edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży i dorosłych, opracowywanie i udostępnianie publikacji przyrodniczych, popularyzujących informacje o zasobach przyrodniczych Ustronia	Zadanie własne: Miasto Ustroń, placówki oświatowe i organizacje pozarządowe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
57.		VI.1.9. Promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych promujących walory środowiska przyrodniczego	Zadanie własne: Miasto Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
58.	Racjonalna gospodarka zasobami złóż	VII.1.2. Uwzględnienie w gminnych dokumentach planistycznych obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż	Zadanie własne: Miasto Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń
59.		VII.2.2. Promocja lokalnych produktów rolnych i spożywczych wytworzonych w oparciu o rolnictwo ekologiczne	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Instytucje działające na rzecz rolnictwa	15	15	30	ARiMR, ODR
60.	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i poprawa jakości przestrzeni miejskiej	VII.3.1. Identyfikacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych pod kątem przyrodniczo-krajobrazowym i turystyczno-rekreacyjnym	Zadanie własne: Miasto Ustroń, RDOŚ, właściciel/zarządca/ administrator obszaru, organizacje pozarządowe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
61.		VII.3.2. Zagospodarowanie oraz poprawa istniejących elementów zieleni miejskiej (skwery, parki, bulwary nadrzeczne itp.)	Zadanie własne: Miasto Ustroń	50	50	100	Środki własne Miasta Ustroń, fundusze krajowe, fundusze Unijne
62.		VII.3.3. Weryfikacja obiektów reklamowych pod kątem ich zgodności z przepisami prawa powszechnego i miejscowego.	Zadanie własne: Miasto Ustroń, administrator dróg publicznych, administratorzy budynków, zainteresowani właściciele nieruchomości	5	5	10	Środki własne Miasta Ustroń
63.	Zwiększenie świadomości ekologicznej oraz zaangażowania lokalnej społeczności w zagadnienia związane z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem	VIII.1.1. Wspieranie systemu doradztwa, konsultacji i szkoleń dla nauczycieli prowadzących edukację ekologiczną w placówkach oświatowych Miasta Ustroń	Zadanie własne: Miasto Ustroń (koordynowane), Kuratorium Oświaty, Starostwo Powiatowe	20	2	40	Fundusz doskonalenia nauczycieli
64.		VIII.1.2. Organizowanie i wspieranie akcji promujących walory przyrodniczo-krajobrazowe Miasta	Zadanie własne: Miasto Ustroń, organizacje działające na rzecz ochrony przyrody, Nadleśnictwo Ustroń,	25	25	50	Środki własne Miasta Ustroń, Fundusze Ochrony Środowiska

65.		VIII.1.3. Popularyzacja walorów przyrodniczo-kulturowych Miasta poprzez wydawanie lub wspieranie wydawania publikacji o tym charakterze	Zadanie własne: Miasto Ustroń, Nadleśnictwo Ustroń, organizacje pozarządowe	25	25	50	Środki własne Miasta Ustroń, WFOŚiGW
66.		VIII.1.4. Promocja akcji poświęconych odnawialnym źródłom energii w Euroregionie Śląsk Cieszyński	Zadanie własne: Miasto Ustroń, organizacje pozarządowe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
67.		VIII.1.5. Współpraca z mediami mająca na celu promocję postaw i postępowania proekologicznego	Zadanie własne: Miasto Ustroń	2	2	4	Środki własne Miasta Ustroń
68.	Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii i klęsk żywiołowych oraz ograniczanie skutków ich wystąpienia	IX.1.3. Doposażenie magazynu miasta O.C. i przeciw powodziowego w środki ratownictwa	Zadanie własne: Miasto Ustroń,	5	5	10	Środki własne odpowiedzialnego, fundusze krajowe, fundusze Unijne
69.		IX.1.4. Uwzględnianie w gminnych dokumentach w zakresie planowania przestrzennego zagrożeń oraz ograniczeń związanych z występowaniem obszarów zagrożenia powodzią i obszarów osuwiskowych	Zadanie własne: Miasto Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń
70.		IX.1.5. Przeciwdziałanie powstawaniu (uaktywnianiu) osuwisk poprzez określenie właściwych metod zagospodarowania wód opadowych, na obszarach zagrożonych ruchami masowymi.	Zadanie własne: Miasto Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń
71.		IX.1.7. Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno- ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Zadanie własne: Miasto Ustroń, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP)	20	20	40	Środki własne, fundusze krajowe, fundusze Unijne
72.		IX.1.8. Edukacja na rzecz kreowania zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w tym ćwiczenia w zakresie bezpieczeństwa ekologiczno-chemicznego	Zadanie własne: Miasto Ustroń	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń

Tabela 19: Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, w tym głównie sektora komunalnego	I.1.5. Rozbudowa sieci gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	Zadanie monitorowane: administrator sieci gazowej, zainteresowane podmioty	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, administrator sieci gazowej	-
2.	Działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony powietrza oraz upowszechnianie informacji o stanie i jakości powietrza	I.1.10. Stały monitoring jakości powietrza na terenie Miasta Ustroń w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane: WIOŚ	b.d.	WIOŚ w Katowicach	-
3.	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	II.1.2. Ograniczenie nawożenia mineralnego szczególnie w sąsiedztwie rzek, potoków i cieków wodnych	Zadanie monitorowane: rolnicy, Instytucje działające na rzecz rolnictwa	b.d.	Środki własne, ARiMR, ODR	-
4.	Monitoring stanu środowiska w zakresie hałasu i pól elektromagnetycznych	IV.1.8. Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz hałasu w środowisku, prowadzenie rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	Zadanie monitorowane: WIOŚ, SANEPID	b.d.	Środki jednostek kontrolnych: WIOŚ i SANEPID	-
5.	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków oraz przeciwdziałanie ich zagrożeniom	VI.1.2. Ochrona i odnowa zagrożonych powierzchni leśnych oraz zwiększanie lesistości	Zadanie własne: Miasto Ustroń (zadanie monitorowane), Nadleśnictwo Ustroń	20	Środki Nadleśnictwa Ustroń	-
6.	Racjonalna gospodarka zasobami złóż	VII.1.1. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów geologicznych oraz minimalizacja negatywnych oddziaływań eksploatacji na środowisko	Zadanie monitorowane: Podmioty dokonujące eksploatacji, instytucje nadzoru geologicznego	b.d.	Środki prywatne, budżet jednostek odpowiedzialnych	-
7.	Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą	VII.2.1. Wspomaganie i propagowanie ekologicznej działalności rolniczej, promocja stosowania dobrych praktyk rolniczych zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Zadanie monitorowane: ODR, ARiMR, Instytucje działające na rzecz rolnictwa, prasa lokalna	b.d.	ARiMR ODR	-
8.		VII.2.3. Upowszechnienie informacji zachęcających rolników do zalesiania nieużytków i gruntów na słabszych bonitacyjnie glebach	Zadanie monitorowane: ODR, ARiMR, Instytucje działające na rzecz rolnictwa, prasa lokalna	b.d.	ARiMR, ODR	-

9.	Zwiększenie świadomości ekologicznej oraz zaangażowania lokalnej społeczności w zagadnienia związane z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem	VIII.1.6. Prowadzenie edukacji leśnej	Zadanie monitorowane: Nadleśnictwo Ustroń	b.d.	Środki własne Miasta Ustroń, Nadleśnictwo	-
10.	Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii i klęsk żywiołowych oraz ograniczanie skutków ich wystąpienia	IX.1.1. Przeciwdziałanie poważnym awariom poprzez prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń i badań oraz wsparcie w spełnianiu przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom	Zadanie monitorowane: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (WIOŚ)	b.d.	WIOŚ, SANEPID	-
11.		IX.1.2. Dążenie do właściwego zagospodarowania obszarów wymagających ochrony przed powodzią	Zadanie monitorowane: PGW Wody Polskie	b.d.	Miasto Ustroń, PGW Wody Polskie	-
12.		IX.1.6. Wsparcie w działaniach na rzecz konserwacji przeciwpowodziowych budowli wodnych	Zadanie monitorowane: PGW Wody Polskie	b.d.	Środki własne odpowiedzialnego, fundusze krajowe, fundusze Unijne	-

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

Źródła finansowania Programu są zróżnicowane, w zależności od rodzaju i okresu przewidywanego działania, a przede wszystkim możliwości stosowania instrumentów finansowo – ekonomicznych, zapewnionych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Realizacja Programu możliwa będzie do sfinansowania ze środków:

1. Publicznych, w tym:
 - krajowych, pochodzących z budżetu państwa, budżetów samorządu terytorialnego, pozabudżetowych instytucji publicznych,
 - zagranicznych, pochodzących, między innymi, z Funduszu Spójności, funduszy strukturalnych, Inicjatywy Wspólnoty, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, instrumentu finansowego na rzecz środowiska LIFE+, fundacji itp.
2. Niepublicznych, pochodzących z dochodów przedsiębiorstw i inwestorów, banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych itp., w ramach których najczęstszymi formami finansowania będą:
 - dotacje (tzw. granty) i subwencje właściwe,
 - zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje, programy pomocowe,
 - fundusze własne inwestorów.

Ważne zadanie w finansowaniu zadań przewidzianych do realizacji w Programie odgrywać będą pożyczki i dotacje z NFOŚiGW oraz WFOŚiGW, fundusze inwestorów, środki z funduszy strukturalnych (krajowych i zagranicznych).

W zakresie środków krajowych w obszarze ochrony środowiska wykorzystać można m.in.

środki:

1. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: celem działań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu, jest czynna ochrona przyrody prowadząca do ograniczenia degradacji środowiska oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, zgodnie z Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania różnorodności biologicznej. Do priorytetowych programów przewidzianych do finansowania na lata 2015 - 2020 należą:
 - ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi,
 - racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
 - ochrona atmosfery,
 - ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
 - międzydziedzinowe.
2. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach finansuje zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnych ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020” oraz zobowiązań międzynarodowych Polski i obowiązujących przepisów prawa.

W zakresie pomocy zagranicznej w okresie programowania 2014-2020 Polska może korzystać ze wsparcia w ramach następujących funduszy unijnych w zakresie ochrony środowiska:

1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko to krajowy program wspierający gospodarkę niskoemisyjną, ochronę środowiska, przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczny. Środki unijne z programu przeznaczone zostaną również w ograniczonym stopniu na inwestycje w obszary ochrony zdrowia i dziedzictwa kulturowego. POIiŚ 2014-2020 będzie kontynuował główne kierunki inwestycji określone w poprzedniej wersji programu.
2. Na mocy porozumień WFOŚiGW będą pełnił rolę Instytucji Wdrażających dla projektów realizowanych w ramach Osi Priorytetowej I Gospodarka wodno-ściekowa oraz Osi Priorytetowej II Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi.
3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Program zasilany

jest z dwóch funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, co pozwala na realizację kompleksowych projektów w obszarze nie tylko inwestycji infrastrukturalnych, ale też wsparcia kapitału ludzkiego. W programie wydzielono 13 obszarów wsparcia tzw. Osi priorytetowych, wśród których wymieniono także obszary z zakresu ochrony przyrody oraz ochrony środowiska:

- I. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna. Głównym celem w tym obszarze jest Poprawa efektywności energetycznej w województwie śląskim

Oczekiwane efekty:

- zwiększenie poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych
- zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i sektorze przedsiębiorstw
- zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym
- zwiększenie udziału produkcji energii w wysokosprawnej kogeneracji
- zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego dla pasażerów

- II. Ochrona środowiska i efektywne zasobów. Głównym celem w tym obszarze jest Poprawa ochrony środowiska w województwie śląskim.

Oczekiwane efekty:

- zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z systemu oczyszczania ścieków
- zmniejszenie poziomu szkodliwych i niebezpiecznych odpadów komunalnych
- zwiększenie atrakcyjności obiektów kulturowych regionu
- wzmocnienie mechanizmów ochrony różnorodności biologicznej w regionie
- doposażenie służb ratowniczych

- III. Transport. Głównym celem w tym obszarze jest zwiększenie dostępności głównych szlaków drogowych województwa oraz poprawienie jakości podróżowania transportem kolejowym.

Oczekiwane efekty:

- zwiększenie dostępności głównych szlaków drogowych województwa
- poprawa warunków wykonywania regionalnych przewozów pasażerskich

Innym możliwym źródłem finansowania projektów przewidzianych w Programie ochrony środowiska dla Miasta Ustroń jest program Life. Zakres możliwych do sfinansowania działań obejmuje projekty z zakresu: ochrony przyrody i bioróżnorodności, przeciwdziałanie zmianom klimatu, zminimalizowanie wpływu negatywnych skutków wpływu zanieczyszczeń środowiska na zdrowie ludzi, zrównoważone wykorzystanie zasobów, racjonalna gospodarka odpadami.

9. SYSTEM OCENY REALIZACJI PROGRAMU WRAZ Z PROPONOWANYMI WSKAŹNIKAMI

Monitoring dostarcza informacji, w oparciu o które można ocenić, czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu. Jest także podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Głównym celem monitoringu jest zwiększenie efektywności polityki środowiskowej poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian.

9.1. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA USTROŃ NA LATA 2014 - 2017

Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2014-2017 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2021 nie jest aktem prawa miejscowego, ma jedynie charakter kierunkowy, wyznaczone i opisane w nim zadania są wytyczną dla realizowania polityki środowiskowej na terenie gminy, stawiając jednocześnie szereg zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych w określonej perspektywie czasowej. Efekty realizacji wytyczonych zadań obserwowane są zwykle w długim horyzoncie czasowym, przy założonej ciągłości realizacji zadań poprawy i utrzymania stanu środowiska. Miarą stopnia wdrożenia

poszczególnych działań i efektów uzyskanych dzięki ich wdrożeniu są wskaźniki monitoringu realizacji. Wskaźniki te określone zostały w POŚ dla Miasta Ustroń na lata 2014 - 2017. Poniżej zestawiono wskaźniki monitoringu wraz z wartością danego wskaźnika obrazującą skuteczność i celowość realizacji poszczególnych celów zadań określonych w Programie.

Tabela 20. Wskaźniki monitoringu Programu Ochrony Środowiska Miasta Ustroń.

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość wskaźnika	
			2016	2017
1	Powierzchnia lasów i powierzchnia gruntów zadrzewionych	[%]	45,3	45,3
2	Powierzchnia łąk i pastwisk (ogółem użytki rolne)	[%]	41,0	41,0
3	Powierzchnia łączna obszarów przyrodniczych objętych ochroną prawną	[%]	b.d.*	b.d.
4	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej	[%]	1,85	1,85
5	Ilość gminnych budynków publicznych ogrzewanych źródłami proekologicznymi	[szt.]	b.d.	b.d.
6	Zużycie wody ogółem	[m ³]	1479887	1634250
7	Ludność obsługiwana przez wodociągi	[%]	76,9	77,5
8	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków	[%]	90,0	90,2
9	Ilość ścieków sanitarnych wytworzonych ogółem [m ³]	[m ³]	865 438	870,236
10	Recykling odpadów komunalnych	[%]	33,46	42,00
11	Ochrona środowiska w wydatkach miasta	[zł]	11 834 200,00	14 278 200,00
		%	15,8	15,9

* - wskaźnik jest niemożliwy do oszacowania ze względu na pokrywanie się części obszarów chronionych. W POŚ na lata 2020 – 2021 zaproponowano wskaźnik dynamiczny obejmujący przyrost powierzchni obszarów chronionych w przedziale czasowym.

9.2. ETAPY PROCESU MONITORINGU ORAZ WSKAŹNIKI OCENY STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA USTROŃ NA LATA 2020-2021

Monitoring jakości środowiska w Mieście Ustroń jest realizowany w ramach monitoringu krajowego i regionalnego Województwa Śląskiego, jako część składowa monitoringu Powiatu Cieszyńskiego. Wyniki badań pozyskiwane w ramach realizacji monitoringu zostały wykorzystane do opracowania diagnozy stanu środowiska naturalnego Miasta, określenia trendów - co jest podstawą do zdefiniowania polityki ochrony środowiska w Mieście.

Etapy monitoringu i ewaluacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 21. Etapy monitoringu i ewaluacji Programu Ochrony Środowiska Miasta Ustroń

Lp.	ETAP	Zadania	Wyniki i procedury
1	Zbieranie danych i informacji	Zbieranie danych	Materiał będący podstawą analizy i oceny
2	Analiza danych i informacji	Uporządkowanie, przetworzenie i archiwizacja uzyskanych analiz	Materiał będący podstawą do przygotowania raportu
3	Przygotowywanie raportów	Zestawienie uzyskanych danych w raport	Raporty z realizacji POŚ (co 2 lata)

4	Ocena wyników	Ocena porównawcza uzyskanych wyników z założeniami	Określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów POŚ
5	Identyfikacja odchyleń	Ocena stopnia rozbieżności wyników od założeń	Przygotowanie zapisów korygujących
6	Aktualizacja POŚ	Aktualizacja celów i zadań POŚ	Aktualna wersja POŚ Miasta ustroń

Zdefiniowano wskaźniki pozwalające na ocenę stopnia realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska w Mieście Ustroń.

Tabela 22. Wskaźniki oceny stopnia realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020 - 2021.

CELE	Jedn.	Wskaźnik	Wartość docelowa
OBSZAR INTERWENCJI: I. OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA			
I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń	[µg/m³]	Stężenie średnioroczne substancji zanieczyszczających w powietrzu	Zgodnie z obowiązującymi przepisami
	[szt.]	Ilość gminnych budynków publicznych ogrzewanych źródłami proekologicznymi, w tym OZE	Brak
	[szt.]	Ilość nowych budynków publicznych podłączonych do: – miejskiej sieci ciepłowniczej, – sieci gazowej.	Brak
	[szt.]	Ilość dotacji celowych na działania z zakresu ochrony powietrza i wykorzystanie OZE	Brak
OBSZAR INTERWENCJI: II. GOSPODAROWANIE WODAMI			
II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód	Wg obowiązującej klasyfikacji	Jakość wód powierzchniowych	Osiągnięcie dobrego stanu wód i dobrego potencjału - cele środowiskowe wg planów zagospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy w zakresie Ramowej Dyrektywy Wodnej
	Wg obowiązującej klasyfikacji	Jakość wód podziemnych	
OBSZAR INTERWENCJI: III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA			
III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa	[m³]	Zużycie wody dla potrzeb ludności	Brak
	[%]	Odsetek ludności obsługiwanej przez wodociągi	Brak
	[%]	Odsetek ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	Brak

	[m ³]	Ilość ścieków sanitarnych wytworzonych ogółem	Brak
OBSZAR INTERWENCJI: IV. ZAGROŻENIA HAŁASEM I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI			
IV.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi	-	Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Brak występowania miejsc z przekroczeniami wartości dopuszczalnych
	-	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Brak występowania miejsc z przekroczeniami wartości dopuszczalnych
OBSZAR INTERWENCJI: V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW			
V.1. Racjonalna gospodarka odpadami	[Mg]	Ilość odpadów komunalnych wytworzonych ogółem	Brak
	[Mg]	Masa odpadów komunalnych odebranych jako zmieszane odpady komunalne	Brak
	[%]	Poziom recyklingu odpadów komunalnych	60% w 2025
	[%]	Poziom redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	35% w 2020
	[%]	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	50% w 2020r.
	[%]	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	70% w 2020r.
OBSZAR INTERWENCJI: VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO			
VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych	[ha]	Przyrost obszarów przyrodniczych objętych ochroną prawną	Brak
	[%]	Udział powierzchni biologicznie czynnej w całej powierzchni Miasta	Brak
	[ha]	Powierzchnia lasów i powierzchnia gruntów zadrzewionych	Wg Krajowego Programu Zwiększania lesistości
OBSZAR INTERWENCJI: VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU			

VII.1. Racjonalna gospodarka rolna	-	-	-
VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego	[ha]	Powierzchnia obszarów zdegradowanych poddanych rewitalizacji	Brak
	[ha]	Powierzchnia terenów zieleni miejskiej (parków, skwerów itp.)	Brak
OBSZAR INTERWENCJI: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA			
VIII.1. Edukacja ekologiczna	[zł]	Ochrona środowiska w wydatkach Miasta	Brak
	[%]		Brak
OBSZAR INTERWENCJI: IX. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM I MINIMALIZACJA SKUTKÓW SYTUACJI NADZWYCZAJNYCH			
IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami	[szt.]	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku	Brak

Okresowa analiza powyższych wskaźników pozwoli na miarodajną ocenę stopnia realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska oraz na wprowadzenie ewentualnych korekt.

Powyższa lista wskaźników może zostać rozszerzona o kolejne mierniki. Poza głównymi miernikami przy ocenie skuteczności realizacji Programu mogą być stosowane wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki reakcji społeczeństwa.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań Programu Ochrony Środowiska będzie wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Uzyskiwane efekty rzeczowe zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska dokonaną w ramach systemu monitoringu ilustrować będą zaawansowanie realizacji Programu w skali rocznej i umożliwiać dokonywanie niezbędnych korekt na bieżąco.

10. STRESZCZENIE

Wstęp

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 roku nawiązuje co do zakresu oraz przyjętych kierunków działań do przyjętego uchwałą NR XLVIII/517/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 28 sierpnia 2014 r. Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021.

Dokument został opracowywany zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t. j. Dz.U. 2017 nr 0 poz. 519) w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Program został sporządzany przy współpracy z Wydziałem Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Ustroniu oraz z wykorzystaniem danych przekazanych przez instytucje, podmioty i przedsiębiorstwa działające na terenie gminy Ustroń.

Głównym i nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska jest sformułowanie wizji rozwoju Miasta Ustroń w warunkach zrównoważonego rozwoju na najbliższe lata. W Programie dokonano także weryfikacji podjętych działań wraz z aktualną oceną stanu środowiska, w porównaniu do zakładanych

efektów, a także uaktualnienie celów polityki ekologicznej Gminy z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego.

Opracowanie, jako dokument programowy wyznacza właściwe cele i kierunki działań z zakresu ochrony środowiska, konieczne do realizacji na terenie Miasta Ustroń.

Główne założenia do sporządzenia Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń zostały określone w opracowaniu „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” wydane przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015r.

Niniejszy Program, z mocy obowiązujących przepisów i wytycznych, jest dokumentem komplementarnym w stosunku do analogicznych programów, sporządzanych na szczeblu powiatowym i wojewódzkim

Istniejące uwarunkowania środowiskowe

Miasto Ustroń leży w południowej części województwa śląskiego. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski J. Kondrackiego Ustroń położony jest w mezoregionie: Beskid Śląski. Topografia Miasta jest urozmaicona. Ustroń położony na wysokości od ok. 314 m n.p.m. (Nierodzim) do 995 m n.p.m. (Czantoria), w dolinie rzeki Wisły, i otoczony szczytami górskimi.

Pod względem geologicznym rejon Miasta Ustroń przynależy do wewnętrznych Karpat Fliszowych, zlokalizowany jest w obrębie jednostki strukturalnej zwanej Płaszczowiną Śląską z pasmami Beskidu Śląskiego. W budowie geologicznej terenu udział biorą utwory: czwartorzędowe i kredowe.

Obszar miasta Ustroń należy do karpackiego regionu hydrogeologicznego. Wody podziemne występują tu w postaci wód szczelinowych, rzadziej szczelinowo-porowych w utworach kredy i czwartorzędu. Głębokość zalegania wód podziemnych waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów na kulminacjach. W dolinie Wisły główny poziom użytkowy występuje w wodach porowych czwartorzędu. Na całym obszarze brak izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni terenu. Ponadto miasto Ustroń położone jest w obrębie części szczelinowo-porowego, fliszowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 348 warstw Godula-Beskid Śląski.

Miasto Ustroń jest zlokalizowane w dorzeczu rzeki Wisły, która wypływa spod szczytu Baraniej Góry i na analizowanym obszarze przepływa z południa na północ. Na sieć hydrograficzną w rejonie Miasta oprócz rzeki Wisły składa się wiele potoków górskich o różnej długości o charakterze podgórskim przepływających przez jej północną część.

Rejon Ustronia odznacza się znacznym zróżnicowaniem warunków meteorologicznych z uwagi na lokalizację na styku dwóch dzielnic klimatycznych tj. podkarpackiej (pogórza) i karpackiej (gór). Klimat tego regionu wykazuje wyraźną zależność od usłonecznienia i cyrkulacji mas powietrza, które powodują duże nieregularności stanów pogody i znaczne wahania temperatur w ciągu roku.

Ocena stanu środowiska

Na terenie miasta Ustroń stwierdzono występowanie przekroczeń niektórych substancji w powietrzu. Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk oraz niekorzystne warunki meteorologiczne występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s).

Głównym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa, w szczególności w sektorze komunalnym. Dotyczy to również zanieczyszczeń, które powstają w wyniku prowadzonej działalności rolniczej, a w szczególności hodowli zwierząt. Ponadto na jakość wody wpływa także tzw. spływ powierzchniowy z użytków rolnych, który to zawiera znaczne ilości zanieczyszczeń mineralnych (nawozy mineralne, nawozy organiczne, pestycydy), szczególnie azotanów.

Głównym źródłem zanieczyszczenia środowiska hałasem na terenie Miasta Ustroń jest hałas komunikacyjny. Najbardziej uciążliwe są pojazdy ciężkie, z których 80% emituje hałas o poziomie większym niż 80 dB. Hałas przemysłowy nie stanowi istotnej uciążliwości w skali Gminy.

Ze względu na uregulowanie rzeki Wisły oraz istniejące wały przeciwpowodziowe na terenie Miasta Ustroń zagrożenie powodziowe występuje jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie doliny rzecznej uwarunkowane naturalnym ukształtowaniem terenu.

Zgodnie z rejestrem osuwisk na terenie Gminy Ustroń opracowanym przez Starostę Powiatu Cieszyńskiego, na terenie gminy oznaczono 87 osuwiska, w tym 55 nieaktywnych, 26 osuwisk aktywnych okresowo oraz 6 aktywnych ciągle. Wiele osuwisk wykazuje równocześnie kilka stopni aktywności tj. jedno osuwisko może być osuwiskiem częściowo nieaktywnym oraz częściowo osuwiskiem okresowo aktywnym. Osuwiska zlokalizowane są najczęściej na porośniętych lasami, niezabudowanych stromych stokach dolin cieków w masywach Czantorii i Równicy.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczenia środowiska Miasta Ustroń mogą być zdarzenia powstałe poza terenem Miasta. Dotyczy to przede wszystkim zanieczyszczeń napływających z powietrzem nad teren miasta tzw. immisją, w tym zanieczyszczenia trans graniczne z rejonu Trzyńca w Republice Czeskiej,

Infrastruktura techniczna ochrony środowiska na terenie miasta ustroń

Miasto posiada zróżnicowany i rozbudowany system zaopatrzenia w wodę. Istniejący system zaopatrzenia Miasta Ustroń w wodę tworzą: wodociąg tranzytowy z Wisły Czarnej oraz ujęcia podziemne na terenie miasta Ustroń.

W Mieście Ustroń zlokalizowano mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów, o przepustowości $Q_{d_{max}}=11700 \text{ m}^3/\text{d}$. Oczyszczalnia ta została zmodernizowana. Oczyszczalnia ma przepustowość $Q_{srd}=9500 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{max}=11700 \text{ m}^3/\text{d}$. Stopień skanalizowania na terenie Miasta jest wysoki i wynosi ok. 90%.

Na terenie Miasta Ustroń zlokalizowany jest Główny Punkt zasilania w energię elektryczną (WN/SN) 110/15/6 kV „GPZ Ustroń”.

Dostawa mocy i energii elektrycznej do odbiorców komunalnych następuje w oparciu o urządzenia i sieci elektroenergetyczne na poziomie średnich napięć 15 kV. Część odbiorców przemysłowych obsługiwana jest na napięciu 15 i 16 kV.

Na terenie miasta brak jest rozbudowanego systemu ciepłowniczego zdalaczynnego. Lokalnie występują sieci do grupy czy zespołu budynków szczególnie zabudowy wielorodzinnej (osiedle Manhattan).

Wszyscy mieszkańcy Ustronia objęci są systemem zbiórki odpadów komunalnych. Przy ul. Krzywej (na terenie byłej stacji przeładunkowej) został utworzony Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, w którym w ramach uiszczanej opłaty są przyjmowane odpady komunalne segregowane wytwarzane w gospodarstwach domowych. Zgodnie z danymi GUS za lata 2014 - 2017, rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami na terenie Ustronia pozwalają na osiągnięcie wymaganych poziomów odzysku dotyczących poszczególnych frakcji odpadów. Niedostateczny stopień odzysku występuje jedynie w przypadku odpadów ulegających biodegradacji.

Najważniejszym elementem układu komunikacyjnego Miasta Ustroń jest pełniąca funkcje tranzytowe droga wojewódzka 941 relacji Wisła-Skoczów, zmieniająca w tym mieście swoją kategorię na drogę o znaczeniu krajowym. Droga ta poprzez układ dróg zbiorczych (z ul. Cieszyńską, Dominikańską, i Skoczowską) stanowi połączenie miasta z ośrodkami regionu w krajowym układzie komunikacyjnym.

Analiza SWOT gminy ustroń w aspekcie środowiskowym

W przedstawionej analizie SWOT, uwzględniającej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia towarzyszące poszczególnym komponentom środowiskowym, dokonanej przez pryzmat uwarunkowań i potrzeb Gminy Ustroń podkreślono problemy Gminy Ustroń w zakresie ochrony środowiska oraz potencjał gminy do przeciwdziałania tym problemom.

Cele Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń

W ramach Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń zakłada się kontynuację większości celów określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2014 - 2017. Zaktualizowano i uzupełniono niektóre cele zgodnie z wnioskami z analizy SWOT oraz obowiązującymi

przepisami prawnymi w zakresie ochrony środowiska.

Polityka ochrony środowiska w perspektywie do 2021r. na terenie Miasta Ustroń będzie prowadzona w oparciu o poniższy schemat celów i kierunków działań:

OBSZAR INTERWENCJI I: OCHRONA KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

CEL I.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Ustroń

Kierunek Interwencji:

- Bieżąca aktualizacja i wdrażanie planów i programów w zakresie ochrony powietrza
- Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, w tym głównie sektora komunalnego
- Wsparcie w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków i zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- Działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony powietrza oraz upowszechnianie informacji o stanie i jakości powietrza
- Edukacja ekologiczna w zakresie właściwych praktyk służących ochronie powietrza
- Ograniczanie negatywnego wpływu transportu drogowego na jakość powietrza

OBSZAR INTERWENCJI II. GOSPODAROWANIE WODAMI

CEL II.1. Gospodarowanie wodami i poprawa jakości wód

Kierunek Interwencji:

- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych
- Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;

OBSZAR INTERWENCJI III. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

CEL III.1. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa

Kierunek Interwencji:

- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
- Propagowanie wiedzy na temat konieczności poprawy jakości i stanu wód powierzchniowych i podziemnych
- Zapewnienie dostępu do czystej wody dla ludności i gospodarki

OBSZAR INTERWENCJI IV. ZAGROŻENIA HAŁASEM I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

CEL IV.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi

Kierunek Interwencji:

- Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych
- Ograniczenie natężenia hałasu lub utrzymanie niskiego poziomu hałasu na obszarach wrażliwych
- Promocja i rozwój alternatywnych środków komunikacji na terenie Miasta
- Monitoring stanu środowiska w zakresie hałasu i pól elektromagnetycznych
- Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie Miasta Ustroń

OBSZAR INTERWENCJI V. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

CEL V.1. Racjonalna gospodarka odpadami

Kierunek Interwencji:

- Racjonalna gospodarka odpadami poprzez ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zwiększenie udziału odzysku odpadów
- Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania
- Promowanie właściwych postaw w zakresie gospodarowania odpadami

OBSZAR INTERWENCJI VI. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO

CEL VI.1. Ochrona różnorodności biologicznej, zasobów ożywionych, nieożywionych oraz

krajobrazu

Kierunek Interwencji:

- Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków oraz przeciwdziałanie ich zagrożeniom
- Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących
- Edukacja ekologiczna, promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki

OBSZAR INTERWENCJI VII. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU

CEL VII.1. Racjonalna gospodarka rolna

Kierunek Interwencji:

- Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą
- CEL VII.2. Poprawa wartości krajobrazowych i ładu przestrzennego
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i poprawa jakości przestrzeni miejskiej

OBSZAR INTERWENCJI: VIII. EDUKACJA EKOLOGICZNA

CEL: VIII.1. Edukacja ekologiczna

Kierunek Interwencji:

- Zwiększenie świadomości ekologicznej oraz zaangażowania lokalnej społeczności w zagadnienia związane z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem

OBSZAR INTERWENCJI: IX. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM I MINIMALIZACJA SKUTKÓW SYTUACJI NADZWYCZAJNYCH

CEL IX.1. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami

Kierunek Interwencji:

- Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii i klęsk żywiołowych oraz ograniczanie skutków ich wystąpienia.

Ocena stopnia realizacji celów i zadań przewidzianych w programie ochrony środowiska dla miasta ustroń na lata 2014 – 2017

Na podstawie analizy wskaźników zaproponowanych w pierwotnym brzmieniu Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń stwierdzono, że w obrębie większości obszarów, których dotyczyła interwencja wskaźniki te uległy poprawie, w tym np. powierzchnia obszarów przyrodniczych objętych ochroną, ludność obsługiwana przez wodociągi i oczyszczalnię ścieków, recykling odpadów komunalnych, wydatki na ochronę środowiska.. W niektórych przypadkach jak np. zużycie wody i ilość ścieków sanitarnych wskaźniki wykazały wzrost ze względu na zmiany demografii Ustroń. Wynika z tego, że założone kierunki działań oraz wynikające z nich działania są słuszne i przynoszą spodziewane efekty.

Harmonogram realizacji zadań programu

Cele i działania przewidziane w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń będą realizowane sukcesywnie w okresie od 2020 r. do 2021 r. z perspektywą na lata 2022 – 2025.

Źródła finansowania realizacji programu

Źródła finansowania Programu są zróżnicowane, w zależności od rodzaju i okresu przewidywanego działania, a przede wszystkim możliwości stosowania instrumentów finansowo – ekonomicznych, zapewnionych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

System oceny realizacji programu wraz z proponowanymi wskaźnikami

Monitoring jakości środowiska w Mieście Ustroń jest realizowany w ramach monitoringu krajowego i regionalnego Województwa Śląskiego, jako część składowa monitoringu Powiatu Cieszyńskiego. W rozdziale zaprezentowano zaktualizowane wskaźniki oceny stopnia realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń.

11. LITERATURA I ŹRÓDŁA DANYCH

1. *Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża w latach 2016-2018 – wyniki badań monitoringowych w województwie śląskim w 2016 r.* IMGW, Wrocław, 2017 r.
2. Mysłajek R., Kurek K., Jonderko T., Tołkacz K., Kiswa N., Gewartowska O., Dorda A., Nowak S., Warchałowski M. 2015. *Różnorodność gatunkowa nietoperzy Pogórza Śląskiego*. Chrońmy Przyr. Ojcz. 71(3): 163-178.
3. *Ocena jakości środowiska w zakresie hałasu w województwie śląskim, na podstawie badań monitoringowych WIOŚ w Katowicach w latach 2010-2014 oraz map akustycznych opracowanych w ramach drugiego etapu mapowania*. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, 2015 r.
4. *Ocena stanu środowiska w rejonie obiektów objętych monitoringiem lokalnym, na terenie województwa śląskiego*. Wojewoda Śląski/Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Katowice, 2012 r.
5. *Piętnasta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2016 rok*. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Katowice, 2017 r.
6. *Program Ochrony Środowiska Przed Hałasem dla Województwa Śląskiego do roku 2018 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie*. EKKOM Sp. z o.o., Kraków, 2015 r.
7. *Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych województwa śląskiego za 2016 rok*, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Biblioteka Monitoringu Środowiska.
8. *Stan środowiska w województwie śląskim w 2016 r.* Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Biblioteka Monitoringu Środowiska.
9. *Statystyczne Vademecum Samorządowca – Gmina Miejska Ustroń*. Urząd Statystyczny w Katowicach, 2017 r.
10. *Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2015 r. Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń do roku 2020 przyjęty uchwałą Rady Miasta z dnia 28 stycznia 2016 r. NR XIV/158/2016.
11. *Strategia Rozwoju Miasta Ustroń Do 2020 roku*, SWIG Delta Partner 2014r.
12. *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ustroń* przyjęty uchwałą Rady Miasta z dnia 27 marca 2014 r. Nr XLII/449/2014.
13. *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Ustroń na lata 2015-2032* przyjęty uchwałą Rady Miasta z dnia 30 kwietnia 2015 r. NR VI/60/2015
14. *Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Ustroń*, lipiec 2012r.
15. *Sprawozdania Burmistrza Miasta Ustroń z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za lata 2014, 2015 i 2016*.
16. *Dane uzyskane od instytucji i jednostek, w tym:* Urząd Miasta Ustroń, Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o., Straż Miejska w Ustroniu, PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Ustroń.
17. *Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych województwa śląskiego za 2018 rok*. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach
18. *Sprawozdanie z monitoringowego pomiaru pól elektromagnetycznych nr: 319/2018*. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Pracownia Analiz Manualnych, Instrumentalnych, Hydrobiologicznych, Mikrobiologicznych oraz Pomiarów Terenowych i Pobierania Próbek w Bielsku-Białej, Katowice 2018r.

Spis ilustracji

Rysunek 1. Miasto Ustroń na tle głównych zbiorników wód podziemnych.....	26
Rysunek 2. Lokalizacja miasta Ustroń na tle granic JCWPd.....	27
Rysunek 3. Obszary zagrożenia powodziowego na terenie miasta Ustroń.....	38
Rysunek 4. Obszary osuwiskowe na tle granic administracyjnych miasta Ustroń.....	41

Spis tabel

Tabela 1: Powiązania i zgodności celów, kierunków interwencji i zadań aktualizacji Programu z odpowiednimi zapisami wybranych dokumentów strategicznych i programowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.....	9
Tabela 2. Charakterystyka hydrologiczna rzeki Wisły w wieloleciu 1955-2004.....	28
Tabela 3. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie miasta Ustroń.....	29
Tabela 4. Aktualny stan jakości powietrza dla Ustronia za rok 2018.....	32
Tabela 5 Wyniki badań stanu i jakości JCWP PLRW20009211151 (WIOŚ 2015r.).....	36
Tabela 6. Ilość gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej na terenie miasta Ustroń oraz zmiany ilości odbiorców wody w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata).....	43
Tabela 7. Długość nowych sieci wodociągowych zrealizowanych na terenie miasta Ustroń w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata).....	43
Tabela 8. Ilość gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Ustroń oraz zmiany ilości wytwórców w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata).....	44
Tabela 9. Długość nowych sieci kanalizacyjnych zrealizowanych na terenie miasta Ustroń w latach 2015 – 2017 (z podziałem na poszczególne lata).....	45
Tabela 10. Masa zebranych i zagospodarowanych odpadów na terenie miasta Ustroń w latach 2014 - 2016.....	47
Tabela 11. Osiągnięte w latach 2014 - 2018 przez Gminę Ustroń poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wybranych frakcji odpadów komunalnych oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.....	47
Tabela 12. Obciążenie ruchem głównych dróg na terenie miasta Ustroń (GDDKiA 2016r.).....	48
Tabela 13. Charakterystyka powierzchniowych form ochrony przyrody ustanowionych na terenie Gminy Ustroń.	49
Tabela 14. Wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie Gminy Ustroń.	50
Tabela 15. Analiza SWOT Gminy Ustroń w aspekcie środowiskowym.....	54
Tabela 16. Zestawienie celów i kierunków interwencji przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020 – 2021.....	62
Tabela 17: Zestawienie celów, kierunków oraz zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020 – 2021.....	64
Tabela 18: Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem.....	86
Tabela 19: Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem.....	95
Tabela 20. Wskaźniki monitoringu Programu Ochrony Środowiska Miasta Ustroń.....	99
Tabela 21. Etapy monitoringu i ewaluacji Programu Ochrony Środowiska Miasta Ustroń.....	99
Tabela 22. Wskaźniki oceny stopnia realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń na lata 2020 - 2021.....	100